

Colecția Cotidianul, I 16

TRUMAN CAPOTE

Mic dejun la Tiffany

EDITURA « UNIVERS

Despre Truman Capote se spune că ar fi scris prima carte pe când avea nouă ani. Crescut de rudele mamei sale în New Orleans, după divorțul timpuriu al părinților săi, Capote a început la unsprezece ani un program temeinic de scris literatură, iar la șaptesprezece ani a renunțat la studii și s-a angajat la ziarul „The New Yorker”. Nuvelele, romanele și piesele sale îl situează printre marii clasici ai literaturii americane; peste 20 de filme și piese de teatru au la origine scrieri semnate de Truman Capote. Cele mai cunoscute dintre cărțile sale - Alte glasuri, alte încăperi (Other Voices, Other Rooms), 1948, romanul care l-a consacrat, Muzele sunt ascultate (The Muses Are Heard), 1956, Cu sânge rece (In Cold Blood), 1966, pentru care a primit Premiul Edgar, Amintire de Crăciun (A Christmas Memory) 1966, în spatele zidurilor închisorii (Behind Prison Walls), 1972 - s-au bucurat foarte devreme de aprecierile criticilor.

Mic dejun la Tiffany (Breakfast at Tiffany's), 1961, este povestea unui scriitor care își amintește că a cunoscut-o în urmă cu cincisprezece ani, pe când locuia într-un vechi apartament din New York, pe Holly Golightly. În scurt timp, scriitorul și fata aceasta ciudată, pe a cărei carte de vizită era scris „călătoare”, deveniseră prieteni apropiați. După cincisprezece ani, o cunoștință comună îi arată scriitorului niște fotografii cu un sălbatic ținând în mâini o figurină din lemn care semăna foarte bine cu Holly. Cartea a fost ecranizată în 1961, cu Audrey Hepburn în rolul principal.

Lucia Popa

TRUMAN CAPOTE

Mic dejun la

Tiffany

și alte povestiri

Traducere de

CONSTANTIN POPESCU

Colecția Cotidianul.

EDITURA ^ UNIVERS

București • 2006

Coperta: Cătălin Pavel

Tehnoredactare: Constantin Niță

TRUMAN CAPOTE

Breakfast at Tiffany's

A short Novel and Three Stories

House of Flowers

A Diamond Guitar

A Christmas Memory

© Copyright 1950, 1951, © 1956, 1957,

1958, 1960 by Truman Capote;

copyright renewed 1978, 1979, 1984 by Truman Capote;

copyright renewed 1986 by Alan U. Schwartz.

This translation published by arrangement with

Modern Library, an imprint of Random House

Publishing Group, a division of Random House, Inc.

w w w .editurauni vers .ro
Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin
Editurii UNIVERS, companie a grupului editorial
UNIVERSE PUBLISHING HOUSE, Inc
ISBN(IO) 1-60257-005-1
ISBN(13) 978-1-60257-005-4
Pentru Jack Dunphy
MIC DEJUN LA TIFFANY

Am avut întotdeauna nostalgia locurilor unde am trăit cândva, a caselor și a cartierelor acelora. Ca de pildă, o clădire de piatră de pe strada 70 Est, unde, în timpul primilor ani de război, am avut primul meu apartament la New York. Consta dintr-o cameră plină de mobilă veche, din aceea care se ține de obicei în pod, o sofa și niște fotolii îmbrăcate în acel soi de catifea roșie care îți dă mâncărime și te duce cu gândul la zilele de caniculă în tren. Pereții de stuc aveau culoarea cafenie a tutunului de mestecat. Pretutindeni, până și în camera de baie, atârnavă gravuri cu ruine romane, scorjite de vreme. Singura fe-reastră dădea pe o scară de incendiu exterioară. Cu toate acestea, eram foarte încântat când simțeam cheia de la apartament în buzunar; în ciuda atmosferei lui apăsătoare, apartamentul era locuința mea, prima de fapt, unde îmi țineam cărțile, borcanele cu creioane boante ce trebuiau ascuțite, toate acele lucruri de care aveam nevoie, credeam eu, pentru a-mi realiza ambițiile de scriitor.

Nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte pe vremea aceea să scriu despre Holly Golightly, dacă o discuție cu Joe Beli nu mi-ar fi adus-o în minte. Holly Golightly locuise în aceeași clădire cu mine, în apartamentul de dedesubt. Cât despre Joe Beli, era patronul barului de după

9

colț, de pe Lexington Avenue, și continuă să fie. Aveam obiceiul ca, împreună cu Holly, să mergem acolo de șase, șapte ori pe zi, nu neapărat ca să bem, ci mai ales ca să dea ea telefoane; în timpul războiului era greu să-ți instalezi telefon acasă. Pe deasupra, Joe Beli era foarte dispus să primească mesaje pentru ea, lucru care nu era de disprețuit, căci Holly primea o mulțime.

Toate aceste lucruri s-au petrecut, desigur, cu mulți ani în urmă și până săptămâna trecută nu-l mai văzusem pe Joe Beli de ani de zile. Am ținut legătura din când în când și uneori mă opream la barul lui când treceam prin cartier; de fapt, nu fusesem niciodată prieteni buni, decât în măsura în care eram amândoi prieteni cu Holly Golightly. Joe Beli nu e o fire plăcută, recunoaște asta și singur, dând vina pe aciditatea stomacală și pe faptul că e burlac. Toți cei care îl cunosc sunt de acord că e greu de discutat cu el. Are un temperament imposibil, mai ales dacă nu te declari de acord cu ideile lui fixe, dintre care una e Holly; alte idei fixe sunt hochei pe gheață, câinii din rasa Weimaraner, Fata de duminică (un serial siropos la radio, pe care îl urmărește de cincisprezece ani), și Gilbert și Sullivan, pretinzând că ar fi rudă cu unul din ei, deși nu știu cu care anume.

Așa încât, marțea trecută, când a sunat telefonul și am auzit „Aici e Joe”, am fost sigur că e vorba de Holly. Joe n-a intrat direct în subiect, ci s-a mulțumit să spună:

- Poți să vii până aici? E ceva important. Vocea lui de

broscoi orăcăia emoționată.

Am luat un taxi - ploua cu găleata, era octombrie - și, în drum spre barul lui, m-am gândit că poate aveam s-o revăd pe Holly.

În bar însă nu se afla nimeni cu excepția proprietarului. Localul lui Joe e liniștit în comparație cu altele de pe Lexington Avenue, nu se mândrește cu reclamă de neon și

10
nici cu televizor. Două oglinzi vechi reflectă vremea de afară, iar în dosul barului, într-o nișă, înconjurată de poze cu vedete de hochei, se află în permanență o vază mare cu flori proaspete, pe care Joe le aranjează cu o pedanterie de gospodină; cu asta se ocupa când am intrat în local.

- Desigur, nu m-aș fi gândit nici o clipă să te chem, spuse el aranjând o gladiolă în vază, dacă n-aș fi avut nevoie de părerea ta. Ceva ciudat. S-a întâmplat ceva ciudat.

- Ai primit vești de la Holly.

Mângâie o frunză, parcă nedecis ce să răspundă. Joe e un omuleț cu un cap frumos, cu păr alb și aspru și cu o figură osoasă și lunguiață, potrivită unuia mult mai înalt decât el. Pare tot timpul ars de soare; de data asta s-a înroșit și mai rău.

- Greu de spus c-am primit vești de la ea; cu alte cuvinte, nu sunt sigur. D-asta am nevoie de părerea ta. Dă-mi voie să-ți pregătesc o băutură. Ceva nou. Se cheamă îngerul alb, zise el și amestecă într-un pahar cantități egale de vodcă și gin, fără vermut, în timp ce beam rezultatul combinației, Joe a rămas în picioare, mestecând o pastilă împotriva acidității stomacale și reflectând la ce avea să-mi spună. - Îl cunoști pe un anume domn I.Y. Yunioshi? Un domn din Japonia?

- E din California, am răspuns, amintindu-mi perfect de domnul Yunioshi. E fotograf la o revistă ilustrată și, când l-am cunoscut, locuia în garsoniera de la ultimul etaj al clădirii mele.

- Nu mă încurca. Am vrut doar să știu dacă numele îți spune ceva. Acest domn I.Y. Yunioshi a dat buzna aici aseară. Cred că nu l-am mai văzut de peste doi ani. Unde crezi c-a fost în acești doi ani?

- În Africa.

Joe se opri din suptul pastilei și mă aținti cu privirea.

- De unde știi?

11

- Am citit în Winchell.

Lucru perfect adevărat, de altfel.

Joe deschise sertarul casei de marcat și scoase dinăuntru un plic cafeniu.

- Ia vezi dacă ai citit și asta în Winchell.

În plic erau trei fotografii, cam aceleași, luate însă din unghiuri diferite și reprezentând un negru înalt, delicat, îmbrăcat într-o fustă de stambă și arborând un zâmbet timid dar mândru, în timp ce ținea la vedere o sculptură ciudată din lemn, un obiect lunguiet care reprezenta un cap de fată cu păr neted și scurt, ca al unui băiat, cu ochi de lemn lucios, prea mari și oblici pe fața prelungă; avea gura mare, exagerată, și cu buze ca ale unui clown. La prima vedere semăna cu majoritatea sculpturilor primitive; apoi însă nu, era imaginea leită a lui Holly Golightly, în măsura în care un lucru întunecat și imobil putea să semene cu ea.

- Ei, ce părere ai? zise Joe, încântat de uimirea mea.
- Seamănă cu ea.
- Ascultă, băiete, spuse el și bătu cu palma în bar, ea este. N-am nici cea mai mică îndoială. Stârpitura de japonez a știut că e ea din prima clipă.
- Și unde a văzut-o? în Africa?
- Doar statueta. Dar e același lucru. Citește informația de pe spatele fotografiei, spuse el și întoarse una din poze. Pe dos era scris: „Sculptură de lemn. Tribul S. Tococul, East Anglia. Crăciun 1956.”

- Uite ce spune japonezul, zise el și-mi povesti ce aflase: în prima zi de Crăciun, domnul Yunioshi trecuse cu aparatul lui de fotografiat prin Tococul, un sat pierdut de Dumnezeu și fără nici un interes, o adunătură de colibe de lut, cu maimuțe prin curți și vulturi hoitari pe acoperișuri. Tocmai se hotărâse să-și vadă de drum, când a zărit brusc un negru, ghemuit la intrarea unei colibe și ocupat

12
cu sculptatul unor maimuțe pe un baston. Domnul Yunioshi, plăcut impresionat, i-a cerut negrului să-i arate și alte sculpturi. Drept care i-a fost arătat capul fetei și a simțit, așa cum i-a spus lui Joe Beli, că visează. Însă atunci când s-a oferit s-o cumpere, negrul și-a prins părțile rușinoase în căușul palmei (pe cât se pare un gest de mare tandrețe, comparabil cu dusul mâinii în dreptul inimii) și a refuzat să vândă sculptura. O livră de sare și zece dolari, un ceas de mână și două livre de sare și douăzeci de dolari, nimic nu l-a putut convinge pe negru. Domnul Yunioshi voia să afle în orice caz de unde are sculptura. L-a costat toată sarea pe care o avea și ceasul, iar întâmplarea i-a fost povestită în africană, într-o engleză stricată și prin semne. Se pare că, în primăvara aceluia an, un grup de trei persoane de rasă albă apăruse din junglă, călare pe cai: o femeie tânără și doi bărbați; bărbații, ambii cu ochii roșii de febră, au trebuit să stea, mai multe săptămâni, închiși într-o colibă izolată, tremurând de friguri, în timp ce tânăra femeie, atrasă de sculptor din primul moment, a împărțit rogojina cu el.

- Nu cred partea asta, spuse Joe Beli jenat. Știu că Holly are apucăturile ei, dar n-o cred capabilă de așa ceva.
- Și pe urmă?

- Asta-i tot, zise Joe dând din umeri. După o vreme, a plecat așa cum a venit, călare pe cal.

- Singură sau cu cei doi bărbați?
- Cu cei doi bărbați, bănuiesc. Japonezul a întrebat despre ea prin toată regiunea. Nimeni însă n-a văzut-o. Dintr-o dată, parcă îl copleși și pe Joe sentimentul meu de părăsire, și se hotărî să-l înfrunte. - Trebuie să recunoști însă un lucru, e singura știre precisă de nu știu câți ani, și începu să numere anii pe degete, dar degetele nu-i ajungeau. - Sper că e bogată. Neapărat. Trebuie să fii bogat ca să te plimbi prin Africa.

13

- Probabil că n-a călcat niciodată în Africa, am răspuns eu convins, și totuși mi-o puteam închipui foarte bine acolo, pentru că era un loc unde i-ar fi plăcut să meargă. Și acel cap sculpat... M-am uitat din nou la fotografia.

- Dacă știi atât de multe, spune-mi unde e Holly, zise Joe.
- A murit. Sau e la balamuc. Poate că s-a măritat, s-a

liniștit și e pe undeva aici în oraș.

- Nu, răspunse Joe și reflectă o clipă, după care dădu din cap. Ți spun eu cum stau lucrurile. Dacă ar fi fost în oraș, o vedeam până acum. Uite, dacă un om căruia îi place să se plimbe, cineva ca mine, bate străzile timp de zece doisprezece ani și în tot acest timp caută o singură persoană și n-o vede niciodată, nu e clar ca bună-ziua că nu-i aici? Văd fragmente din Holly pretutindeni, un dos mic și plat, o siluetă subțirică, mergând repede și hotărât. Se opri, conștient că-l priveam cu mare atenție. - Crezi că m-am prostit?

- Nu, numai că n-am știut că ești îndrăgostit de ea. Nu la modul ăsta.

Mi-a părut rău de ce i-am spus, căci Joe a avut un aer încurcat. Și-a strâns pozele și le-a pus la loc în plic. M-am uitat la ceas. N-aveam nici o treabă, dar m-am gândit că venise vremea să plec.

— Mai stai o clipă, zise el și mă apucă de încheietura mâinii. Sigur c-am fost îndrăgostit de ea. Dar n-am vrut niciodată să mă ating de ea. Apoi adăugă fără să zâmbescă: - Nu că nu m-aș fi gândit. Chiar și la vârsta mea, și o să împlinesc șaiszeci și șapte de ani la 10 ianuarie. E ciudat, dar, cu cât îmbătrânesc mai mult, cu atât mai mult mă gândesc la aspectul ăsta al lucrurilor. Nu-mi aduc aminte să mă fi gândit atât la asta când eram tânăr. Mă gândesc în fiecare minut. Poate că, pe măsură ce îmbătrânești, devine tot mai greu să traduci gândurile în faptă,

14

poate că de asta se îngrămădesc toate în minte și devin o povară. De câte ori citesc în ziare despre un bătrân care s-a făcut de râs, știu că e din pricina acestei poveri. Eu însă, zise el și dădu pe gât o dușcă de whisky fără apă, n-am să mă fac niciodată de râsul lumii. Și îți jur că ideea nu mi-a trecut prin minte când era vorba de Holly. Poți să fii îndrăgostit de cineva, fără să nutrești astfel de gânduri. Ca de un străin, dar un străin care e prieten cu tine.

Doi țipi intrară în bar și am considerat c-a venit momentul să plec. Joe m-a întovărășit până la ușă. M-a apucat din nou de mână.

- Crezi ce ți-am spus?

- Că n-ai vrut niciodată să o atingi?

- Nu, despre Africa.

În momentul acela nu-mi mai aminteam toată povestea, ci doar imaginea lui Holly plecând, călare pe cal.

- Oricum, s-a dus.

- Mda, zise el și deschise ușa. Chiar așa, s-a dus.

Ploaia încetase, nu mai rămăsese decât un fel de ceață în aer, așa că am dat colțul străzii și m-am îndreptat spre locul unde se afla clădirea de piatră. E o stradă cu copaci care vara aruncau umbre răcoroase pe trotuar; acum însă frunzele se îngălbeniseră, căzuseră și ploaia le făcuse alunecoase; îți fugeau de sub picioare. Clădirea se găsește pe la jumătatea străzii, alături de o biserică cu un turn albastru, din care un ceas bătea orele. Casa nu mai e ca pe vremea când locuiam acolo, a fost renovată; o ușă neagră elegantă a înlocuit vechiul geam mat, iar ferestrele sunt încadrate cu obloane cenușii, de bun gust. Nici unul dintre cei de care-mi amintesc nu mai locuiește în clădire, cu excepția lui Madame Sapphia Spanella, o cântăreață de operă care se plimba pe patine cu rotile în Central Park.

Știu că mai locuiește încă acolo, fiindcă am urcat treptele de la intrare și m-am uitat la cutiile de scrisori. Una din-

15

tre aceste cutii mă informase odinioară de existența lui Holly Golightly.

Locuiam în acea casă de vreo săptămână, când am băgat de seamă că, pe cutia poștală a apartamentului nr. 2, spațiul pentru nume era ocupat de o carte de vizită cam bizară. Cu litere de tipar elegante, pe cartea de vizită se putea citi: Domnișoara Holly Golightly, iar în colțul de jos: Călătoare. Cuvintele m-au urmărit ca o melodie: Domnișoara Holly Golightly, Călătoare.

Într-o noapte, trecuse de ora douăsprezece, m-a trezit vocea domnului Yunioshi care striga de pe scară, întrucât locuia la ultimul etaj, vocea lui se răspândea prin întreaga casă, exasperată și severă:

- Domnișoară Golightly, protestez cu toată fermitatea!

O voce îi răspunse, se înalță și creștea de la picioarele scării, un glas tânăr, nostim și amuzat:

- Scumpule, îmi pare rău, dar am rătăcit blestemata de cheie de la intrare.

- Cu ce drept suni la ușa mea? Te rog, te rog frumos, fă-ți o cheie.

- Dar le pierd pe toate.

— Eu muncesc și trebuie să mă odihnesc! strigă domnul Yunioshi, iar dumneata suni tot timpul la ușa mea...

— Nu te supăra, scumpete mică. Nu mai fac. Iar dacă îmi promiți că n-ai să te superi - vocea ei se apropia în timp ce urca scările - s-ar putea să te las să faci acele fotografii de care am vorbit.

Între timp m-am dat jos din pat și am întredeschis ușa ca să trag cu urechea. Am auzit tăcerea domnului Yunioshi; o tăcere întovărășită de o schimbare a ritmului respirației.

- Când? întrebă el.

Fata râse.

16

- Într-o bună zi, răspunse ea, lungind cuvintele.

- Oricând, zise el și închise ușa.

Am ieșit pe palier și m-am aplecat peste balustradă ca să-i pot zări țară să fiu văzut. Holly era pe scară și ajunsese la palierul ei, iar părul ei în toate culorile, tăiat băiețește, cu şuvițe arămii, de un blond aproape alb, sau galbene, lucea în lumina din hol. Era o seară caldă, aproape de vară, și Holly purta o rochie neagră, strâmtă, sandale negre și un colier de perle strâns în jurul gâtului. Cu toată silueta ei elegantă, fata avea un aer de om sănătos, care mănâncă zdravăn dimineața, un aspect îngrijit, care te ducea cu gândul la săpun și lămâie, iar în obraji îi stăruia o notă trandafirie. Avea o gură mare și nasul în vânt. Ochearii de soare îi ascundeau ochii. Era un chip care trecuse de vârsta copilăriei, fără a fi devenit însă de femeie. Putea să aibă orice vârstă între șaisprezece și treizeci de ani; așa cum am aflat mai târziu, mai avea două luni până să împlinească nouăsprezece ani.

Nu era singură. Un bărbat scund o urma pe scară. Felul în care o pipăia pe șold cu mâna lui plinuță mi se părea cu totul nepotrivit; dar nu din punct de vedere moral, ci estetic. Era un bărbat scund și grăsuț, bronzat la lampa cu

ultraviolete și pomădat, îmbrăcat într-un costum cu dungi, lipit pe corp, și cu o garoafă ofilită la butonieră. Când au ajuns la ușa apartamentului ei, Holly a început să dibuie prin poșetă după cheie, fără să dea vreo atenție buzelor lui groase care i se lipiseră de ceafă, în cele din urmă, găsi cheia și se întoarse spre el cu amabilitate.

- Fii binecuvântat, scumpule, ai fost tare dulce că m-ai condus acasă.

- Hei, fetițo! strigă el, când ușa i se închise în nas.

- Ce s-a întâmplat, Harry?

- Harry era tipul celălalt. Eu sunt Sid. Sid Arbuck.

Mă placi.

17

- Te ador, domnule Arbuck. Dar noapte bună, domnule Arbuck.

Domnul Arbuck privi stupefiat cum i se trăneste din nou ușa în nas.

- Hei, fetițo, lasă-mă să intru! Mă placi, fetițo. Femeile mă plac. N-am plătit eu masa pentru cinci persoane, toți prietenii de-ai tăi, pe care nu i-am văzut în viața mea? Nu-mi dă asta dreptul să mă placi? Mă placi, fetițo.

Bătu ușor la ușă, apoi mai tare; în cele din urmă se dădu câțiva pași înapoi, se ghemui pe vine ca și cum s-ar fi pregătit să ia ușa cu asalt și s-o spargă. Dar, în loc de asta, dădu buzna în jos pe scări, bătând cu pumnul în pereți. Când ajunse la parter, ușa de la apartamentul fetei se deschise și Holly scoase capul:

- Apropo, domnule Arbuck...

Tipul se întoarse, un zâmbet de ușurare i se întinse pe față, ca uleiul; Holly glumise.

- Data viitoare când o fată are nevoie de mărunțiș ca să meargă la toaletă să se pudreze, strigă ea foarte serioasă, ascultă sfatul meu, scumpule: nu-i da douăzeci de cenți.

Și-a ținut promisiunea în ce-l privește pe domnul Yunioshi; sau așa mi-am închipuit, căci în zilele următoare a început să sune la ușa mea, uneori la ora două noaptea sau la trei sau patru dimineața. Puțin îi păsa de ora la care mă scula din somn ca să apăs pe butonul care deschidea ușa de la intrare. Aveam puțini prieteni și nici unul dintre ei n-avea să vină la o astfel de oră, așa încât știam de fiecare dată că e Holly. Prima oară când s-a întâmplat, m-am dus la ușă așteptându-mă parcă la cine știe ce telegramă cu vești proaste, dar domnișoara Golightly mi-a strigat din vestibul:

- Îmi pare rău scumpule, dar mi-am uitat cheia.

18

Firește, nu ne-am cunoscut formal niciodată. Deși, de fapt, pe scară, pe stradă, ne-am tot pomenit față în față, dar ea părea că nu mă vede. Nu umbla niciodată fără ochelarii de soare, era întotdeauna bine îmbrăcată, era un fel de logică și de bun gust în simplitatea hainelor ei, în nuanțele de albastru și de gri lipsite de ostentație, care o făceau pe ea să strălucească. Ai fi putut să crezi că era model de fotograf sau poate o tânără actriță, numai că era limpede, ținând seama de orarul ei, că nu putea fi nici una, nici alta.

Deseori o vedeam prin alte cartiere. O dată, o rudă m-a invitat la restaurantul 21', iar acolo, la o masă foarte bună, înconjurată de patru bărbați, nici unul dintre ei domnul Arbuck, și totuși semănându-i leit, se afla domni-

șoara Golightly, pieptănându-se indolent în public. Expresia ei - un căscat abia ascuns - mi-a stricat toată plăcerea de a lua masa într-un restaurant atât de elegant. Într-o altă noapte, prin miezul verii, zăpușeala din cameră m-a gonit pe stradă. Am luat-o pe Third Avenue până la strada 51, unde, în vitrina unui magazin de antichități, se afla un obiect pe care îl admiram: o colivie mare cât un palat, o moschee cu minarete și încăperi de bambus, care abia așteptau să fie umplute cu papagali vorbitori. Dar costa trei sute cincizeci de dolari, în drum spre casă, am văzut în fața crășmei lui P. J. Clark o adunătură de șoferi de taxi, atrași după toate aparențele de priveliștea unui grup de ofițeri australieni bine chercheliți, care cântau cu voci de bariton Matilda valsează, în timp ce cântau, dansau pe rând cu o fată, învârtind-o deasupra trotuarului, pe sub șinele suspendate ale metroului. Iar fata, bineînțeles domni șoara Golightly, plutea în brațele lor, ușoară ca o eșarfă.

1 Restaurant luxos din New York.

19

Deși Holly a rămas complet nepăsătoare față de existența mea, cu excepția ajutorului pe care i-l dădeam cu ușa de la intrare, eu în schimb am devenit în timpul verii aceleia o autoritate în privința existenței ei. Am descoperit astfel, cercetând coșul de gunoi din fața ușii ei, că lecturile ei constau din ziare de scandal, broșuri de călătorie și previziuni astrologice; că fuma o marcă rară de țigări, numită Picayune, că supraviețuia mâncând brânză de vaci și pâine prăjită și că părul ei în mai multe culori era rodul unor inițiative proprii. Tot din coșul de gunoi am mai aflat că primea o puzderie de scrisori de pe front, pe care le rupea în fâșii, ca semnele de carte. Uneori, când treceam pe lângă coș, mai șterpeleam câte un semn de carte. Adu-ți aminte și mi-e dor de tine și ploaie și te rog să scrii și la naiba și ce dracu' reveneau cel mai des pe acele fâșii; astea și singur și dragoste.

În plus, avea o pisică și cânta la gitară, în zilele când ardea soarele, se spăla pe cap și, împreună cu pisica, un cotoi roșu tigrat, stătea pe scara de incendiu zdrăgănind la gitară în timp ce i se usca părul. De câte ori o auzeam, mă duceam la geam și o ascultam în tăcere. Cânta foarte bine și uneori cânta și din gură. Avea un glas răgușit și spart ca al unui adolescent. Știa toate șlagărele din spectacolele de pe Broadway, muzica lui Cole Porter și Kurt Weil. Îi plăceau mai ales melodiile din opereta Oklahoma, care erau noi în acea vară și se auzeau pretutindeni. Uneori însă cânta niște melodii de te mirai de unde le-a învățat, și te întrebai de unde venea. Cântece de pribegie, aspre și duioase, care te duceau cu gândul la păduri de pini și prerii. Iată versurile unuia: Nu vreau să dorm, Nu vreau să mor, Vreau doar să cutreier pășunile cerului. Se pare că acest cântec îi plăcea cel mai mult, căci continua să-l

1 V letters - scrisori venite de pe front, scrise pe formulare speciale.

20

fredoneze multă vreme după ce părul i se uscase, soarele apusese și se aprinseseră luminile amurgului.

Relația noastră n-a înaintat deloc până în septembrie, într-o seară când suflau primele adieri reci ale toamnei. Fusesem să văd un film, mă întorsesem acasă și mă vârașem în pat, cu un pahar de bourbon și cu ultimul roman al

lui Simenon. Toate acestea reprezentau atât de bine ideea mea asupra unei serii plăcute, încât mi-a venit greu să înțeleg sentimentul de neliniște care m-a cuprins și a tot continuat să crească, până când am început să-mi aud inima cum bate. Era un sentiment despre care citisem, despre care scrisesem, dar pe care nu-l încercasem niciodată. Sentimentul că sunt pândit. Că în cameră e cineva. Apoi, o bătaie bruscă în geam, o umbră fugară, cenușie și fantomatică. Am vărsat paharul cu bourbon. Mi-a trebuit ceva vreme până am reușit să deschid fereastra și s-o întreb pe domnișoara Golightly ce dorește.

- Am un tip absolut groaznic jos, la mine, spuse ea, pășind de pe scara de incendiu în camera mea. Firește, e nostim când nu e beat, dar lasă-l să-și bage botul în pileală, sfinte Doamne, quel fiară se face! Nu pot să sufăr bărbații care mușcă, își lăsă în jos halatul de baie și își dezgoli umărul ca să-mi arate ce se întâmplă când un bărbat mușcă. Nu avea nimic altceva pe ea cu excepția halatului. - Îmi pare rău că te-am speriat. Dar când fiara a devenit plicticoasă din cale-afară, am ieșit pe fereastră. Cred că-și închipuie că sunt încă la baie, nu că mi-ar păsa ce crede, are să se plictisească și are să adoarmă, așa sper, Dumnezeuule, a băut opt martini înainte de masă și destul vin cât să speli un elefant cu el. Ascultă, mă poți da afară, dacă vrei. Ce tupeu din partea mea să dau năvală peste tine. Dar pe scara de incendiu e al dracului de frig. Iar ție pare să-ți fie așa de cald și bine! Ca fratele meu Fred. Obişnuiam să dormim patru într-un pat, iar Fred era sin-

21

gurul care mă lăsa să-l strâng în brațe în nopțile reci. Apropo, te superi dacă-ți spun Fred?

Intrase complet în cameră între timp și se oprise, cu ochii țintă la mine. N-o văzusem niciodată fără ochelarii de soare și era clar că aveau lentile de vedere, căci fără ei se uita puțin cruciș, ca un bijutier. Avea ochi mari, puțin albaștri, puțin verzi și presărați cu pete mărunte cafenii, ochi multicolori, ca și părul ei; și, ca și părul ei, radiau o lumină caldă, vie.

- Cred că-ți închipui că sunt foarte neobrăzată. Sau tresfoul. Sau cine știe cum.

- Deloc.

A părut dezamăgită.

- Ba da, crezi. Toți cred asta. Nu-mi pasă. Poate să-mi fie de folos.

Se așeză pe unul din scaunele rahitice, îmbrăcate în catifea roșie, își strânse picioarele sub ea și privi de jur împrejur prin cameră, uitându-se și mai cruciș.

- Cum de poți să stai aici? E o cameră de groază.

- Cu timpul te obișnuiești cu orice, am răspuns oarecum furios, căci eram de fapt mândru de camera mea.

- Eu una nu pot. N-o să mă obișnuiesc niciodată cu nimic. Cine se obișnuiește e ca și mort. Ochii ei critici aruncară o altă privire prin încăpere. - Ce faci aici toată ziua?

I-am arătat masa plină de cărți și de hârtie de scris.

- Scriu diverse lucruri.

- Am crezut că scriitorii sunt oameni bătrâni. Firește, Saroyan nu-i bătrân. L-am cunoscut la o serată și, sincer vorbind, nu-i deloc bătrân. De fapt, continuă ea, dacă s-ar bărbieri mai cu grijă... apropo, cât e de bătrân Hemingway?

- în jur de patruzeci de ani, bănuiesc.

1 Foarte nebună (în limba franceză tres = foarte, foile = nebună).

22

- Nu-i rău. Nici un bărbat sub patruzeci și doi de ani nu mă excită. Cunosc o fată complet idioată care îmi tot spune să mă duc la un doctor de cap; zice că sufăr de complex patern. Ceea ce e doar merde. Pur și simplu m-am educat singură să-mi placă bărbații mai în vârstă și asta a fost cel mai inteligent lucru pe care l-am făcut vreodată. Câți ani are Somerset Maugham?

— Nu sunt sigur, în jur de șaizeci de ani.

- Nu-i rău. Nu m-am culcat niciodată cu un scriitor.

Stai o clipă! îl cunoști pe Benny Shacklett? Am clătinat din cap și Holly s-a încruntat. - Ce ciudat. A scris o mulțime de lucruri pentru radio. Dar quel2 șobolan. Spune-mi sincer, ești cu adevărat scriitor?

- Depinde de ce înțelegi prin „cu adevărat”.

- Cu alte cuvinte, scumpule, cumpără cineva ce scrii?

- Nu încă.

- Am să te ajut. Pot s-o fac. Gândește-te la toți cei pe care îi cunosc și la cei pe care îi cunosc ei la rândul lor. Am să te ajut fiindcă semeni cu fratele meu Fred. Nu l-am mai văzut de când aveam paisprezece ani, când am plecat de acasă iar el avea peste doi metr[și cinci centimetri. Ceilalți frați ai mei erau cât tine de înalți, niște prăpădiți. Untul de arahide l-a făcut pe Fred să crească atât de înalt. Toți au crezut că era țicneală curată cum se îndopa cu unt de arahide; nu-i păsa de nimic altceva pe lumea asta decât de untul de arahide și de cai. Nu era însă țicnit, era doar bun la suflet, cam distrat și tare greu de cap; când am fugit eu de-acasă, repeta clasa a opta pentru a treia oară. Sărmanul Fred. Mă întreb cât o fi de darnică armata cu untul de arahide. Și apropo de asta, sunt lihnită de foame.

1 Rahat (1. franceză).

2 Ce (1. franceză).

23

I-am arătat un vas cu mere și am întrebat-o în același timp cum și de ce plecase de acasă atât de tânără. M-a privit vag, și-a frecat nasul de parcă o mânca, un gest pe care, văzându-l deseori repetat, am ajuns să-l recunosc ca pe un semnal că cineva își bagă nasul unde nu-i fierbe oala. La fel ca mulți oameni care sunt foarte dispuși să dea neîntrebați informații personale, atunci când i se pune o întrebare directă sau avea impresia că cineva vrea s-o strângă cu ușa, devenea brusc prudentă. Mușcă din măr și zise:

- Spune-mi și mie ceva din ce-ai scris. Subiectul.

- Asta-i marea problemă, nu sunt genul de istorii pe care le poți povesti.

- Prea deocheate?

- Poate că într-o zi am să-ți dau să citești una.

- Whisky-ul merge de minune cu merele. Dă-mi un pahar cu whisky, scumpule. După aia n-ai decât să-mi citești una din povestirile tale.

Foarte puțini scriitori, mai ales cei nepublicați, rezistă invitației de-a citi din opera proprie. Am turnat câte un pământel de whisky pentru fiecare și, după ce m-am așezat pe scaunul din fața ei, am început să-i citesc cu o voce ușor tremurată, cu un amestec de trac și entuziasm: era o

povestire nouă, abia o terminasem cu o zi mai înainte și sentimentul inevitabil de nemulțumire nu avusese încă timp să se manifeste. Era o povestire despre două femei, învățătoare, care locuiesc împreună, și una din ele, atunci când cealaltă se logodește, începe să scrie scrisori anonime în dreapta și-n stânga, stârnind un scandal care ajunge să împiedice căsătoria. Pe când citeam, mă uitam pe furiș la Holly și, de fiecare dată, simțeam că mi se strânge inima. Era din ce în ce mai nervoasă. Rupea în bucățele mucurile de țigări dintr-o scrumieră, se uita lung la unghii de parcă ar fi avut mare chef să le pilească; mai

24
rău, tocmai când mi se părea că i-am captat atenția, peste privire i-a coborât o răceală semnificativă, de parcă s-ar fi întrebat dacă să-și cumpere sau nu o pereche de pantofi văzuți în cine știe ce vitrină.

- Asta e sfârșitul! întrebă ea, parcă trezindu-se din somn. Se căzni să mai spună ceva. - Firește, îmi plac lesbienele. Nu mă sperie deloc. Povestirile cu lesbiene mă plictisesc însă peste orice închipuire. Pur și simplu nu pot să intru-n pielea lor. Dar, bine, scumpule, spuse ea văzând mutra mea total uluită, dacă povestirea ta nu-i despre o pereche nenorocită de lesbiene bătrâne, atunci despre ce dracu' e?

Nu aveam nici o poftă să complic greșeala de a-i fi citit povestirea cu jena de-a i-o explica. Vanitatea, care mă îndemnase să mă expun astfel, mă silea acum s-o consider pe Holly ca pe-o îngâmfată insensibilă și fără minte.

- Apropo, zise ea, nu cumva se-ntâmplă să cunoști vreo lesbiană drăguță? Caut pe cineva să locuiască cu mine. Nu râde. Sunt foarte dezorganizată și nu-mi pot îngădui să angajez o servitoare. Iar lesbienele, orice-ai zice, sunt gospodine de prima mână, le place să facă treabă în casă, nu mai trebuie să-ți bați capul cu maturatul, cu dezghețatul frigiderului sau cu trimisul rufelor murdare la spălătorie. Am avut o colegă de cameră la Hollywood, juca în filme cu cowboys, îi spuneam „Jandarmul Călare” și trebuie să recunosc că era mai pricepută ca un bărbat la treburile casei. Firește oamenii nu s-au putut abține să-și închipuie că trebuie să fi fost și eu cam lesbiană. Și firește că sunt. Toată lumea e nițel lesbiană. Ei și? Asta n-a descurajat vreodată un bărbat; de fapt se pare că-i ațăță. Uită-te la „Jandarmul Călare”, a fost măritată de două ori. De obicei lesbienele nu se mărită decât o dată, pentru nume. Au sentimentul că le dă un titlu mai târziu, dacă li se spune doamna cutare. Imposibil! zise ea uitându-se la

25

ceasul de pe masă. Nu se poate să fie patru și jumătate! Fereastra se albăstrea. O briză stârnită de răsăritul soarelui flutura perdelele. - Ce zi e azi?

-Joi.

-Joi!? Se sculă de pe scaun. Sfinte Dumne/eule, spuse ea, și se așază din nou, cu un geamăt. E oribil.

Eram prea obosit ca să mai fiu curios. M-am întins pe pal și am închis ochii. Totuși n-am putut să rezist.

- Ce e atât de oribil joi?

- Nimic. Atât că nu pot să țin minte când vine. Fiindcă joi trebuie să prind trenul de nouă fără un sfert. Sunt foarte pretențioși când e vorba de orele de vizită, așa că, dacă ajungi acolo pe la zece, mai ai doar o oră până când

bieții de ei își iau masa de prânz. Inchipuie-ți, să iei prânzul la ora unsprezece. Poți să te duci la ora două, și mi-ar plăcea mai mult, dar el vrea să vin dimineața, spune că asta îl bine dispune pentru toată ziua. Trebuie să rămân trează, zise ea ciupindu-se de obraji până îi apăru puțină culoare, nu-i timp de dormit, am să arat ca o tuberculoasă, am să mă prăbușesc ca o șandrama, iar asta nu-i bine deloc: o fată nu se poate duce la Sing Sing verde la față.

- Cred că ai dreptate. Furia pe care o simțisem la adresa ei se atenuase; începea iarăși să mă fascineze.

- Toți vizitatorii/ar un efort ca să arate cât mai bine și e foarte înduioșător, e nemaipomenit de dulce să vezi cum femeile își pun pe ele tot ce au mai drăguț, vreau să zic cele bătrâne și cele mai sărace, ele fac cele mai adorabile eforturi ca să arate bine și să miroasă plăcut, și le iubesc pentru asta. Și pe copiii mici îi iubesc, mai ales pe cei negri. Vorbesc de copiii aduși de neveste. Ar trebui să ție un spectacol trist să vezi copii acolo, dar nu e, fiindcă au panglici în păr și pantofii lustruiți lună, de-ai crede că acuș-acuș o să le-aducă înghețată; și câteodată chiar așa e la vorbitor, ca la o petrecere, în orice caz, nu seamănă cu

26
ce vezi în filme: șoapte triste printre gratii. Nici măcar gratii nu sunt, e doar o masă între tine și ei, iar copiii au voie să fie suiți pe masă ca să fie îmbrățișați; ca să săruți pe cineva nu trebuie decât să te apleci peste masă. Și ce-mi place cel mai mult e că sunt atât de fericiți că se revăd, au păstrat atâtea de povestit, încât nu-i cu putință să fie trist, fiindcă râd tot timpul și se țin de mână. Mai târziu e altfel, zise ea. îi văd în tren. Stau atât de tăcuți, și se uită cum curge râul. Își luă o șuviță de păr, o vârî în colțul gurii, și începu s-o muște ușor, gânditoare. - Nu te las să dormi. Culcă-te.

- Te rog. Mă interesează.

- Știi că te interesează. De-asta vreau să te duci la culcare, fiindcă, dacă am s-o țin tot așa, am să-ți povestesc despre Sally. Și nu sunt sigură c-ar fi prea frumos din partea mea. Continuă să-și muște părul, în tăcere. - Nu mi-au spus niciodată să nu povestesc cuiva. Nu de-a dreptul. Și să știi că e foarte nostim. Poate folosești materialul într-o povestire, schimbând numele și altele. Ascultă, Fred, spuse ea întinzând mâna după un alt măr, va trebui să-mi juri cu mâna pe inimă și să-ți săruți cotul...

Poate că acrobații pot să-și sărute coatele, dar Holly a trebuit să se mulțumească cu ceva mai aproximativ.

- Perfect, zise ea, mușcând din măr, poate c-ai citit despre el în ziare, îl cheamă Sally Tomato și eu vorbesc idiș mai bine decât vorbește el englezește. Dar e un moșneguț scump și foarte credincios. Ar semăna cu un călugăr dacă n-ar avea dinții ăia de aur; zice că se roagă pentru mine în fiecare seară. Firește, n-a fost niciodată iubitul meu și, de fapt, l-am cunoscut doar după ce-a ajuns la pușcărie. Acum însă îl ador, la urma urmei m-am dus cu regularitate să-l văd în fiecare joi de șapte luni încoace, și cred că m-aș duce chiar dacă nu m-ar plăti. Mărul asta e cam trecut, spuse ea și aruncă cotorul pe fereastră.

27

Apropo, îl cunoșteam pe Sally din vedere. Obișnuia să vină la barul lui Joe Beli, localul de după colț; nu vorbea cu nimeni, stătea doar acolo, ca genul ăla de oameni care locu-

iesc în camere de hotel. Dar e ciudat când îți amintești de el și-ți dai seama cât de atent trebuie să mă fi observat, fiindcă exact după ce l-au băgat la zdup (Joe Beli mi-a arătat poza lui în ziar. Mafia. Mâna Neagră. Tot soiul de aiureli: dar l-au condamnat la cinci ani) m-am pomenit cu o telegramă de la un avocat. Zicea că să iau legătura imediat cu el în vederea unor informații profitabile pentru mine.

- Ți-ai închipuit că ți-a lăsat cineva moștenire un milion?

- Nici vorbă. Mi-am închipuit că magazinul Bergdorf încearcă să mă facă să-mi plătesc datoriile. Am riscat însă și m-am dus să-l văd pe avocatul ăsta (presupunând că-i avocat, ceea ce mă îndoiesc, fiindcă nu pare să aibă un birou, ci doar un serviciu care primește mesajele telefonice, și voia tot timpul să mă întâlnesc cu el la restaurantul Hamburg Heaven; asta fiindcă e un haplea, e în stare să înghită deodată zece hamburgeri, două castroane cu sos și o plăcintă întregă de lămâie). M-a întrebat dacă nu mi-ar plăcea să înveslesc zilele unui bătrânel singuratic, și în același timp să câștig o sută de dolari pe săptămână. I-am spus: „Scumpule, te-ai adresat greșit, nu sunt o soră de spital care mai face și niscaiva porcărele pe lângă treaba asta.” Nici suma nu m-a impresionat din cale-afară. Câștigi tot atât cu banii pe care îi primești când te duci să te pudrezi într-un restaurant. Orice tip cu ceva maniere are să-ți dea cincizeci de dolari pentru bacșiș, când te duci la toaletă, și eu mai cer și bani pentru taxi, iar asta înseamnă alți cincizeci. Atunci însă mi-a spus că pe clientul lui îl cheamă Sally Tomato. A mai adăugat că scumpul de Sally m-a admirat întotdeauna ă la distance*, și că voi

1 De la distanță - în l. franceză în original (n. trad.).
28

face o faptă bună dacă mă duc să-l văd o dată pe săptămână. Așa că n-am putut să-l refuz, era o propunere mult prea romantică.

- Nu sunt sigur de asta. Nu mi se pare tocmai în regulă.

Ea zâmbi.

- Crezi că mint?

- În primul rând, nu oricine are voie să viziteze un pușcăriaș.

- Nu te lasă. De fapt, îți fac tot felul de mizerii. Dar zic că sunt nepoata lui.

- Și e chiar așa de simplu? Îți dă o sută de dolari pentru o oră de conversație?

-Nu el. Avocatul mi-i dă. Domnul O'Shaughnessy mi-i trimite prin poștă de îndată ce primește de la mine buletinul meteorologic.

- Cred că s-ar putea să ai mari neplăceri, i-am spus și am stins lampa. Nu mai era nevoie de lumina ei, dimineața pătrunsese în cameră și porumbeii gungureau pe scara de incendiu.

- Cum adică? zise ea serioasă.

- Trebuie să scrie ceva în cărțile de legi despre falsă identitate. La urma urmei, nu ești nepoata lui. Și ce-i cu povestea asta cu buletinul meteorologic?

Își înăbuși un căscat.

- Nu-i mare lucru. Las un mesaj la serviciul telefonic ca să-l anunț pe domnul O'Shaughnessy c-am fost la închiisoare. Sally îmi spune ce să-i zic, chestii ca: „e uragan în

Cuba" sau „ninge la Palermo". Nu-ți face griji, scumpule, zise ea apropiindu-se de pat. Îmi port singură de grijă de multă vreme. Lumina dimineții părea că se răsfrânge prin ea; îmi trase cuvertura până la bărbie, în timp ce strălucea ca un copil transparent. Apoi se culcă lângă mine. - Nu te superi? Vreau să mă odihnesc doar o clipă. Taci. Dormi.

29

M-am prefăcut că dorm, respirând adânc și regulat. Clopotele de la biserică de alături sunară jumătatea de oră, apoi ora întreagă. Se făcuse ora șase când Holly și-a pus mâna pe brațul meu, un gest delicat, menit să nu mă trezească.

- Sărmane Fred, șopti ea, de parcă ar i'i vorbit cu mine. Unde ești, Fred? Mi-e frig. Vântul aduce zăpadă, își odihni obrazul pe umărul meu, o greutate caldă și umedă.

- De ce plângi?

Sări înapoi și se ridică în picioare.

- Pentru numele lui Dumnezeu! zise, îndreptându-se spre fereastră și scara de incendiu. Urâsc oamenii care mă spionează.

A doua zi, o vineri, am găsit acasă, în fața ușii apartamentului meu, un coș cu bunătați de mare lux de la magazinul Charles & Co, cu cartea ei de vizită: Domnișoara Holiday Golightly, Călătoare, iar pe dos, cu un scris strâmb și copilăresc, ca de grădiniță, un mesaj: Domnul să te binecuvânteze, scumpul meu Fred. Te rog uită noaptea trecută. Ai fost un înger în chestia asta. Miile tendresse - Holly. P. S. N-am să te mai deranjez. I-am răspuns: Te rog să mă deranjezi și am lăsat nota la ușa ei împreună cu un buchețel de violete, asta fiind tot ce mi-am putut îngădui. După toate aparentele, vorbise însă serios; n-am mai văzut-o și nici n-am mai auzit nimic de la ea și m-am gândit că mersese până-ntr-acolo încât își procurase o cheie de la ușa de la intrare, în orice caz, nu mai suna la ușa mea. I-am dus lipsa; și, odată cu scurgerea timpului, am început să simt față de ea un fel de rachiună exagerată, ca și cum m-ar fi părăsit cel mai bun prieten. O singurătate apăsătoare pătrunse în viața mea, dar asta nu-mi trezea dorul de prietenii cunoscuți de mult: mi se păreau ca mâncarea de regim, fără sare și fără

30

zahăr. Până miercuri, gândurile despre Holly, despre închisoarea Sing Sing și despre Sally Tomato, despre lumea unde bărbații dădeau cincizeci de dolari unei fete când se ducea să se pudreze, m-au urmărit atât de stăruitor încât n-am mai putut lucra, în seara aceea am lăsat un mesaj în cutia ei poștală: Mâine e joi. A doua zi dimineața m-a răsplătit cu o a doua notă în același scris lăbărțat: Să te binecuvânteze cerul ca mi-ai amintit. Poți să vii să bem ceva astă-seară pe la ora șase ?

Am așteptat până la șase și zece, apoi m-am forțat să las să mai treacă cinci minute.

O ființă bizară mi-a deschis ușa. Trăsnea a țigări de foi și a colonie Knize. Avea pantofi cu toc înalt; fără adaosul acelor centimetri ar fi putut trece drept liliputan. Capul chel și pistruiat era mare ca al unui pitic; era împodobit cu urechi ascuțite, de spiriduș. Avea ochi de pechinez, nemi-loși și cam bulbucați. Din urechi îi ieșeau moțuri de păr, ca și din nas; fălcile îi erau întunecate de barba crescută

după-amiază, iar strângerea lui de mână te ducea cu gândul la un obiect blănos.

- Puștoaica e la baie, zise el făcând un gest cu țigara de foi spre încăperea de alături, de unde se auzea curgând apa. Camera în care ne aflam (stăteam în picioare fiindcă nu era nimic pe care să te așezi) lăsa impresia că cineva tocmai se mutase acolo; te așteptai să miroasă a zugrăveală proaspătă. Geamantane și lăzi nedesfăcute constituiau tot mobilierul. Lăzile serveau drept mese. Pe una din ele se aflau cele trebuincioase pentru a prepara cocktail martini; pe alta o lampă, un telefon, pisica roșcată a lui Holly și un vas cu trandafiri galbeni. Niște etajere, ce acopereau un perete, se mândreau cu o jumătate de raft de literatură. Camera mi-a plăcut imediat, mai ales aerul ei de ședere temporară.

- Te așteaptă? zise bărbatul, dregându-și glasul.

31

Am dat din cap afirmativ, dar i s-a părut că sunt cam șovăielnic. Ochiul lui reci m-au cercetat clinic, cu incizii precise și adânci.

- Vin tot felul de nepoftiți. De când o cunoști?

- Nu de prea multă vreme.

- Deci, n-o cunoști pe puștoaică de prea multă vreme.

- Locuiesc în apartamentul de deasupra.

Răspunsul păru să-l satisfacă.

- Ai un apartament la fel?

- Mult mai mic.

Scutură cenușa țigării de foi pe dușumea.

- Apartamentul ăsta e o mizerie. E ceva de necrezut.

Puștoaica nu știe cum să trăiască nici măcar când e în bani. Vorbea într-un ritm sacadat și metalic, ca un teletip.

- Spune-mi ce părere ai: e sau nu e?

- Ce să fie?

- O impoștoare.

- N-aș crede.

- Te înșeli. E o impoștoare. Dar, pe de altă parte, ai dreptate. Nu-i o impoștoare fiindcă e o autentică impoștoare. Crede în toate tâmpeniile în care crede. Nu poți să i le scoți din cap. Am încercat s-o conving până mi-au dat lacrimile. Benny Polan, pe care toată lumea îl respectă, Benny Polan a încercat. Benny își pusese în gând să se însoare cu ea, dar ea n-a vrut, iar Benny a cheltuit poate mii de dolari pe doctorii de cap la care a trimis-o. Chiar și cel mai celebru, ăla care nu vorbește decât nemțește, s-a dat bătut. Imposibil să-i scoți din cap aceste - făcu un gest cu pumnul de parcă ar fi vrut să zdrobească ceva intangibil - idei. Încearcă într-o zi. Fă-o să-ți spună câte ceva din chestiile în care crede. Nu uita că puștoaica mi-e dragă. Aproape tuturor le e dragă, deși sunt unii care n-o plac. Mie îmi place. Sincer, îți spun că-mi place. Sunt o fire simțitoare, ăsta-i motivul. Trebuie să ai o fire simțitoare

32
ca s-o poți aprecia, să ai un suflet de poet. Dar am să-ți spun eu ce cred. Poți să-ți spargi creierii cu ea, și n-o să te alegi de la ea decât cu o balegă pe tavă. Ca să-ți dau un exemplu: ce fel de om e, așa cum o vezi? E genul de fată despre care citești prin ziare c-a sfârșit înghițind un tub întreg de pastile de Seconal. Am văzut întâmplându-se asta de mai multe ori decât poți număra pe degetele de la picioare. Iar puștoaicele alea nu erau nici măcar țicnite.

Ea este țicnită.

- Dar tânără. Și-o să mai fie încă multă vreme.

- Dacă vrei să spui că are viitor, te înșeli din nou.

Acum câțiva ani, pe coasta de vest, lucrurile ar fi putut fi altfel. Avea ceva aparte, ceva care îi interesa pe producătorii de filme, și ar fi putut să facă mare carieră. Numai că, atunci când dai cu piciorul la o astfel de ocazie, n-o mai prinzi din nou. Întreb-o pe Louise Rainer, și Rainer era o mare vedetă. Desigur, Holly nu era o vedetă de cinema; n-a depășit niciodată stadiul fotografiilor. Dar asta s-a întâmplat înainte de Povestea Doctorului Wassell. Atunci ar fi putut realmente să aibă mare succes. Știi asta fiindcă eu sunt tipul care i-a oferit acea șansă. Arată cu țigara de foi spre el. - O.J. Berman.

Se aștepta să spun că știu cine e și n-aș fi avut nimic împotriva s-o fac, numai că n-auzisem niciodată de O.J. Berman. S-a dovedit a fi un impresar de vedete de la Hollywood.

- Sunt primul care a descoperit-o. Acolo, la Santa Anita. Pândește ocazia cât e ziua de lungă. Mi-a atras atenția: din punct de vedere profesional. Am aflat că e amica unui jocheu și că trăiește cu individul. I-am spus jocheului s-o lase moale, dacă nu vrea să aibă de-a face cu Poliția de Moravuri. Știi, puștoaica nu avea decât cincisprezece
1 Somnifer (n. trad.).

33

ani. Dar avea stil; arată bine, o vezi de departe. Chiar și atunci când poartă ochelari de soare atât de groși; chiar și atunci când deschide gura și nu-ți dai seama dacă e o sălbatică de la țară sau vreo vagaboandă de prin Oklahoma sau mai știu eu ce. Nu știu încă ce e. Părerea mea e că nimeni n-are să afle vreodată de unde vine. Minte cu atâta tupeu, încât poate că nu mai știe nici ea. Ne-a trebuit un an ca s-o facem să-și piardă accentul. Am reușit, dându-i lecții de franceză. După ce-a reușit să imite franceza, nu i-a trebuit mult timp ca să imite și engleza corectă. Am modelat-o în genul lui Margaret Sullivan, dar ea mai avea pe deasupra și rotunjimi pe-acolo pe unde e cazul, iar regizorii erau interesați, ai mai mari dintre ei, și pe urmă, culmea, Benny Polan, un tip foarte respectat, a vrut s-o ia de nevastă. Ce poate un impresar să ceară mai mult? Iar apoi, bum! Povestea Doctorului Wassell. Ai văzut filmul? Regizat de Cecil B. DeMille. Cu Gary Cooper. Sfinte Doamne! M-am dat de ceasul morții, am aranjat totul: aveau de gând s-o încerce pentru rolul surorii de spital a doctorului Wassell. Una din surori, în orice caz. Și pe urmă, zdrang! Sună telefonul. Ridică un telefon imaginar și îl duse la ureche. - Zice, Holly la telefon, eu zic scumpo, se aude ca și cum ai fi foarte departe, iar ea zice că e la New York. O întreb ce dracu' faci la New York, când azi e duminică și mâine ai de dat o probă aici? Spune că e la New York fiindcă n-a fost niciodată la New York. Iar eu îi spun mută-ți dosul într-un avion și întoarce-te aici, iar ea zice că n-are chef. Iar eu zic, ce figură mai e și asta, păpușo? Îmi spune, ca să reușești ceva trebuie să vrei, iar ea nu vrea, iar eu îi spun, bine, și ce dracu' vrei, iar ea răspunde c-am să fiu primul care are s-o afle. Înțelegi ce vreau să-ți spun: o balegă pe tavă.

Pisica roșcată sări de pe lada ei și se frecă de piciorul lui. O.J. Berman ridică pisica cu vârful pantofului și o

aruncă, gest urât, deși nu părea conștient de existența pisicii, ci doar de iritarea lui.

- Asta vrea? zise el deschizându-și larg brațele. O mulțime de nepoții? O viață trăită din bacșișuri? Să se învârtească printre tot soiul de neisprăviți? Sau poate că vrea să se mărite cu Rusty Trawler? Merită să-i dai un premiu pentru asta.

Așteptă, furios.

- Regret, dar nu-l cunosc.

- Dacă nu-l cunoști pe Rusty Trawler, nu știi prea multe despre puștoaică. Proastă treabă, zise el plesnind din limbă. Am sperat că ai influență asupra ei. S-o aduci la realitate până nu e prea târziu...

- Dar, după dumneata, e prea târziu.

Suflă un colac de fum și așteptă să se destrame, după care zâmbetul îi schimbă expresia, dându-i un soi de bunătate.

- Aș putea s-o lansez din nou în filme, cum ți-am spus; și de data asta părea serios. - Sincer, îmi place fata.

- Ce scandaluri răspândești despre mine, O.J.? zise Holly dând buzna în cameră cu un prosop drapat neglijent în jurul trupului și în picioarele goale, lăsând urme umede pe dușumea.

- Bârfa obișnuită. Că ești cam țicnită.

- Dar Fred e la curent cu asta.

— Tu nu ești însă.

- Aprinde-mi o țigară, scumpule, zise ea scoțând cascheta de baie și răsfirându-și părul. Nu vorbeam cu tine, O.J., ești prea îngălat, îți lași balele pe țigară.

Apucă pisica și o puse pe umăr. Cotoiul se cocoță ținându-și echilibrul ca o pasăre, cu ghearele vârâte în părul ei de parcă ar fi fost lână de tricotat; dar, în ciuda acestor bufonării amabile, era o pisică tristă, cu o față asasină, de pirat. Un ochi îi era orb iar celălalt sticlea de intenții sumbre.

35

- O.J. e un îngălat, zise ea și luă țigara pe care i-o aprinsesem. Dar știe o mulțime de numere de telefon.

Care e numărul lui David O. Selznick, O.J.?

- Las-o baltă.

- Nu-i o glumă, scumpule. Vreau să-l chemi la telefon și să-i spui că Fred e un geniu. A scris teancuri de cărți absolut minunate. A, nu roși, Fred, nu tu ai spus că ești un geniu, eu am spus. Hai, O.J., ce ai de gând să faci ca să-l îmbogățești pe Fred?

- Ce-ar fi să mă lași pe mine să aranjez asta cu Fred?

- Nu uita, zise ea lăsându-ne singuri, că sunt agenta lui. Acum altceva: dacă te strig, vino să-mi închei fermoarul. Și dacă vine cineva, invită-l în apartament.

Au venit o mulțime de oameni, în următorul sfert de oră, în apartament se întinse o petrecere numai cu bărbați, mulți dintre ei în uniformă militară. Am numărat doi ofițeri de marină și un colonel din aviație. Erau însă în inferioritate numerică față de cei ce continuau să sosească, oameni cu părul cărunț, trecuți de vârsta militariei. Cu excepția faptului că erau în vârstă, oaspeții nu aveau nimic comun, păreau străini printre străini. De fapt, în clipa când intra, fiecare se străduia să-și ascundă pe chip dezamăgirea la vederea celorlalți. Părea că gazda își împărțise invitațiile la întâmplare, în timp umbla aiurea prin baruri,

ceea ce probabil se și întâmplase. După grimasele inițiale, începură să discute între ei, mai ales O.J. Berman, care se folosi din plin de noii veniți pentru a evita discuția despre viitorul meu la Hollywood. Am fost abandonat lângă rafturile cu cărți, dintre care peste jumătate erau despre cai, iar restul despre baseball. Prefăcându-mă interesat de cartea Carnea de cal și cum s-o identifici, am avut din plin răgazul să-i studiez pe invitații lui Holly.

În curând, unul dintre ei îmi atrase atenția. Era un copil de vârstă mijlocie, ce nu-și lepădase grăsimea de bebe-

36
luș, reușind, cu ajutorul unui croitor de talent, să-și ascundă fundul rotofei, care parcă te invita să-i tragi un picior. Trupul lui nu vădea nici urmă de os; chipul, un zero umplut cu trăsături minuscule și nostime, avea ceva neatins, virginal; părea că, după ce se născuse, crescuse ca aluatul, pielea îi rămăsese fără riduri, ca un balon umflat, iar gura, deși gata de icnete și de toane, se țuguia într-o expresie răsfățată și dulceagă. Dar nu înfățișarea lui îl scotea în evidență; copiii înapoiați nu sunt atât de rari. Felul lui de a fi, mai curând: se purta de parcă serata ar fi fost a lui. Ca o caracteristică neobosită, pregătea martini-uri, făcea cunoștință unora cu ceilalți și se ocupa de picup. De fapt, toate activitățile lui erau dictate de Holly: Rusty, fii amabil, Rusty, te rog. Dacă tipul era îndrăgostit de ea, reușea evident să-și controleze gelozia. Un bărbat gelos s-ar fi infuriat văzând cum aluneca Holly prin încăpere, cu pisica într-o mână și cu mâna liberă aranjând nodul unei cravate sau luând praful de pe un rever; colonelul de aviație purta o decorație pe care Holly o lustrui cu grijă.

Numele individului era Rutherford („Rusty”) Trawler. În 1908 își pierduse ambii părinți, tatăl victimă unui anarhist iar mama moartă de pe urma șocului, nenorocire dublă care îl lăsase pe Rusty orfan, milionar și celebru la vârsta de cinci ani. De atunci devenise subiectul suplimentelor de duminică ale ziarelor, eveniment care se amplificase enorm atunci când, fiind elev de școală primară, își acuzase nașul, sub a cărui tutelă se afla, de acte de sodomie asupra lui. Mai târziu, căsătoriile și divorțurile lui ocupaseră paginile ziarelor de scandal. Prima lui soție plecase, împreună cu pensia ei alimentară, la un rival al Părintelui Divine¹. Despre cea de-a doua soție nu se știa

¹ Father Divine, pe adevăratul lui nume George Backer (1879-1965), a fost un predicator negru la modă, până când a fost demascat ca impostor și escroc (n. trad.).

37

absolut nimic, dar cea de-a treia îl dăduse în judecată în Statul New York, cu un sac de acuzații adecvate ocaziei. Rusty dăduse divorț de ultima doamnă Trawler, plângându-se în special că respectiva stărnise o răzmeriță la bordul iahtului său, eveniment care a avut ca urmare că Rusty s-a pomenit abandonat în Insulele Tortugas. Deși rămăsese necăsătorit de atunci, se pare că înainte de război o ceruse în căsătorie pe Unity Mitford¹, sau cel puțin se spunea că îi trimisese o telegramă în care îi propunea să se căsătorească cu el, dacă Hitler n-o lua el mai înainte de nevastă. Asta era, se pare, motivul pentru care Winchell îl numise nazist. Mai era și amănuntul că participase la întrunirile naziste de la Yorkville.

Nimeni nu mi-a povestit aceste lucruri. Le-am citit în

Ghidul de baseball, o altă carte de pe raft, pe care Holly o folosea drept album cu tăieturi din ziare. Printre pagini, am dat de tăieturi din ziarele de duminică și de articole de bârfă mondenă: Rusty Trawler și Holly Golightly la premiera operetei „O Mică Venus”. Holly se apropie pe la spate și mă surprinse citind o tăietură din ziar: Domnișoara Holly Golightly, membră a familiei Golightly din Boston, face din fiecare zi o sărbătoare pentru Rusty Trawler, un bărbat de aur de 24 de carate.

- Îmi admiri notele de publicitate sau ești interesat de baseball? zise ea potrivitându-și pe nas ochelarii de soare, în timp ce se uita peste umărul meu.

- Cum a fost buletinul meteorologic de săptămâna asta?

Îmi făcu cu ochiul, dar fără haz, mai mult ca un fel de avertisment.

1 Una dintre cele trei surori Mitford, Unity (1914-1948) a fost o aristocrată engleză, mare admiratoare a lui Hitler și a fascismului, în general (n. trad.).

38

- Îmi plac caii, dar urăsc baseball-ul, spuse ea, și mesajul ascuns din voce îmi dădu de înțeles că ar fi dorit să uit că mi-a pomenit vreodată de Sally Tomato. Urăsc comentariile de baseball de la radio, dar trebuie să le ascult, fac parte din documentarea mea. Sunt tare puține lucruri despre care poți discuta cu bărbații. Dacă unui bărbat nu-i place baseball-ul, atunci trebuie să-i placă mult caii, iar dacă nu-i plac nici una, nici alta, am dat de dracu', înseamnă că nu-i plac nici fetele. Cum te-ai descurcat cu O.J.?

- Ne-am despărțit prin acord reciproc.

- Crede-mă, îți poate oferi o șansă.

- Te cred, dar ce pot să-i ofer la rândul meu ca să i se pară demn de-a risca o șansă pentru mine?

- Du-te și fă-l să creadă că nu arată ridicol. Zău că te poate ajuta, Fred.

- Am aflat că nici tu n-ai dat prea mare atenție șansei pe care ți-a oferit-o el. Se uită la mine nedumerită, până am adăugat: Povestea Doctorului Wassell.

- Tot se plânge de asta? spuse ea și îl privi plină de afecțiune. Are dreptate, ar trebui să mă simt vinovată. Nu fiindcă ei mi-ar fi dat rolul, sau fiindcă aș fi făcut treabă bună; nici ei nu mi l-ar fi dat, nici eu n-aș fi fost bună.

Dacă mă simt vinovată e doar fiindcă i-am îngăduit să continue să viseze atunci când eu nu mai visam deloc. jucam teatru ca să mai câștig puțin timp, să fac ceva auto-îmbunătățiri; am știut sigur că n-am să ajung nicio dată vedetă de cinema. E mult prea greu, iar dacă ești inteligent, devine jenant. Complexele mele de inferioritate nu sunt destul de grave; se presupune că vedeta de cinema și personalitatea copleșitoare merg mână în mână; dar de fapt, trebuie să nu ai personalitate deloc. Nu vreau să spun că mi-ar dispăcea să fiu bogată și celebră. Asta am de gând și, într-o bună zi, am s-o și fac; deși, atunci

39

când are să se întâmple, aș dori să-mi pot păstra personalitatea. Aș dori să rămân aceeași când o să mă scol într-o frumoasă dimineață și o să-mi iau micul dejun la Tiffany¹. Văd că n-ai pahar, zise ea observând mâinile mele goale. Rusty, vrei să aduci un pahar cu băutură unui

prieten? Continuă să mângâie pisica. - Sărmana pisică, zise ea, scărpinându-l pe cap, sărmanul nătărău fără nume. E cam incomod că n-are nume. Dar n-am nici un drept să i-l dau; va trebui să aștepte până când va aparține cuiva. Ne-am întâlnit într-o zi pe lângă râu, dar nu aparținem unul altuia; e o ființă independentă, ca și mine. Nu vreau să posed nimic până când n-o să simt că mi-am găsit locul. Nu sunt prea sigură unde se află acel loc, dar știu cum trebuie să arate. Zâmbi și lăsă jos pisica. - Ca la Tiffany. Nu că mi-ar păsa de bijuterii. Diamante, da, dar e cam ridicol să porți diamante înainte să împlinești patruzeci de ani. Și chiar și atunci e riscant. Arată bine doar pe femei bătrâne, gen Măria Ouspenskaia. Riduri, oase, păr alb și diamante. De-abia aștept. Dar nu de asta îmi place Tiffany atât de mult. Ascultă, știi zilele alea când ai draci roșii?

- Adică ești deprimat?

- Nu, spuse ea încet. Te simți deprimat când te-ai îngărațat sau când plouă prea multă vreme. Ești trist, asta-i tot. Dar să ai draci roșii e oribil. Ești speriat și transpiri ca naiba, dar nu știi de ce ți-e frică. Atât că simți că are să ți se întâmple ceva îngrozitor, dar nu știi despre ce e vorba. Ai avut vreodată astfel de stări?

1 Numit după Louis Comfort Tiffany (1848-1933), celebru artist în sticlă, un maestru al stilului An Nouveau în UȘA. Magazinul care îi poartă numele era unul dintre cele mai elegante din New York, specializat în bijuterii de lux, și cu o mare varietate de articole de un gust rafinat. Magazinul există încă, deși a fost surclasat de altele cum ar fi Cartier, Bulgari etc. (n. trad.).

40

- De multe ori. Unii le numesc angst.1

- Perfect. Angst. Și ce faci atunci?

- O băutură ajută.

- Am încercat cu băutura. Am încercat și cu aspirina.

Rusty crede că fumez marijuana, și am fumat o vreme, dar n-a avut alt efect decât să mă facă să chicotesc. Lucrul care mă ajută cel mai mult e să mă sui într-un taxi și să mă duc la Tiffany. Mă liniștește pe loc tihna și splendoarea locului; nu ți se poate întâmpla nimic rău acolo, nu alături de acei domni amabili și bine îmbrăcați, în mi-reasma aceea plăcută de argint și de portvizite de crocodil. Dacă aș putea găsi un loc în viața reală în care să mă simt ca la Tiffany, aș cumpăra niște mobilă și aș boteza pisica. Am crezut că, la sfârșitul războiului, Fred și cu mine... își înalță ochelarii de soare pe frunte și ochii ei, cu bogăția lor de culori, cu cenușiuri și cu stropi de albastru și verde, priviră-n depărtări, la ceva numai de ea știut. - Am fost o dată în Mexico. O țară minunată să crești cai. Am văzut un Ioc pe malul mării. Fred se pricepe la cai.

Rusty Trawler îmi aduse un martini și mi-l înmâna fără să mă privească.

- Mi-e foame, anunță el, și vocea, la fel de infantilă ca și restul persoanei sale, scoase un scâncet de copil mic, dând parcă vina pe Holly. - E șapte și jumătate și mi-e foame. Știi ce-a spus doctorul.

- Da, Rusty, știu ce-a spus doctorul.

- Atunci dă-i pe ușă afară. Hai să mergem undeva să mâncăm.

- Vreau să te porți frumos, Rusty. Vorbea blând, dar ca o guvernantă care amenință copilul cu pedeapsa, lucru

care îl făcu pe Rusty să se înroșească în chip ciudat de plăcere și de recunoștință.

1 Anxietate -1. germană (n. trad.).

41

- Nu mă iubești, se plânse el, de parcă ar fi fost singuri.
- Nimeni nu iubește obrăznicia.

Evident, Holly îi spusese ceea ce Rusty voia să audă; cuvintele ei părură să-l excite și să-l calmeze în același timp. Dar continuă, ca într-un ritual:

- Mă iubești?

- Ocupă-te de treburile casei, Rusty, zise ea și îl mângâie. Și când am să fiu gata, mergem unde vrei tu să mâncăm.

- În Chinatown?

- Doar dacă n-ai să te atingi de dulciuri și de antricoate la tavă cu sos chinezesc. Știi ce-a spus doctorul.

În timp ce Rusty se întorcea la treburile lui, tropăind satisfăcut, n-am putut să rezist și i-am amintit lui Holly că nu i-a răspuns la întrebare.

- îl iubești?

- Ți-am mai spus. Poți să te autoconvingi să iubești pe oricine. Pe deasupra, Rusty a avut o copilărie îngrozitoare.

- Dacă a fost atât de îngrozitoare, de ce se crampo-nează de ea?

- Pune-ți mintea la treabă. Nu-ți dai seama că Rusty se simte mai în siguranță în scutece decât în fustă? Între astea are de ales, numai că e foarte sensibil în această privință. O dată a încercat să mă înjunghie cu un cuțit pentru unt, fiindcă i-am spus să fie băiat mare și să privească adevărul în față, cu alte cuvinte să intre în menaj cu un șofer drăguț de camion, care să-i servească și drept tată. Până una, alta, am rămas cu el pe cap; ceea ce e în regulă, e inofensiv, e convins că fetele sunt literalmente niște păpuși.

- Slavă Domnului.

- Dacă ar fi și ceilalți bărbați ca el, nu prea i-aș mulțumi lui Dumnezeu.

42

- Am vrut să zic Slavă Domnului că n-ai să te măriți cu domnul Trawler.

Holly ridică o sprânceană mirată.

- Apropo, nu pretind că nu știu că e bogat. Chiar și terenurile din Mexic costă bani. Iar acum, zise ea împingându-mă înainte, hai să-l căutăm pe O.J.

M-am oprit din mers, încercând să amân întâlnirea.

Apoi mi-am amintit ceva.

- Ce înseamnă Călătoare?

- A, cartea mea de vizită, zise ea descumpănită. Crezi că e ridicolă?

- Nu ridicolă, ci doar provocatoare.

- La urma urmei, cum pot să știu unde am să trăiesc mâine? zise ea ridicând din umeri. Așa că le-am spus să scrie Călătoare. Oricum, să comanzi cărțile astea de vizită e o pierdere de bani. Numai că m-am simțit dator să cumpăr ceva cât de mic de la ei. Sunt de la Tiffany. Luă paharul cu martini de care nu mă atinsesem și îl dădu pe gât din două înghițituri, după care mă apucă de mână.

- Destul cu trâncăneala. Hai să te împrietenești cu O.J.

La ușă se iscă agitație. O femeie tânără dădu buzna

înăuntru, într-un vârtej de eșarfe și clinchete de brățări de aur.

- Hhhholly, zise ea arătând-o cu degetul, ce meschină poți să fii. Să ții doar pentru tine toți acești bărbați încântători!

Avea aproape doi metri înălțime, era mai înaltă decât cei mai mulți bărbați din încăperea, care își îndreptară spinările și își supseră burțile. Erau într-un fel de întrecere generală cu înălțimea ei șerpuitoare.

- Ce faci aici? zise Holly și buzele i se strânseseră ca o coardă.

- Păi mai n..n..nimic, scumpo. Am fost sus la etaj să lucrez cu Yunioshi. Fotografii de Crăciun pentru revista

43

Ba..ba..zaar. Pari supărată, scumpo? Zâmbi la toată lumea din jur. Sper, b..b..băieți, că nu sunteți supărați c-am dat navală la s..s..serata voastră.

Rusty chicoti, îi strânse brațul parcă pentru a-i admira mușchii și o întrebă dacă dorește o băutură.

- Firește că vreau, zise ea. Dă-mi niște bourbon.

- Nu avem bourbon, îi spuse Holly. La care colonelul de aviație se oferă să meargă să cumpere o sticlă.

- Ascultă, hai să nu ne ce..certăm. Pot bea și amoniac.

Holly, păpușo, zise ea împingând-o ușurel, nu te deranja pentru mine. Pot să mă prezint și singură. Se aplecă în direcția lui O.J. Berman, care, ca mulți bărbați scunzi în prezența unei femei înalte, avea ochii încetoșați de admirație. - Sunt Mag W..w..wildwood, din W..w..wildwood, statul Arkansas. Regiune de dealuri.

Aveai impresia unui dans, Berman executând pași complicați în jurul ei, în încercarea de a-i opri pe ceilalți să se bage pe fir. O pierdu totuși în favoarea unui grup de patru, care sorbeau glumele ei bălbăite ca niște porumbei care înghit floricele de porumb. Era un succes ușor de înțeles: Mag reprezenta triumful asupra urâteniei, deseori mult mai atrăgător decât adevărata frumusețe, mai ales fiindcă se bazează pe un paradox, în cazul de față, spre deosebire de metoda scrupuloasă a bunului gust și a îmbrăcăminții bine alese, trucul consta în exagerarea defectelor: Mag le transformase în podoabe, recunoscându-le cu tupeu. Tocuri înalte care îi subliniau înălțimea, dar atât de înalte încât îi tremurau gleznele. Un corset atât de strâns pe trup, încât dezvăluia că ar fi putut merge la plajă în costum de baie bărbătesc; părul strâns la spate accentua schematismul, hămesala trăsăturilor ei de model de revistă de modă. Până și bălbăială, cu siguranță autentice, dar nițel exagerată, îi venea în ajutor. Bălbăială era o găselniță de geniu, căci reușea să dea o nuanță de

44

originalitate banalităților pe care le spunea și, în al doilea rând, în ciuda înălțimii ei, a siguranței ei, să inspire ascultătorilor masculi un sentiment de protecție. De pildă, a fost nevoie ca lui Berman să i se dea un ghiont în spinare pentru că, atunci când ea a întrebat: „Cine p..p..poate să-mi spună unde e t..t..toaleta?” i-a oferit galant brațul pentru a o conduce.

- Nu-i nevoie s-o conduci, zise Holly, știe unde e toaleta, a mai fost și altă dată acolo.

Începu să golească scrumierele și, după ce Mag ieși din încăperea, mai goli una și apoi spuse cu un suspin:

- Ce poveste tristă cu ea. Se opri pentru a inventaria numărul de priviri curioase. Erau destule. - Și atât de ciudată, îți vine să crezi că ar trebui să se vadă mai bine. Dar, Dumnezeu știe cum, Mag arată sănătoasă. Atât de, cum să spun, curată. Asta-i partea cea mai extraordinară. N-ai zice, întrebă ea plină de compasiune și fără să se adreseze cuiva în special, n-ai zice că arată curată?

Cineva tuși, câțiva înghițiră în sec. Ofițerul de marină, care ținea în mână băutura lui Mag, o puse pe o măsură.

- Dar, zise Holly, am auzit că multe fete din sud suferă de aceeași problemă. Se înfiora delicat și se duse la bucătărie să mai aducă gheață.

Când se întoarse în cameră, Mag Wildwood nu putu deloc să priceapă lipsa bruscă de căldură; conversațiile pe care le începea erau ca niște butuci verzi, scoteau fum dar nu luau foc. Și mai de neiertat era faptul că unii dintre invitați începuseră să plece fără să-i ceară numărul de telefon. Colonelul de aviație o întinse pe când Mag stătea cu spatele la el, și asta a fost culmea, căci o invitase la masă. Mag se îmbată brusc și, cum ginul are asupra prefăcătoriei același efect ca și lacrimile asupra fardurilor de ochi, atracția ei se evaporă, începu să se agate de toată lumea. O numi pe gazdă o degenerată de la Hollywood.

45

Provocă un bărbat de cincizeci de ani la trântă, îi spuse lui Berman că Hitler avea dreptate, îl chinui pe Rusty Trawler, înghesuindu-l într-un colț și spunându-i, de data asta țară să se mai bălbaie:

- Știi ce-are să se întâmple cu tine? Am să te duc cu forța la grădina zoologică și am să te dau yakului să te mănânce. Rusty păru să fie întru totul de acord, dar Mag îl dezamăgi când alunecă pe dușumea, unde rămase fredonând.

- Ai început să fii plicticoasă, zise Holly. Scoală-te de acolo, continuă ea trăgându-și o pereche de mănuși. Ultimii participanți la serată o așteptau la ușă și, cum Mag nu se clinti, Holly îmi aruncă o privire plină de scuze: Fii un înger, Fred. Pune-o într-un taxi. Locuiește la Winslow.

- Nu, stau la Barbizon. Telefon: Regent 4-5700. Întreabă de Mag Wildwood.

- Ești un înger, Fred.

Apoi au plecat cu toții. Perspectiva de-a vâri cu forța o amazoană într-un taxi a înlăturat orice resentiment pe care îl mai aveam. Dar ea rezolvă singură problema. Ridicându-se prin propriile puteri, mă privi de sus, clătinându-se.

- Haidem la Stork. Să prindem un balon cu noroc, zise ea și căzu pe podea ca un stejar doborât.

Primul meu gând a fost să alerg după doctor. Dar examinând-o, am constatat că pulsul îi e regulat, ca și respirația. Pur și simplu dormea. După ce i-am pus o pernă sub cap, am lăsat-o să doarmă nestingherită.

În după-amiaza următoare, m-am ciocnit de Holly pe scări.

- Bună, tu, zise ea grăbindu-se să urce, cu un pachetel de la farmacie în mână. Am încurcat-o, e pe cale să facă

46
pneumonie. E în culmea mahmurelii. Și pe deasupra, am și niște draci roșii de toată frumusețea.

Am înțeles din cuvintele ei că Mag Wildwood se afla

încă în apartamentul lui Holly, deși vecina mea nu mi-a dat prilejul să cercetez mai bine această simpatie neașteptată, în timpul weekend-ului, misterul s-a adâncit. Mai întâi, un sud-american a venit din greșeală la ușa mea, căutând-o pe domnișoara Wildwood. Mi-a trebuit ceva timp să-i corectez informația greșită, nici unul dintre noi nu înțelegea accentul celuilalt, deși, atunci când am început să-l înțeleg, am fost fermecat de el. Părea construit cu îngrijire, capul lui cu păr castaniu și silueta de toreador aveau o exactitate, o perfecțiune asemenea unui măr, unei portocale, unui lucru alcătuit fără greșeală de natură. În plus, ca o notă decorativă, un costum englezesc, o colonie discretă și, ceea ce era încă mai neobișnuit la un sud-american, o anume timiditate.

Al doilea eveniment al zilei a fost tot legat de el. Era spre seară și l-am văzut din nou în timp ce mă duceam să-mi iau cina. Sosise într-un taxi și șoferul îl ajuta să intre în casă, clătinându-se sub un morman de geamantane. Asta mi-a dat din nou de gândit. Până duminică, îmi fierbea capul de-atâtea gânduri.

Apoi tabloul se tulbură și se limpezi în același timp.

Duminica a fost o zi de vară indiană, soarele ardea, aveam fereastra deschisă și am auzit voci pe scara de incendiu. Mag și Holly erau întinse pe o pătură, cu pisica între ele. Părul proaspăt spălat le atârna moale. Erau ocupate: Holly își lăcuia unghiile de la picioare, iar Mag împletea un pulover.

- După părerea mea cred că ai n..n..noroc. Măcar un lucru știi sigur despre Rusty: e american.

- Să-l ia dracu'.

- Scumpo, trăim zile de război.

47

- Și când s-o termina războiul, o s-o șterg rapid, băiete!

- Eu una, nu gândesc așa. Sunt mândră de țara mea.

Bărbații din familia mea au fost militari de vază. Bunicului Wildwood i-au pus statuie drept în mijlocul orașelului.

- Fred e soldat, zise Holly. Dar mă îndoiesc că va ajunge vreodată statuie. S-ar putea totuși. Se spune că omul, cu cât e mai prost, cu atât e mai viteaz. Fred e destul de prost.

- Vorbești de Fred, băiatul de la etaj? N-am știut că e militar. Dar de arătat, arată a prost.

- Ciudat, nu prost, încearcă cu disperare să ajungă în miezul lucrurilor, ca să se zgâiască în afară. Oricine sade cu nasul lipit de geam riscă să pară un prost. Oricum, el e un alt Fred. Fred e fratele meu.

- Spui despre cineva din c..c..carnea și s..s..sângele tău că e un prost?

- Ce să fac dacă e prost?

- Păi e de prost gust s-o spui. Un băiat care se luptă pentru tine, pentru mine, pentru noi toți.

- Ce-i asta? Publicitate pentru acțiuni de război?

- Vreau doar să știi care e părerea mea. Îmi plac glumele, dar în fond sunt o persoană s..s..serioasă. Mândră că sunt americană. D-asta îmi pare atât de rău de Jose. Își lăasă jos andrelele. - îl găsești foarte arătos, nu-i așa? Holly zise „Hm” și mângâie mustățile pisicii cu pensula de lăcuit unghii. - Dacă m-aș putea obișnui cu ideea că am să mă mărit cu un brazilian și am să ajung și eu b..b..braziliană... E un mare hop de trecut. Șase mii de

mile și nici măcar nu știu limba...

- Du-te la școala Berlitz.

- Ce rost ar avea să se predea acolo p..p..portugheza?

N-am auzit pe nimeni s-o vorbească. Singura mea șansă e să-l fac pe Jose' să uite de politică și să devină american. E o mare prostie pentru un bărbat să vrea să devină

48

p..p..președintele Braziliei. Suspină și își relua tricoulul.

- Probabil că sunt moartă după el. Ne-ai văzut împreună.

Crezi că sunt moartă după el?

- Cine știe? Spune-mi, te mușcă?

- Să mă muște? Întrebă Mag și scăpă din mână o andrea.

- Da, în pat.

- Nici gând. Ar trebuii Apoi adăugă, cu un aer repro-bator: Dar râde.

- Perfect. Așa se cade. Îmi plac bărbații care văd umorul situației; cei mai mulți nu știu decât să geamă și să găfâie.

Mag își retrase plângerea; acceptă părerea ca pe un compliment la adresa ei.

- Da, presupun că așa e.

- În regulă. Nu mușcă. Râde. Ce altceva face?

Mag numără ochiurile sărite și începu din nou să trico-teze: unul pe față, altul pe dos....

- Întrebam ce...

- Te-am auzit. Și să nu crezi că nu vreau să-ți spun.

Dar mi-e greu să-mi amintesc. Nu mă preocupă aceste

l..l..lucruri. Așa cum se pare că te preocupă pe tine.

Le uit ca pe un vis. Sunt sigură că asta e atitudinea

n..n..normală.

- O fi normală, scumpo; eu una prefer ceea ce e firesc.

Holly făcu o pauză în procesul de vopsire cu lac roșu a mustăților cotoiului. - Ascultă, dacă nu poți să-ți amintești, încearcă să lași lumina aprinsă.

- Te rog să mă înțelegi, Holly. Sunt o persoană foarte, foarte convențională.

- Prostii. Ce e rău în faptul că vrei să te uiți bine la tipul care-ți place? Bărbații sunt frumoși, mulți dintre ei.

Jose e un tip bine, și dacă nici măcar nu vrei să te uiți la el, așa spune că nu are parte decât de o amărățată de porție de macaroane reci.

49

- Nu vorbi așa de t..t..tare.

- Nu-i cu putință să fii îndrăgostită de el. Asta e. Asta îți răspunde la întrebare?

-Nu. Fiindcă nu sunt o porție de m..m..macaroane reci. Sunt o persoană cu inima caldă. E trăsătura de bază a caracterului meu.

- În regulă, să spunem că ai o inimă caldă. Dar dacă aș fi un bărbat pe cale să se culce cu tine, aș lua cu mine o sticlă cu apa fierbinte. E mai sigur.

- Pe Jose n-ai să-l auzi că se plânge, spuse ea cu satisfacție și andrelele luciră în lumina soarelui. Pe deasupra, sunt îndrăgostită de el. Îți dai seama că i-am tricouat zece perechi de șosete ecosez în mai puțin de trei luni? Iar asta e cel de-al doilea pulover, întinse puloverul și apoi îl aruncă în cameră. - Ce rost are? Pulovere în Brazilia? Ar trebui să-i tricotez pălării de s..s..soare.

Holly se lăsă pe spate și căscă.

- Trebuie să fie iarnă și pe-acolo câteodată.

- Plouă, după câte știu. Zăpușeală. Ploaie. Junglă.
- Zăpușeală. Junglă. Să știi că-mi place asta.
- Ție mai mult decât mie.
- Da, zise Holly cu o voce adormită care nu dormea deloc, mie mai mult decât ție.

Luni dimineața, când am coborât să iau poșta, cartea de vizită de pe cutia poștală a lui Holly fusese schimbată: un nume fusese adăugat lângă al ei: domnișoara Golightly și domnișoara Wildwood călătoreau acum împreună.

Lucrul mi-ar fi reținut mai mult atenția, dacă n-aș fi dat de o scrisoare în cutia mea. Era de la o mică revistă a unei universități, căreia îi trimisese o povestire. Le plăcuse; și, deși era de înțeles că nu puteau să mă plătească, intenționau s-o publice. S-o publice: adică s-o ti-

50
părească. E puțin zis că vestea m-a amețit. Trebuia să-i spun cuiva și, sărind câte două trepte deodată, am bătut la ușa lui Holly.

Mă temeam că o să-mi piară graiul când să-i dau vestea bună, când a venit la ușă, clipind de somn, i-am vârat scrisoarea în mână. Până să mi-o înapoieze, am avut impresia că ar fi putut citi în timpul asta șaiszeci de pagini.

- Nu le-aș da voie s-o publice dacă nu te plătesc, zise ea căscând. Poate că figura mea i-a sugerat că se înșeală, că nu doream un sfat, ci felicitări, căci căscatul se transformă într-un zâmbet. - O da, înțeleg. E minunat. Hai, intră. Fac niște cafea și sărbătorim. Nu, mai bine mă îmbrac și te invit la restaurant.

Dormitorul ei semăna cu salonul, perpetuând aceeași atmosferă de camping; lăzi și geamantane, totul împachetat și gata de expediat, ca lucrurile unui criminal care simte că legea îl ajunge din urmă. În salon nu exista mobila care se ține de obicei în această încăpere, dar dormitorul avea un pat și încă unul dublu și foarte bătător la ochi: lemn deschis la culoare și satin matlasat.

A lăsat ușa de la baie deschisă și conversația a continuat; șiroiul apei și zgomotele făceau să nu se înțeleagă mare lucru din ce spunea, dar ideea principală era următoarea: presupune că știu că Mag s-a mutat la ea și nu-i așa că e foarte practici Pentru că, dacă vrei să împărți apartamentul cu cineva, iar persoana nu este lesbiană, atunci cel mai bine e să alegi o cretină, ceea ce Mag este, pentru că atunci poți lăsa chiria pe seama ei și o poți trimite să ducă rufele murdare la spălătorie.

Era clar că Holly avea o problemă cu rufele murdare: camera era plină de ele ca vestiarul unei săli de gimnastică pentru fete.

- ...știi că are mare succes ca model, nu-i fantastic?
Dar lucrul cel mai bun, zise ea ieșind din baie în timp

ce-și potrivea o jartieră, e că meseria ei mă scapă de ea mai toată ziua. Și nu prevăd nici mari probleme cu bărbății. E logodită. Și unde mai pui, cu un tip nostim. Deși e o mică diferență de înălțime între ei, aș spune vreo treizeci de centimetri în favoarea ei. Unde dracu'.. Se lăsă în genunchi și începu să băjbâie pe sub pat. După ce găsi ce căuta, o pereche de pantofi de șopârlă, a trebuit să caute o bluză, o curea, și m-am crucit cum de reușea ca, din bala-mucul ăsta, să scoată efectul pe care-l scotea: să apară îngrijită, imaculată și senină, ca și cum ar fi ieșit din mâinile

sclavelor Cleopatrei. îmi spuse:

- Ascultă, și îmi prinse bărbia în palme: - Mă bucur pentru povestirea ta. Zău că mă bucur.

Ziua aceea de luni, în octombrie 1943. O zi frumoasă, încărcată de veselie ca ciripitul unei păsărele. Pentru început, am băut un manhattan la localul lui Joe Beli; apoi, când Joe a auzit ce noroc a dat peste mine, a oferit un tur de cocktailuri cu șampanie la toată lumea. Mai târziu, am luat-o spre Fifth Avenue, unde am dat de o paradă. Steagurile fluturând în vânt și sunetul cadențat al orchestrei și al pașilor soldățești nu păreau să aibă vreo legătură cu războiul, ci mai curând cu un fel de fanfară organizată în cinstea mea.

Am luat dejunul la o cafeteria din Central Park. După aceea, evitând grădina zoologică (Holly nu putea să sufere nici un animal închis în cușcă), am chicotit, am alergat, am cântat pe cărări, până când am ajuns la vechiul debarcader de lemn, acum dispărut. Pe lac pluteau frunze; un paznic dăduse foc frunzelor uscate și fumul, ridicându-se ca semnalele indiene, era singura pată în aerul care pal-pita. Lunile de aprilie n-au însemnat niciodată mare lucru pentru mine, toamna mi s-a părut întotdeauna anotimpul

52
începutului, adevărata primăvară; așa m-am simțit alături de Holly, așezați pe balustrada debarcaderului. M-am gândit la viitor și am vorbit despre trecut. Fiindcă Holly voia să afle amănunte despre copilăria mea. A vorbit și ea despre copilăria ei; dar într-un mod vag, fără nume, fără locuri, un recital de impresii, deși impresia produsă era contrariul a ceea ce te-ai fi așteptat, căci era o povestire aproape voluptuoasă despre înotat și despre vară, despre pomi de Crăciun, despre verișori atrăgători și despre petreceri; pe scurt, o fericire care nu-i semăna, și într-un cadru care, fără îndoială, nu era cel al unui copil care fugise de acasă.

Or, am întrebat-o, nu e adevărat că trăise pe picioarele ei încă de când avea paisprezece ani? Și-a frecat nasul.

- E adevărat. Restul nu e adevărat. Dar, zău, dragule, ai făcut o asemenea tragedie din copilăria ta, încât am simțit că nu e cazul să-ți fac concurență.

Sări de pe balustradă.

- Oricum, asta-mi aduce minte să-i trimit lui Fred niște unt de arahide.

Am petrecut restul după-amiezii cutreierând orașul de la răsărit până la apus, reușind să smulgem cu greutate de la băcani câteva borcane cu unt de arahide, mare raritate în vreme de război. Se făcuse seară până am apucat să adunăm vreo șase borcane, ultimul de la un magazin de pe Third Avenue, nu departe de magazinul de antichități unde se afla colivia-palat, așa încât am dus-o acolo să i-o arăt, și lui Holly i-a plăcut ideea, fantezia cu care fusese făcută.

- Dar totuși, e o colivie.

Pe când treceam pe lângă un magazin Woolworth, Holly m-a apucat de braț:

- Hai să intrăm să furăm ceva, zise ea, trăgându-mă în magazin, unde imediat mi s-a părut că toți își ațintesc pri-

virile asupra noastră, ca și cum intraseră deja la bănuiele. Hai, nu fi fricos.

Cercetă un galantar plin cu dovleci de carton și măști de Halloween. Vânzătoarea era ocupată cu un grup de călugărițe care încercau măști. Holly înșfacă o mască și o puse pe față; apoi alese o alta și o puse pe fața mea.

După care m-a apucat de mână și am ieșit din magazin. A fost cât se poate de simplu. Afară, am fugit câteva străzi, ca să adăugăm ceva dramatism situației; dar și pentru că, așa cum am descoperit, o hoție reușită te înveselește. M-am întrebat cât de des fura din magazine.

- Aveam obiceiul s-o fac. Adică trebuia, dacă voiam ceva. O mai fac din când în când, ca să nu pierd îndemânarea.

Am purtat măștile tot drumul până acasă.

Amintirile îmi spun că am petrecut multe zile cu Holly rătăcind de colo-colo; e adevărat, în unele momente ne-am văzut destul de des; dar, în ansamblu, amintirea este falsă. Pentru că pe sfârșitul lunii am găsit o slujbă; ce să mai adaug la asta? Cu cât mai puțin, cu atât mai bine; ajunge să spun că aveam mare nevoie de ea și că ținea de la nouă dimineața la cinci după-amiaza. Ceea ce făcea ca orarele noastre, al meu și al lui Holly, să fie cu totul diferite.

Afară de joi, când era ziua ei de mers la Sing Sing, sau în afară de zilele când se ducea să călărească în parc, ceea ce nu făcea prea des, Holly abia se scula la ora când ajungeam acasă. Uneori mă opream la ea și beam împreună cafeaua, în timp ce ea se îmbrăca pentru seara. Era veșnic pe punct de plecare; de obicei ieșea cu Rusty Trawler, deși nu întotdeauna; și tot de obicei erau însoțiți de Mag Wildwood și de brazilianul arătos, al cărui nume era José Ybarra-Jaegar: mama lui era nemțoaică, în chip de quartet, sunau discordant, în primul rând din pricina lui

54

Ybarra-Jaegar, care părea să distoneze în compania lor ca o vioară într-o orchestră de jazz. Era un om inteligent, prezentabil și părea să se ocupe serios de munca lui, care era vag guvernamentală, vag importantă și care îi solicita prezența la Washington de mai multe ori pe săptămână. Greu de înțeles cum putea supraviețui stând noapte de noapte în barurile La Rue, El Morocco, ascultând t.t. trâncăneala lui Mag sau contemplând fața lui Rusty, cu obrajii lui ca un fund de copil mic. Poate că, așa cum ni se întâmplă multora dintre noi când ne aflăm într-o țară străină, Jose nu era în stare să cântărească oamenii, să-i așeze pe adevăratul lor loc, așa cum ar fi făcut la el acasă; de aceea, i se părea că toți americanii sunt la fel și, pe această bază, îi considera pe însoțitorii lui niște exemple suportabile de culoare locală și specific național. Asta putea explica multe; iar hotărârea lui Holly explică restul.

Într-o după-amiază târzie, în timp ce așteptam autobuzul pe Fifth Avenue, am observat un taxi oprind vizavi; din el a ieșit o fată, care a urcat în fugă treptele bibliotecii publice de pe strada 42. Intrase deja pe ușă până să-mi dau seama că e Holly, lucru ușor de înțeles, căci legătura între Holly și bibliotecă nu părea firească.

M-am lăsat dus de curiozitate și am urcat treptele străjuite de lei de piatră de la intrare, întrebându-mă dacă să admit față de ea că am recunoscut-o, ori să mă prefac că e o simplă coincidență, în cele din urmă n-am făcut nici una, nici alta, ci m-am ascuns la distanță de câteva mese

de ea, în sala de lectură, unde Holly stătea în dosul ochelarilor ei mari de soare și al unei fortărețe de cărți adunate pe masă. Trecea rapid de la o carte la alta, întârziind uneori pe o pagină, veșnic încruntată, de parcă textul ar fi fost tipărit invers. Ținea un creion suspendat asupra paginilor, și nimic din jur nu părea să-i distragă atenția; din când în când mângălea trudnic câte ceva pe hârtie, parcă numai

55

pentru a se afla în treabă. Privind-o, mi-am amintit de o fată pe care o cunoscusem la liceu, o tociară, Mildred Grossman. Mildred: cu părul ei unsuros și cu ochelarii slinoși, cu degetele ei pătate de cerneală, care disecau broaște și duceau cești cu cafea pichetelor de grevă, cu ochii apoși, care nu se ridicau spre stele decât pentru a le estima densitatea și compoziția chimică, între Mildred și Holly era o deosebire ca de la cer la pământ, dar în mintea mea au început să semene ca niște surori siameze, iar firul gândului care le cususe una de cealaltă era acesta: o personalitate obișnuită se modifică des, la câțiva ani o dată, chiar și trupurile noastre trec printr-o schimbare totală; indiferent dacă vrem sau nu, e firesc să ne schimbăm. Așa o fi, însă iată două persoane care n-aveau să se schimbe niciodată.

Iată deci ce aveau în comun Mildred Grossman și Holly Golightly. N-aveau să se schimbe, deoarece caracterul lor se formase prea devreme, fenomen care, ca și îmbogățirea prea bruscă, duce la o lipsă de simț al proporțiilor; una dintre ele devenise o fire realistă la extrem, cealaltă o romantică incurabilă. Mi le-am închipuit într-un restaurant al viitorului, Mildred studiind meniul pentru calitățile lui nutritive, Holly poftind la tot ce e pe listă. Așa avea să fie întotdeauna, aveau să treacă prin viață și să iasă din ea cu același pas hotărât, fără să dea nici o atenție stâncilor de pe marginea drumului.

Aceste observații profunde mă făcuseră să uit unde mă aflu; mi-am revenit, uimit să mă trezesc în atmosfera mohoasă a bibliotecii și din nou uluit să o văd pe Holly acolo. Trecuse de ora șapte și ea își dădea cu ruj și își pune o eșarfă și niște cercei, ca să-și schimbe înfățișarea de la ceea ce credea ea că e ținută corectă într-o bibliotecă, la una potrivită pentru restaurantul Colony. După ce-a plecat, m-am apropiat de masa pe care rămăseseră cărțile ei:

56

erau exact cele care presupuneam că vor fi: Spre sud cu Pasărea Furtunii, Drumuri prin Brazilia; Mentalitatea politică a Americii Latine. Și așa mai departe.

În ziua de Crăciun, Holly și Mag au dat o petrecere și m-au chemat să le ajut să împodobească pomul. Nu știu cum reușiseră să vâre bradul acela în apartament. Crengile de sus se turteau de tavan, iar cele de jos se întindeau de la un perete la altul; în ansamblu, nu se deosebea prea mult de bradul uriaș care se înalță de Crăciun în Rockefeller Plaza, în plus, ar fi fost nevoie de un Rockefeller ca să-l împodobească, căci înghițea beteala și jucăriile de parcă ar fi fost zăpadă care se topește. Holly a sugerat să dea o fugă până la magazinul Woolworth să fure niște baloane; ceea ce a și făcut; și pomul a căpătat o înfățișare plăcută. Am ciocnit un pahar în cinstea operei noastre și Holly a spus:

- Uită-te în dormitor. Ai un cadou acolo.

Aveam și eu un cadou pentru ea; un pachetel în buzunar, care mi s-a părut și mai mic atunci când am văzut, în mijlocul patului, legată cu panglică roșie, splendida colivie din vitrină.

- Dar, Holly, e îngrozitor!
- Absolut de acord; dar am crezut c-o vrei.
- Dar banii! Trei sute cincizeci de dolari!!
- Câteva drumuri suplimentare la toaletă ca să mă pudrez, zise ea ridicând din umeri. Promite-mi totuși ceva. Promite-mi că n-ai să închizi niciodată o pasăre vie în ea. Am vrut s-o sărut, dar ea a întins mâna.
- Dă-mi, a zis ea, atingând ușor pachetelul din buzunar.
- Mă tem că nu e mare lucru; și nu era: o medalie cu Sfântul Cristofor. Dar cel puțin o luasem de la Tiffany.

Holly nu era fata care să păstreze ceva și cu siguranță că între timp a rătăcit medalia, a uitat-o în vreun geamantan sau în cine știe ce sertar la un hotel. Dar colivia o mai

57

m

am încă. Am cărat-o cu mine la New Orleans, Nantucket, de-a lungul Europei, în Maroc și în Indiile de Vest. Și totuși, doar rareori îmi amintesc că am primit-o de la Holly, pentru că la un moment dat am preferat să uit; ne-am certat groaznic și, printre obiectele care se învârtau în centrul taifunului nostru, erau colivia, O.J. Berman și povestirea mea, din care îi dădusem lui Holly un exemplar, când apăruse în revista universității.

Prin februarie, Holly s-a dus într-o excursie cu Rusty, Mag și Josă Ybarra-Jaegar. Cearta noastră a avut loc la scurt timp după ce s-au întors. Holly se bronzase, părul i se deschisese la culoare, ajungând aproape alb. Se distrase de minune.

- Mai întâi am fost la Key West și Rusty s-a înfuriat pe niște marinari, sau invers, în orice caz va trebui să poarte tot restul vieții un corset medical pentru coloana vertebrală. Scumpa de Mag a ajuns și ea la spital. Arsuri de soare de gradul I. Dezgustător: plină toată de bășici și alifie de citronella. N-am mai rezistat la mirosul ei. Așa încât Jose și cu mine i-am lăsat la spital și am plecat la Havana. Zice: stai puțin, să vezi Rio! Dar, în ce mă privește, Havana merită toți banii. Am avut un ghid irezistibil, în mare parte negru și restul chinez și, deși nu mă omor nici după unii, nici după ceilalți, combinația era destul de captivantă. Așa că l-am lăsat să-mi facă semne cu genunchiul pe sub masă, fiindcă nu mi se părea deloc banal; dar apoi, într-o seară, ne-a dus să vedem un film pornografic și ce crezi: l-am văzut pe ecran! Firește, când ne-am întors la Key West, Mag a fost convinsă că mi-am petrecut tot timpul în pat cu Jose. La fel a crezut și Rusty. Atât că lui nu-i păsa, vroia numai să-i povestesc totul în amănunt. De fapt, atmosfera a fost destul de încărcată până când am avut o discuție de la suflet la suflet cu Mag.

58

Ne aflam în camera din față unde, deși era martie, enormul pom de Crăciun, uscat și rămas fără miros, cu baloanele stafidite ca niște ugere de vacă bătrână, ocupa încă aproape tot spațiul. O mobilă ușor de recunoscut fusese adusă în odaie: un pat de campanie. Iar Holly, încercând

să-și păstreze aerul tropical, se întinsese pe pat sub o lampă de bronzat.

- Și ai convins-o?

- Că nu m-am culcat cu Jos6? Da, sfinte Dumnezeule. I-am spus pur și simplu... dar știi, ca și cum aș fi făcut o mărturisire care mă chinuiește de moarte, i-am spus că sunt lesbiană.

- Nu se poate să te fi crezut!

- Firește că m-a crezut! De ce crezi că s-a dus și-a cumpărat patul ăsta pliant? Poți să ai încredere în mine; sunt la înălțime când e vorba să șochez pe cineva. Fii un înger, unge-mă cu ulei de plajă pe spinare, în timp ce oficial operația, Holly a spus: - O.J. Berman e în oraș și i-am dat povestirea ta publicată în revistă. A fost foarte impresionat. Crede că meriți să fii ajutat. Dar crede că ai pornit într-o direcție greșită. Negri și copii: cui îi pasă de ei?

- Nu domnului Berman, cu siguranță.

- Ei bine, sunt de acord cu el. Am citit povestirea de două ori. Copii mici și negri. Frunze care tremură. Descrieri. Nu înseamnă nimic.

Mâna cu care o ungeam pe spate păru să capete o viață proprie; murea de poftă să se ridice și să coboare brusc pe fundul ei.

- Dă-mi un exemplu, am spus liniștit. Un exemplu de o povestire care să însemne ceva. După părerea ta.

- La răscruce de vânturi, zise ea fără sa ezite.

Mâna mea era gata să scape de sub control.

- Dar asta e absurd. Vorbești despre o operă de geniu.

59

- A fost genial, nu-i așa? Sălbatica, dulcea mea Cathy. Am plâns în disperare. L-am văzut de zece ori.

- Oh, am spus cu mare ușurare sufletească, apoi - oh, ridicând vocea, rușinat.- Filmul.

Mușchii i se încordară și am avut impresia că ating o piatră încălzită de soare.

- Fiecare trebuie să se simtă superior cuiva, zise ea.

Dar e obiceiul să aduci ceva dovezi înainte de a-ți acorda acest privilegiu.

- Nu mă compar cu tine. Sau cu Berman. Deci nu mă pot simți superior. Vrem lucruri diferite.

- Nu vrei să câștigi bani?

- Planurile mele nu merg atât de departe.

- Așa sună și povestirile tale. Ca și cum le-ai fi scris fără să știi cum se termină. Dă-mi voie să-ți spun: mai bine apucă-te de câștigat bani. Ai o imaginație costisitoare. N-ai să dai de mulți oameni care să-ți cumpere colivii.

- îmi pare rău.

- Are să-ți pară, dacă mă lovești. Te gândeam la asta acum un minut, am simțit după mâna ta; și acum ai chef din nou.

Aveam, teribil de mult. Mâna, inima îmi tremurau în timp ce puneam dopul la sticla de ulei.

- O, nu, n-o să-mi pară rău de asta. Regret doar că ți-ai risipit banii pe mine: Rusty Trawler e un mijloc prea greu de a-i câștiga.

Se ridică în capul oaselor pe pat, cu fața și sânii de o răceală albastră în lumina lămpii:

- Ți trebuie patru secunde ca să ajungi de aici la ușă. Ți dau două secunde.

M-am dus direct la mine în cameră, am luat colivia și am pus-o în fața ușii ei. Asta lămuria situația. Sau așa

60

mi-am închipuit până a doua zi dimineața când, în timp ce plecam la slujbă, am zărit colivia cocoțată pe lada de gunoi. Am salvat-o de acolo cu oarecare jenă și am dus-o înapoi în apartamentul meu, un act de capitulare care nu mi-a slăbit hotărârea de-a o scoate pe Holly Golightly complet din viața mea. Era, am decis, „o exhibiționistă vulgară”, „o pierdere de timp”, „o impoziție totală”, cineva cu care nu aveam să mai vorbesc vreodată.

Și n-am mai vorbit cu ea. O vreme îndelungată. Când ne întâlneam pe scări, țineam privirea ațintită în jos. Dacă intra în barul lui Joe Beli, eu unul ieșeam pe ușă. La un moment dat, Madame Sapphia Spanella, soprana de coloratură și mare amatoare de patine cu rotile, a umblat pe la ceilalți chiriași din clădire cu o petiție, cerându-le să o semneze pentru a o evacua pe Holly, ca fiind „o insultă adusă moralității” și „animatoarea unor întruniri nocturne care puneau în primejdie siguranța și nervii vecinilor”. Deși am refuzat să semnez, simțământul meu secret a fost că Madame Sapphia are dreptate să se plângă. Dar petiția a eșuat și, când aprilie s-a apropiat de mai, nopțile cu ferestre deschise și cu aer cald de primăvară bubuiau de tărăboiul petrecerilor, al picupului pus la maximum și al râsetelor stârnite de prea multe cocktailuri martini, venind din apartamentul nr. 2.

Nu mai era ceva neobișnuit să întâlnești persoane dubioase printre musafirii lui Holly, dimpotrivă: dar într-o zi, pe la sfârșitul primăverii, pe când treceam prin vestibulul clădirii, am observat un tip foarte suspect, care îi cerceta cutia de scrisori. Un om pe la vreo cincizeci de ani, cu un chip aspru și trecut prin multe și cu ochi cenușii deznădăjduiți. Purta o veche pălărie gri, pătată de sudoare, iar costumul lui de vară, din material ieftin, albastru deschis, îi atârna larg pe trupul înalt și slab; avea pantofi noi-nouți, de culoare maro. Nu părea să aibă in-

61

tenția să sune la ușa lui Holly. Încet, de parcă ar fi citit alfabetul Braille, omul mângâia cu degetul literele în relief ale numelui ei.

În aceeași seară, în drum spre cină, l-am revăzut. Stătea vizavi, sprijinit de un pom și privind lung la ferestrele lui Holly. Tot felul de speculații sinistre mi-au trecut prin minte. Să fie un detectiv? Sau un agent al mafiei, vreun asociat al lui Sally Tomato, prietenul de la Sing Sing al lui Holly? Situația a trezit la viață cele mai afectuoase sentimente pe care le nutrisem la adresa ei; mi s-a părut că e cazul să întrerup lunga noastră ceartă, măcar ca s-o avertizez că e supravegheată. M-am dus spre colțul străzii, îndreptându-mă către răsărit, în direcția restaurantului Hamburger Heaven de pe strada 79 colț cu Madison; am simțit că atenția omului se ațintise asupra mea. În curând, fără să trebuiască să întorc capul, am știut că mă urmărește, pentru că fluiera tot timpul. Dar nu un cântec oarecare, ci melancolica melodie de prerie pe care o cânta uneori Holly la gitară: „Nu vreau să dorm, nu vreau să mor, vreau doar să cutreier pășunile cerului”. Fluieratul a continuat pe Park Avenue și apoi pe Madison Avenue. La un moment dat, pe când așteptam să se schimbe lumina la

un semafor, l-am spionat cu coada ochiului: se aplecase să mângâie un câțel răsfățat, de Pomerania.

- Frumos animal aveți, i-a spus el proprietarului cu o voce aspră, târăgănată, de țăran.

Hamburger Heaven era pustiu. Cu toate acestea, a luat loc la bar, alături de mine. Mirosea a transpirație și a tutun. A comandat o ceașcă de cafea, dar nu s-a atins de ea. În schimb, a început să sugă o scobitoare și să mă cerce-teze în oglinda din fața barului.

- Iartă-mă, i-am spus, adresându-mă imaginii din oglindă, dar ce vrei de la mine?

Întrebarea nu l-a deranjat; părea ușurat că i-o pusesem.

62

- Fiule, a zis el, am nevoie de un prieten.

A scos un portvizit. Era tot așa de uzat ca și mâinile lui uscate: părea gata să se facă bucăți; la fel ca și fotografia îndoită, ruptă, ștersă de vreme pe care mi-a întins-o. În poză erau șapte persoane, fotografiate pe veranda dărăpănată a unei case de lemn; toți erau copii, cu excepția bărbatului din fața mea, care-și ținea brațul în jurul taliei unei fetițe durdulii și blonde, cu mâna la ochi, ca să și-i apere de soare.

- Eu sunt asta, zise el arătându-se pe sine. Iar asta e ea.. bătu cu degetul fetița durdulie din fotografie. Iar asta de aici, adăugă el, arătând spre un lungan cu o claie de păr, e fratele ei, Fred.

M-am uitat din nou la ea; și, da, am reușit să ghicesc o asemănare vagă între Holly și copila ușor sașie, cu obraji rotunzi.

- Ești tatăl lui Holly.

Omul clipi din ochi și se încruntă.

- N-o cheamă Holly. O chema Lulamae Barnes. Așa o chema până ce s-a măritat cu mine. Sunt soțul ei, doctorul Golightly. Doctor de cai, de animale. Fac și ceva agricultură. Lângă Tulip, în Texas. De ce râzi, fiule?

Nu era un răs adevărat; erau doar nervi. Am băut puțină apă și m-am înecat; m-a bătut pe spinare.

- Nu-i de răs, fiule. Sunt obosit. De cinci ani îmi caut femeia. De îndată ce-am primit scrisoarea lui Fred, în care îmi spunea unde e, am cumpărat bilet de autobuz. Lulamae trebuie să se întoarcă acasă la omul și la copchiii ei.

- Copiii ei?

- Aștia sunt copchiii ei, spuse el aproape strigând.

Vorbea de ceilalți patru copii din poză, două fete în picioarele goale și doi băieți în salopete. Nici vorbă, omul era nebun de legat.

63

- Dar Holly nu poate fi mama acestor copii. Sunt mai mari ca ea. Și mai înalți.

- Ascultă, fiule, zise el cu un glas plin de înțelepciune. N-am pretins că sunt copchiii născuți de ea. Scumpa lor mamă, mama lor adevărată, o femeie minunată, Dumnezeu s-o odihnească, a trecut în lumea dreptilor la 4 iulie, 1936, Ziua Independenței. Anul cu seceta. Când m-am însurat cu Lulamae, în decembrie 1938, mergea pe paisprezece ani. Poate că o femeie obișnuită, la doar paisprezece ani, nu prea știe ce face. Dar Lulamae era o femeie deosebită. Știa foarte bine ce face când a promis să fie nevasta mea și mama copchiilor mei. Ne-a zdrobit inima

când a fugit de-acasă, așa cum a făcut. Sorbi din cafeaua rece și mă privi cu seriozitate, cercetător. - Ascultă, fiule, mai ai vreo îndoială? Mă crezi că ce spun e adevărat?

L-am crezut. Istoria era mult prea neverosimilă ca să nu fie adevărată; în plus, se potrivea cu felul în care o descrieseră O.J. Berman pe Holly, așa cum o cunoscuse în California: „Nu-ți puteai da seama dacă era o sălbatică de la țară sau vreo vagaboandă de prin Oklahoma sau mai știu eu ce.” Nu-i puteai găsi vină lui Berman, n-avea de unde să ghicească că are de-a face cu o fetiță măritată din Tulip, Texas.

- Pur și simplu ne-a zdrobit inima când a fugit de-acasă, așa cum a făcut, repetă doctorul de cai. N-avea nici un motiv. Toata treaba de acasă o făceau fetele ei. Lulamae n-avea decât să se răsfețe: să se uite în oglindă și să se spele pe cap. Aveam vacile noastre, grădina și porcii noștri, găinile noastre; fiule, femeia asta se îngărășase de-a binelea. Iar fratele ei se făcuse un uriaș. Nu mai arătau deloc ca atunci când veniseră la noi. Nellie, fata mea mai mare, Nellie i-a adus în casă. A venit la mine într-o dimineață și mi-a zis: „Tată, am încuiat doi sălbatici în bucătărie. I-am prins afară furând lapte și ouă de curcă”. Erau

64

Lulamae și Fred. N-ai văzut în viața ta ceva mai jalnic. Slabi de li se vedeau coastele, aveau niște picioare așa de subțiri că nu se puteau ține pe ele și dinții li se clătinau așa de tare, că nu erau în stare să mestece nici măcar terci. Care era povestea lor: le murise mama de tuberculoză, ca și tatăl, iar copchiii, o groază, au fost trimiși să stea la tot felul de oameni de nimica. Lulamae și frate-său locuiseră la niște sărăcani nemernici, la vreo sută și treizeci de kilometri de Tulip. Aveau motiv să fugă de-acolo. Dar n-a avut nici unul să fugă de la mine. Era căminul ei. își sprijini coatele pe tejgheaua barului și își apăsă vârful degetelor pe ochii închiși, după care suspină: - Se îngărășase, se făcuse o femeie tare drăguță. Și plină de viață. Vorbăreață ca o gaiță și avea ceva inteligent de spus despre orice, mai ceva ca un radio. Primul lucru, să știi, ieșeam afară și-i culegeam flori, îi dresasem o cioară ca să-i spună numele. Am învățat-o să cânte la gitară. Când mă uitam la ea, îmi dădeau lacrimile, în noaptea când am cerut-o de nevastă, am plâns ca un prunc. Iar ea a zis: „De ce plângi, Doc? Sigur că ne căsătorim. N-am mai fost măritată niciodată până acum.” Ei, n-am putut să nu râd, să n-o iau în brațe și s-o strâng la piept: n-am mai fost măritată niciodată până acum. Chicoti, mestecă o clipă scobitoarea. - Să nu-mi spui că femeia asta n-a fost fericită! zise el provocator. Ne era dragă la toți. N-avea nevoie să miște un deget, decât ca să mănânce o felie de plăcintă. Numai ca să se pieptene și să trimită după reviste ilustrate. Trebuie să fi cheltuit o sută de dolari pe revistele care au intrat în casa aia. Dacă vrei să știi, ăsta a fost motivul. Că s-a tot uitat la pozele alea făcute să-ți ia mințile. A citit despre visuri. Asta a împins-o s-o pornească la drum. în fiecare zi mergea nițel mai departe; o milă, și se întorcea acasă. Două mile, și se întorcea acasă. Și într-o zi nu s-a mai întors deloc, își ridică din nou mâinile la ochi. Respira din

65

greu. - Cioara pe care i-o dădusem s-a sălbăticit și și-a luat zborul. Am auzit-o toată vara. în curte, în grădină, în

pădurice. Toată vara blestemata de pasăre a chemat-o:
„Lulamae! Lulamae!”

Rămase ghemuit și tăcut, de parcă ar fi ascultat sunetele verii de odinioară. Am dus nota de plată la casier, în timp ce plăteam, a venit și el. Am ieșit împreună și am mers până la Park Avenue. Era o seară rece și vântoasă; storurile elegante de la terase fluturau în briză. Tăcerea dintre noi a continuat până când am spus:

- Dar cu fratele ei ce s-a întâmplat? A plecat și el?

- Nu, domnule, zise el dregându-și vocea. Fred a stat cu noi până în clipa când l-au luat la armată. Un băiat pe cinste. Se pricepea la cai. N-a înțeles ce s-a întâmplat cu Lulamae, cum s-a făcut că și-a părăsit fratele și bărbatul și copchiii. După ce-a ajuns în armată, Fred a început să capete vești de la ea. Acum câteva zile mi-a scris și mi-a trimis adresa ei. Așa c-am venit s-o iau acasă. Știu că-i pare rău de ce-a făcut. Știu că vrea să se întoarcă acasă. Părea că vrea să mă convingă să fiu de acord cu el. I-am spus că am impresia că o va găsi pe Holly, sau Lulamae, oarecum schimbată.

- Ascultă, fiule, zise el când am ajuns la treptele clădirii unde locuim. Ți-am spus că am nevoie de un prieten. Fiindcă nu vreau s-o iau pe nepregătite. Sau s-o sperii cumva. Din cauza asta am amânat până acum. Spune-i că sunt aici.

Idea de-a o prezenta pe Holly Golightly soțului ei avea unele aspecte satisfăcătoare: și, privind în sus la ferestrele ei luminate, am sperat că prietenii ei sunt acolo, căci perspectiva de a fi de față când texanul va da mâna cu Mag și Rusty și Jose era și mai satisfăcătoare. Dar privirea serioasă și mândră a lui Doc Golightly și pălăria pătată de sudoare m-au făcut să-mi fie rușine de aseme-

66
nea gânduri. M-a urmat în clădire și s-a oprit să aștepte în josul scării.

- Arăt bine? a șoptit el, netezindu-și mânecile și aranjându-și nodul la cravată.

Holly era singură. A deschis ușa imediat; de fapt tocmai se pregătea să plece, pantofii albi de satin pentru dans și valurile de parfum anunțau o petrecere elegantă.

- Prostule, zise ea, și-mi dădu o lovitură în glumă cu geanta, sunt prea grăbită ca să ne împăcăm acum. Fumăm mâine pipa păcii.

- Sigur, Lulamae. Dacă mai ești aici mâine.

Și-a scos ochelarii negri și s-a chiorât la mine. Ochii ei păreau prisme sfărâmate, cioburi de albastru, cenușiu și verde, care scânteiau.

- El ți-a spus asta, zise ea cu o voce stinsă, tremurătoare. Oh, te rog. Unde e? Fuși pe lângă mine în vestibul.

- Fred! strigă ea în timp ce cobora scările. Fred! Unde ești, dragule?

L-am auzit pe Doc Golightly urcând scările. Capul îi apărură după balustradă și Holly dădu înapoi din fața lui, nu ca și cum ar fi fost speriată, ci retrăgându-se într-o cochilie de dezamăgire. Apoi, bărbatul apărură în întregime înaintea ei, ispășit și timid.

- Doamne Sfinte, Lulamae, zise el și ezită, căci Holly îl privea absentă, ca și cum nu știa cine e. Dumnezeule, draguțo, zise el, nu-ți dă nimeni de mâncare aici? Ești așa de slăbănoagă. Ca atunci când te-am văzut prima oară. Ți

s-au dus ochii în fundul capului.

Holly îi atinse fața; degetele ei cercetară dacă bărbia lui, barba erau adevărate.

- Bună, Doc, zise ea cu blândețe și îl sărută pe obraz.

- Bună, Doc, repetă ea vesel pe când el o ridica în brațe și o strângea să-i rupă coastele.

Râse în hohote, ușurat, zgâlțâindu-se.

67

- Doamne, Lulamae. Țasta-i raiul.

Nimeni nu m-a observat când m-am strecurat pe lângă ei și m-am dus la mine în cameră. Nu păreau conștienți nici de Madame Sappia Spanella, care a deschis ușa și a urlat:

- Gura! Rușine! Mută-ți curvăsărelile în altă parte!

- Să divorțez de el? Firește că n-am divorțat niciodată, aveam doar paisprezece ani, pentru numele lui Dumnezeu! N-avea cum să fie legal. Holly ciocăni în paharul gol de martini, încă două martini, dragă domnule Beli.

Joe Beli, în al cărui bar ne aflam, luă comanda fără chef.

- Ați început cu băutura cam devreme, se plânse el, sfărâmând în dinți o pastilă contra acidității stomacale. Nu era nici măcar ora prânzului, după ceasul de mahon negru din spatele barului, și Joe ne servise deja trei rânduri de băuturi.

- Dar e duminică, domnule Beli. Ceasurile rămân în urmă duminică. Și apoi, nici nu m-am culcat încă, îi spuse ea și apoi îmi mărturisi: vreau să spun ca să dorm. Roși și își feri privirea, cu o expresie rușinată. Pentru prima oară de când o cunoșteam, părea să simtă nevoia de-a se justifica: - Ei bine, a trebuit s-o fac. Doc mă iubește cu adevărat, știi. Și eu îl iubesc. Poate că ție ți s-a părut bătrân și șleampăt. Dar nu știi cât e de bun la suflet, câtă încredere inspiră păsărilor, copiilor și lucrurilor fragile de felul ăsta. Când cineva îți dăruiește încredere, îi rămâi dator. L-am pomenit întotdeauna pe Doc în rugăciunile mele. Ia te rog, nu mai rânji, îmi porunci ea și își stinse țigara. Zău că-mi spun rugăciunile.

- Nu rânjesc. Zâmbesc. Ești cea mai uimitoare persoană pe care-am întâlnit-o vreodată.

68

- Bănuiesc că sunt, zise ea, și chipul ei, tras și palid în lumina dimineții, străluci: își netezi părul și culorile lui lucră ca o reclamă de șampon. Probabil că arăt îngrozitor. Dar cine n-ar arăta? Am petrecut restul nopții învârtindu-ne în sus și-n jos într-o stație de autobuz. Doc a crezut până în ultima clipă c-am să plec cu el. Deși i-am spus întruna: „Dar, Doc, nu mai am paisprezece ani și nu mai sunt Lulamae. Numai că partea groaznică este (și am înțeles asta pe când stăteam în stație) că am rămas aceeași. Fur și acum ouă de curcă și alerg prin desișul de măceși. Numai că acum, când sunt în starea asta, zic că am draci roșii.

Joe Beli ne puse în față alte două martini, cu un gest disprețuitor.

- Să nu te îndrăgostești niciodată de o sălbăticiune, domnule Beli, îl sfătui Holly. Asta a fost greșeala lui Doc. Tot timpul aducea sălbăticiuni acasă. Un șoim cu o aripă ruptă. O dată o pisică sălbatică cu un picior rupt. Dar nu poți să-ți dăruiești inima unei sălbăticiuni: cu cât le dai mai mult, cu atât devin mai puternice. Până ajung să fie destul

de puternice ca să fugă în pădure. Sau să zboare într-un copac. Apoi într-un copac și mai înalt. Apoi în cer. Asta are să ți se întâmple, domnule Beli, dacă te îndrăgostești de o sălbăticiune. Până la urmă, o să rămâi cu ochii la cer.

- E beată, mă informă Joe Beli.

- Moderat, mărturisi Holly. Dar Doc știa ce vreau să spun. I-am explicat treaba cu mare grijă, și a fost un lucru pe care l-a putut înțelege. Am dat mâna, ne-am îmbrățișat și mi-a urât noroc în viață. Se uită la ceas. - Trebuie să fi ajuns în Blue Mountains între timp.

- Despre ce vorbește? mă întrebă Joe Beli.

Holly ridică paharul cu martini.

- Hai să-i urăm noroc lui Doc, zise ea ciocnind paharul cu mine. - Noroc în viață și crede-mă, dragă Doc, e mai bine să te uiți la cer, decât să trăiești acolo. Un loc atât de

69

singuratic; atât de vag. Nimic altceva decât un ținut unde se plimbă tunetul și unde lucrurile dispar.

TRAWLER SE CĂSĂTOREȘTE PENTRU A PATRA OARĂ.

Eram în metrou, undeva prin Brooklyn, când am văzut titlul. Ziarul care îl afișa aparținea unui pasager din metrou. Singura parte din articol pe care am reușit s-o citesc spunea: Rutherford 'Rusty' Trawler, milionarul playboy deseori acuzat de simpatii naziste, a fugit ieri la Greenwich cu o frumoasă... Nu mai aveam chef să citesc restul. Holly se măritase cu el: mă rog, asta era. Mi-aș fi dorit să fiu sub roțile metroului. Dar îmi doream asta încă înainte de-a fi zărit titlul din ziar. Din mai multe motive. N-o mai văzusem pe Holly de la întâlnirea noastră din duminica aceea, când ne îmbătasem la barul lui Joe Beli. Săptămânile care trecuseră de-atunci îmi dăduseră ocazia să aflu pe pielea mea cum te simți atunci când ai draci roșii, în primul rând, am fost concediat din slujbă; pe drept și din cauza unei întâmplări amuzante, prea complicată ca s-o povestesc aici. Pe deasupra, comitetul de recrutare începuse să manifeste un interes îngrijorător față de mine; și cum scăpasem abia de curând de viața înregimentată a unui orașel, ideea de-a intra într-o altă formă de viață disciplinată mă umplea de disperare. Neștiind dacă voi fi concentrat sau nu, și neavând nici o calificare specială, nu prea era sigur că-mi voi găsi o altă slujbă. Asta făceam în metroul din Brooklyn: mă întorceam de la un interviu fără speranță cu editorul unui ziar acum defunct, numit PM. Toate astea, combinate cu zăpușeala orașului în acea vară, mă aduseseră într-o stare de apatie și deprimare. Așa că eram destul de serios când îmi doream să fiu sub roțile metroului. Titlul articolului făcea ca dorința să-mi devină cât se poate de precisă. Dacă Holly era în stare să se mărite cu acel „fetus absurd”, atunci armata răului răspândit

70

în lumea întreagă n-avea decât să mă zdrobească. Sau, și întrebarea era doar de formă, jignirea mea era doar rezultatul faptului că mă îndrăgostisem eu însumi de Holly? Puțințel. Căci eram îndrăgostit de ea. La fel cum pe vremuri o iubisem pe bucătăreasa negresă a mamei mele, sau pe poștașul care îmi îngăduia să mă țin după el pe traseu, sau fusesem îndrăgostit de o familie întreagă, cu numele McKendrick. Acel tip de dragoste produce de asemenea gelozie.

Când am ajuns la stația mea, am cumpărat un ziar și, citind finalul titlului, am descoperit că logodnica lui Rusty era: model de revistă, o fată splendidă venită de pe colinele din

Arkansas, domnișoara Margaret Thalcher Fitzhugh Wildwood. Mag! Am simțit că mi se taie picioarele de ușurare, și am făcut restul drumului spre casă cu taxiul.

Madame Sapphia Spanella m-a întâmpinat în vestibul, cu ochii ieșiți din orbite și frângându-și mâinile.

- Repede! zise ea. Cheamă poliția. Omoară pe cineva. Sau cineva o omoară pe ea!

Așa se părea. Ca și cum niște tigri fuseseră lăsați să-și facă de cap în apartamentul lui Holly. Un târâboi de sticle sparte, trântituri și bușeli și mobile răsturnate. Dar în tot balamucul ăsta nu se auzea zvon de ceartă, ceea ce îl făcea să pară și mai nefiresc.

- Fugi! strigă Madame Sapphia, împingându-mă. Spune la poliție că se comite o crimă!

Am fugit, dar în sus pe scări până la apartamentul lui Holly. Am bătut la ușă și am obținut un rezultat: zgomotul s-a mai potolit. Chiar s-a oprit complet. Dar rugămințile mele de-a mă lăsa să intru au rămas fără răspuns, iar eforturile de-a sparge ușa s-au încheiat cu un umăr plin de vânătăi. Apoi am auzit cum, în vestibul, Madame Spanella îi dădea ordin unui nou-venit să cheme poliția.

- Taci din gură! i-a răspuns o voce, și dispari din calea mea.

71

Era Jose Ybarra-Jaegar. Nu mai arăta deloc ca un elegant diplomat brazilian, era speriat și transpirat. Mi-a poruncit și mie să mă dau la o parte. Apoi, folosind propria lui cheie, a deschis ușa.

- Aici, doctore Goldman, zise el, făcând semn unui individ care îl întovărășea.

Întrucât nimeni nu m-a împiedicat, i-am urmat în apartament, care arăta în ultimul hal. În cele din urmă, pomul de Crăciun fusese demontat, literalmente; ramurile lui cafenii și uscate erau risipite printre cărți rupte, lămpi și discuri sparte. Până și răcitorul fusese golit și conținutul lui împrăștiat prin încăpere: ouă crude se prelingeau de pe pereți iar în mijlocul dezastrului, pisica fără nume a lui Holly lingea calmă o băltoacă de lapte.

În dormitor, mirosul parfumului din sticlele sparte m-a sufocat. Am călcat pe ochelarii negri ai lui Holly; zăceau pe podea, cu lentilele sparte și ramele rupte în două.

Poate din cauza asta, Holly, stând țepănă pe pat, se uita orbește la Jose și nu părea să-l observe pe doctor, care îi lua pulsul și îi șoptea blând:

- Ești o domniță obosită. Foarte obosită. Vrei să dormi, nu-i așa? Dormi.

Holly se freca pe frunte, lăsând în urmă o dără de sânge de la o tăietură pe care și-o făcuse la deget.

- Să dorm, zise ea și scânci ca un copilăș vlăguit și supărat. Numai el mă lăsa să dorm. Să-l strâng în brațe în nopțile friguroase. Am văzut un loc în Mexic. Unde erau cai. Lângă mare.

- Cu cai, lângă mare, o legăna doctorul, alegând o searingă din trusa lui neagră.

Jose își întoarse capul, nu suporta să vadă ace.

- Boala ei e doar chin sufletesc? Întrebă el, iar engleza lui stângace dădu întrebării o notă de ironie involuntară.

- N-a durut de loc, nu-i așa? se interesă doctorul, ștergând grijuliu cu vată brațul lui Holly.

72

Holly își veni în fire îndeajuns cât să se poată uita țintă la doctor.

- Totul doare. Unde îmi sunt ochelarii? Dar nu avea nevoie de ei. Ochii i se închideau singuri.

- E doar durere sufletească? insistă Josă.

- Vă rog, domnule, zise doctorul destul de tăios, lăsați-mă singur cu pacienta.

Jose se retrase în camera din față, unde își dezlănțui nervii pe Madame Spanella, care intrase în vârful picioarelor și-și vâră nasul peste tot.

- Nu pune mâna pe mine! Chem poliția, îl amenință ea, în timp ce Jose o împingea spre ușă, cu un torent de înjurături în portugheză.

Reflectă la ideea de-a mă da și pe mine afară, sau cel puțin așa am crezut, judecând după mutra lui. În schimb, mă invită să bem ceva. Singura sticlă întreagă pe care-am găsit-o era de vermut sec.

- Am o grijă, îmi mărturisi el. Mă tem să nu iasă scandal. A spart tot. S-a purtat ca o nebună. Nu trebuie să fi amestecat într-un scandal public. E o situație prea delicată: numele meu, munca mea.

A părut să se liniștească atunci când i-am spus că nu văd vreun motiv de „scandal”: faptul că cineva își distruge propriile bunuri era, după părerea mea, o chestiune personală.

- E numai durerea sufletească, îmi declară el cu tărie. Când a venit nenorocirea, mai întâi a aruncat paharul din care bea. Sticla. Cărțile astea. O lampă. Atunci m-am speriat. M-am grăbit să aduc un doctor.

- Dar de ce a făcut-o? Vroiam să știu. - De ce să facă o criză de isterie din pricina lui Rusty? în locul ei, aș fi sărbătorit evenimentul.

- Rusty?

Aveam încă ziarul și i-am arătat titlul articolului.

- O, asta! Rânji oarecum disprețuitor. - Ne fac un mare serviciu, Mag și Rusty. Râdeam de asta; cum își în-

73

chipuie ei că ne zdrobesc inimile, când noi vrem tot timpul ca ei să fugă de aici. Te asigur ca râdeam când a venit tristețea. Cercetă cu privirea rămășițele de pe jos; ridică un ghemotoc de hârtie galbenă. - Asta, zise el.

Era o telegramă din Tulip, statul Texas.

Primit înștiințare tânărul Fred ucis în luptă peste ocean stop soțul tău și copiii împărtășesc dure rea pierderii comune stop urmează scrisoare toată dragostea Doc.

Holly n-a mai pomenit niciodată de fratele ei; cu o singură excepție. Mai mult, a încetat să-mi mai spună Fred. În iunie, iulie, în toate lunile calde a hibernat ca un animal iernatic, care nu știe că primăvara a sosit și a și trecut. Părul i s-a închis la culoare; s-a îngrășat. A început să nu-i mai pese de haine; a luat obiceiul să dea fuga la magazinul de alimente îmbrăcată într-un impermeabil lung și fără nimic dedesubt. Jose s-a mutat în apartament, numele lui a înlocuit numele lui Mag Wildwood pe cartea de vizită de la intrare. Cu toate astea, Holly era singură aproape tot timpul, căci Jose" petrecea cel puțin trei zile pe săptămână la Washington, în lipsa lui, Holly nu primea pe nimeni și ieșea rar din apartament, în afară de joi, când făcea drumul ei săptămânal la Sing Sing.

Asta nu înseamnă însă că-și pierduse orice interes pentru viață; departe de așa ceva, părea mai mulțumită, mai fericită decât o văzusem vreodată. Un interes subit pentru casă, cu totul nefiresc la Holly, a avut ca rezultat câteva achiziții tot atât de nefirești pentru ea: la o licitație la casa Parke-Bernet a cumpărat o tapiserie cu o vânătoare de cerbi, iar de la lichidarea moștenirii lui William Randolph Hearst, două fotolii mohorâte stil gotic, așa-zis „confortabile”; a mai cumpărat și întreaga colecție de cărți Modern Library, rafturi întregi de discuri de muzică clasică, nenu-

74
mărate reproduceri ale operelor de la Metropolitan Museum (inclusiv o statueta chinezească reprezentând o pisică, pe care propria ei pisică o ura, o scuipa, și în cele din urmă a spart-o), un mixer marca Waring, o oală cu presiune și o întreagă bibliotecă de cărți de bucătărie.

Își petrecea după-amieze întregi jucându-se de-a gospodina, agitându-se în bucătăria ei minusculă, sufocantă.

- Jose spune că mâncarea gătită de mine e mai bună decât cea de la Colony. Sincer, cine ar fi crezut că am un asemenea talent? Acum o lună nu eram în stare să fac nici ouăjumări.

Și, de fapt, nici acum nu era. Feluri simple, o friptură, o salată obișnuită, o depășeau, în schimb, îl hrănea pe Jose", și uneori pe mine, cu supă outre (supă de broască țestoasă cu coniac, servită în jumătăți de avocado), găselnițe gen Nero (fazan la cuptor umplut cu rodii și persimonii) și alte inovații dubioase (pui cu orez și șofran, servit cu sos de ciocolată: un fel clasic din India de Est, dragii mei). Din cauza războiului, zahărul și frișca erau raționalizate, ceea ce-i limita imaginația când era vorba de dulciuri, dar o dată a reușit un desert numit Tobacco Tapioca: mai bine să nu-l descriu.

Cum n-ar trebui să descriu nici încercările ei de-a învăța portugheza, o corvoadă la fel de plictisitoare pentru mine ca și pentru ea, căci, de câte ori o vizitam, un disc Linguaphone cu lecții de portugheză se învârtea necontenit pe picup. Acum, rareori spunea ceva care să nu înceapă cu: „După ce o să ne căsătorim...” sau „Când o să ne mutăm la Rio...” Și, totuși, Jose nu vorbea niciodată despre căsătorie. Recunoștea și Holly.

- Dar, la urma urmei, știe că sunt însărcinată. Păi, da, scumpule, în șase săptămâni. Nu văd de ce asta te surprinde. Pe mine nu. Nici un pic. Sunt încântată. Vreau să am cel puțin nouă copii. Sunt convinsă că unii dintre ei au să aibă pielea cam închisă, Jose are în el puțin le negre, bă-

75

nuiesc că ai observat asta. Lucru care nu mă supără deloc; ce poate fi mai nostim decât un bebeluș negru cu ochi verzi strălucitori? Aș dori, te rog nu râde de mine, dar aș dori să fi fost virgină pentru Jose. Nu că m-aș fi culcat cu o puzderie, cum zic unii; nu-i blamez pe nemernicii care spun asta, căci am avut întotdeauna o viață foarte plină. Sincer, acum câteva seri am numărat și am ajuns doar la unsprezece amanți - fără să iau în considerație ce s-a întâmplat mai înainte de-a avea treisprezece ani, pentru că, la urma urmei, asta chiar că nu mai contează. Unsprezece. Asta înseamnă oare că-s curvă? Uită-te la Mag Wildwood. Or la Honey Tucker. Sau la Rose Ellen Ward. Au avut atâția amanți, că-ți vine să le aplauzi. Firește, n-am nimic împotriva curvelor. În afară de faptul că unele dintre ele vorbesc cin-

stit, dar toate au inimi necinstite. Vreau să spun că nu poți să faci amor cu un tip și să-i iei banii, fără ca cel puțin să pretinzi că îl iubești. Eu n-am făcut asta niciodată. Nici măcar cu Benny Shacklett și cu toate jigodiile alea. Într-un fel, m-am hipnotizat să cred că jegul lor are un anumit farmec. De fapt, cu excepția lui Doc, dacă vrei să-l pui la socoteală pe Doc, Jose e prima mea aventură romantică ne-jigodie. Oh, asta nu-nseamnă că e un bărbat absolut finit pentru mine. Câteodată mai spune câte-o minciunică și îl îngrijorează ce-o să se gândească oamenii despre el și face vreo cincizeci de băi pe zi; bărbații ar trebui să miroasă într-un fel. E prea atent, prea prudent ca să fie idealul meu; se întoarce întotdeauna cu spatele când se îmbracă și face prea mult zgomot când mănâncă și nu-mi place să-l văd alergând, fiindcă are ceva ridicol când aleargă. Dacă aș putea alege dintre toți oamenii din lume, uite-așa să plesnesc din degete și să spun ei, tu, vino-ncoace, nu pe Jose l-aș alege. Nehru e mai aproape de gustul meu. Wendell Wilkie. M-aș mulțumi oricând cu Greta Garbo. De ce nu? Oamenii ar trebui să poată să se mărite cu bărbați sau femei, sau, ascultă,

76

dacă ai veni la mine și mi-ai spune c-ai de gând să te însori cu Mân o'War1, ți-as respecta sentimentele. Vorbesc serios. Dragostea ar trebui îngăduită în orice împrejurare. Sunt cu totul de acord. Mai ales acum, când știu foarte bine despre ce e vorba. Pentru că îl iubesc pe Jose cu adevărat, aș fi în stare să mă las de fumat dacă mi-ar cere. E prietenos, e în stare să mă facă să râd ca să mă scape de starea aia de draci roșii, atât că nu prea-i mai am, exceptând unele cazuri, și chiar și atunci nu mai sunt atât de hidoși încât să mă-ndop cu Seconal sau să trebuiască să mă târăsc la Tiffany; îi duc costumul la curățat sau fac niște ciuperci umplute și mă simt pe cinste, mă simt grozav.

Și încă ceva, am aruncat la gunoi horoscoapele. Trebuie că am cheltuit câte un dolar pentru fiecare afurisită de stea din afurisitul ăla de planetariu. E plicticos, dar răspunsul e că lucrurile bune nu ți se întâmplă decât dacă ești și tu bun. Bun? Cinstit ar fi mai aproape de ce vreau să spun. Adică nu cinstit în sensul legii - aș jefui un mormânt, aș fura bănuții de pe ochii morților dacă mi-aș închipui că asta mi-ar înveseli ziua - vreau să spun cinstit față de tine însuși. Să fii orice, dar nu un laș, un prefăcut, un escroc sentimental, o curvă; mai degrabă aș vrea să am cancer decât o inimă necinstită. Ceea ce nu înseamnă că sunt pioasă. Doar practică. Cancerul poate să te omoare, dar cealaltă treabă sigur te omoară. La naiba cu toate astea, dragule, ia dă-mi încoa' ghitara, să-ți cant un fada în cea mai perfectă limbă portugheză.

Acele săptămâni finale, făcând trecerea între sfârșitul verii și începutul unei alte toamne, mi s-au estompat în memorie, poate din pricină că înțelegerea dintre noi ajunsese la acea dulce profunzime când doi oameni pot comunica mai bine prin tăceri decât prin vorbe; o liniște plină

1 Numele unui cal de curse.

77

de afecțiune înlocuiește încordarea, trâncăneala neobosită și febra continuă care produc momente dramatice în prietenii măcar în aparență mai spectaculoase. Deseori, când el era plecat din oraș (începusem să simt o oarecare ostilitate față de el și rareori îi rosteam numele), petreceam îm-

preună seri întregi în timpul cărora schimbam mai puțin de o sută de cuvinte; odată am mers până în Chinatown, am luat o cină chow-mein, am cumpărat niște lampioane de hârtie și am furat o cutie cu bețișoare parfumate, apoi ne-am dus pe podul Brooklyn și acolo, în timp ce urmăream vasele care se îndreptau spre ocean și treceau printre stânci și malul plin de lumini, ea mi-a spus:

- După ani și ani, peste mulți mulți ani, unul dintre vapoarele astea are să mă aducă înapoi, pe mine și pe cei nouă plozi brazilieni pe care-o să-i am. Pentru că, da, trebuie să vadă asta, luminile astea, fluviul - iubesc New Yorkul chiar dacă nu e al meu, în felul în care ar trebui să fie, un copac sau o stradă sau o casă, un lucru oarecare care îmi aparține fiindcă și eu îi aparțin.

Iar eu am spus:

- Tacî din gură, pentru că mă simțeam furios și abandonat - ca un remorcher tras la mal, în vreme ce ea, călătorește strălucitoare spre o destinație sigură, ieșea cu vaporul din port, în șuier de sirene și ploaie de confeti.

Astfel încât zilele, ultimele zile, îmi rătăcesc prin amintire, vag și tomatic, la fel ca frunzele; până în acea zi unică în viața mea.

S-a întâmplat să cadă pe 30 septembrie, ziua mea de naștere, lucru care n-a influențat în nici un fel evenimentele, cu excepția faptului că, așteptând niște bani ca semn de neuitare din partea familiei, urmăream venirea poștașului cu mare nerăbdare. De asta, am coborât la parter să-l pândesc. Dacă n-aș fi așteptat în vestibul, Holly nu m-ar fi

78
invitat să mergem să călărim; și, în consecință, n-ar fi avut prilejul să-mi salveze viața.

- Hai cu mine, a zis ea când m-a găsit așteptându-l pe poștaș. Hai să plimbăm doi cai prin parc. Purta un vin-diac, o pereche de blugi și pantofi de tenis; se plesni peste stomac, ca să-mi atragă atenția cât era de plat. - Să nu-ți închipui că am intenția să pierd moștenitorul. Dar e acolo o iapă la care țin, bătrâna Mabel Minerva, și nu pot să plec fără să-mi iau rămas bun de la ea.

- Rămas bun?

- De sâmbătă într-o săptămână. Jose a cumpărat biletele de avion, într-un soi de transă, am lăsat-o să mă ducă în stradă. - Schimbăm avionul la Miami. Apoi zburăm peste ocean. Și peste Anzi. Taxi!

Peste Anzi. în timp ce mergeam cu taxiul prin Central Park, mi s-a părut că zbor și eu, plutind deznădăjduit peste pământuri primejdioase, cu piscuri acoperite de zăpadă.

- Dar nu se poate. La urma urmei, de ce? De ce? Nu poți să fugi așa și să abandonezi pe toată lumea.

- Nu cred că cineva are să-mi ducă lipsa. N-am nici un prieten.

- Eu. Am să-ți duc lipsa. Și Joe Beli tot așa. Și... milioane alții. Ca Sally. Bietul domn Tomato.

- L-am adorat pe bătrânul Sally, zise ea și suspină. Știi că n-am mai fost să-l văd de-o lună? Când i-am spus că plec, a fost un înger. De fapt, se încruntă ea, a părut încântat că plec din țară. A zis că așa e cel mai bine.

Fiindcă, mai devreme sau mai târziu, aveau să se ivească probleme. Dacă o să se afle că nu sunt nepoata lui adevărată. Avocatul borșos, O'Shaughnessy, mi-a trimis cinci

sute de dolari. Bani peșin. Un cadou de nuntă de la Sally.
Am simțit nevoia să fiu urâcios.
- Am să-ți dau și eu un cadou. Când și dacă nunta va avea loc.

79

- Are să mă ia de nevestă, nici vorbă, spuse ea râzând. La biserică. Și cu toată familia de față. D-asta așteptăm până ajungem la Rio.

- Știe că ești măritată?

- Ce se întâmplă cu tine? Vrei să-mi strici ziua? E o zi frumoasă, las-o în pace.

- Dar e foarte posibil...

-Nu e posibil. Ți-am spus că n-a fost legal. Nu putea să fie. Iși frecă nasul și mă privi chiorăș:- Pomenește tu cuiva despre asta, că te spânzur de picioare și te ard la foc mic.

Grajdurile, - cred că au fost înlocuite de niște studiouri de televiziune - se aflau pe strada 66 Vest. Holly a ales pentru mine o iapă bătrână, bălțată alb cu negru.

- Nu te teme, e mai sigură ca un leagăn de copil mic. Ceea ce în cazul meu era o garanție necesară, căci toată experiența mea ecvestră se reducea la călăritul la moși când fusesem copil. Holly m-a ajutat să mă cocoț pe șa, apoi s-a urcat pe calul ei argintiu, care a luat-o înainte în timp ce mergeam în trap săltat prin circulația din Central Park și intram pe o alee de călărie împetrișată de frunze care dansau în briza ce dezgolea copacii.

— Vezi, zise ea, e grozav.

Și brusc a fost grozav. Deodată, în timp ce mă uitam la culorile amestecate din părul lui Holly scânteind în lumina roșie-aurie a frunzelor, am iubit-o destul ca să uit de mine, de disperarea și de mila față de mine însumi, și să fiu fericit că ceva avea să se întâmple, ceva care pentru ea însemna o fericire, încetișor, caii au luat-o la trap, valuri de vânt ne loveau, ne plesneau fețele, ne cufundam și ieșeam din petele de soare și bălțile de umbră, fericirea de-a trăi m-a străbătut ca o undă de foc. A durat un minut; în clipa următoare am nimerit într-o farsă sinistă.

Căci deodată, ca niște sălbatici care pândesc în junglă, o șleahță de băieți negri au țâșnit din tufișurile de lângă

80

cărăre. Zbierând, înjurând și aruncând cu pietre, au început să bată caii pe crupe cu niște bețe.

Calul meu, iapa bălțată cu alb și negru, se ridică pe picioarele dindărăt, necheză, se bățâi ca un acrobat pe sârmă, apoi o luă la goană pe alee, făcând să-mi sară picioarele din scări și lăsându-mă agățat nesigur de șa. Copitele ei scoteau scânteii pe pietrișul potecii. Cerul mi s-a învărtit deasupra capului. Niște copaci, un lac cu vaporeșe de jucărie pe el, niște statui au trecut vârtej pe lângă mine. Guvernantele s-au repezit să salveze copiii de amenințarea care se apropia. Trecători, vagabonzi, alți oameni strigau: „Trage de hățuri! Hai, băiete, hai!” și „Sări jos de pe cal!” Mi-am amintit de voci mult mai târziu; în clipa aceea nu eram conștient decât de Holly, de zgomotul de copite al calului ei care alerga în urma mea fără să mă ajungă și de strigătele ei de îmbărbătare, înainte: de-a curmezișul parcului și până pe Fifth Avenue; m-am năpustit în mijlocul circulației de la ora prânzului, printre taxiuri și autobuze care scârțâiau din frâne, încercând să mă evite. Am trecut de Palatul Duke, de Muzeul Frick, de hotelul Pierre și de hotelul Piazza. Dar Holly câș-

tiga teren; în plus, un polițist călare se alăturase cursei; au încadrat iapa mea, care alerga nebunește, și au strâns-o din ambele părți ca într-un clește, silind-o să se oprească, plină de sudoare. Atunci am căzut în sfârșit de pe iapă. Am căzut, dar m-am sculat și am rămas în picioare, fără să înțeleg prea bine unde mă aflu. Se strânsese o mulțime de lume. Poliștul bombănea și scria ceva într-un carnet; apoi îmi arătă o oarecare compătimire, zâmbi ironic și spuse că o să aranjeze el ca cei doi cai ai noștri să fie duși înapoi la grajd.

Holly mă sui într-un taxi.

- Scumpule, cum te simți?

- Bine.

- Dar nu ai deloc puls, zise ea, pipăindu-mi încheietura mâinii.

81

- Atunci înseamnă că am murit.

- Nu, prostule. Vorbesc serios. Uită-te la mine.

Nenorocirea era că nu puteam s-o văd; sau, mai degrabă, vedeam mai multe Holly, un trio de fețe transpirate și atât de palide de îngrijorare, încât m-am simțit și emoționat, și încurcat.

- Pe cuvânt. Nu simt nimic. Doar rușine.

- Te rog. Ești sigur? Spune-mi adevărul. Puteai să fii omorât.

- Dar n-am fost. Și îți mulțumesc. Că mi-ai salvat viața. Ești minunată. Unică. Te iubesc.

- Nebun ce ești. Mă sărută pe obraz. Apoi am văzut-o în patru exemplare și am căzut în nesimțire.

În seara aceea, fotografiile lui Holly se lăfăiau pe prima pagină a ultimei ediții a lui Journal-American și a primei ediții a lui Daily News și Daily Mirror. Publicitatea n-avea nimic de-a face cu caii scăpați din frâu. Viza un subiect cu totul diferit, așa cum relevau titlurile: **PLAYGIRL ARESTATĂ ÎNTR-UN SCANDAL CU STUPEFIANTE** (Journal-American), **ARESTAREA UNEI ACTRIȚE TRAFICANTĂ DE DROGURI** (Daily News), **BANDA DE TRAFICANȚI DESCOPERITĂ, O FATĂ SUPERBĂ REȚINUTĂ DE POLIȚIE** (Daily Mirror).

Dintre toate ziarele, The News a publicat poza cea mai senzatională: Holly intrând în comisariat, înghesuită între doi detectivi plini de mușchi, un bărbat și o femeie, în acest context sordid, până și hainele de pe ea (purta încă acel costum de călărie, vândiacul și blugii) o făceau să arate ca o golancă, impresie pe care o întăreau ochelarii negri, părul zburlit și țigara Picayune, atârând între buzele ei bosumflate. Articolul spunea: Holly Golightly, în vârstă de douăzeci de ani, frumoasă vedetă de cinema și o celebritate în lumea mondenă, e acuzată de Procurorul Districtual de-a fi elementul-cheie

82
într-un racket internațional cu stupefiante, asociat cu Salvatore „Sally” Tomata. Detectivii Patrick Connor și Sheilah Fezzonetti (stânga și dreapta) apar în fotografie escortând-o la comisariatul de poliție de la strada 67. Citiți amănunțele în pagina 3. Amănunțele, incluzând și poza unui bărbat identificat ca Oliver „Părintele” O’Shaughnessy (ascunzându-și fața cu pălăria) se întindeau pe trei coloane. Iată, oarecum condensate, paragrafele cele mai semnificative: Lumea mondenă a aflat astăzi cu uluire despre arestarea superbeii Holly Golightly, vedetă de cinema de la Hollywood, în vârstă de

douăzeci de ani, foarte cunoscută în societatea din New York. În același timp, pe la ora două după-amiază, poliția l-a mai arestat și pe Oliver O'Shaughnessy, de 52 de ani, cu domiciliul la Hotelul Seaboard, pe strada 49 Vest, în timp ce ieșea din restaurantul Hamburger Heaven de pe Madison Avenue. Procurorul Districtual Frank L. Donovan presupune că ambii sunt figuri importante într-o bandă internațională de traficanți de droguri, condusă de bine-cunoscuta căpetenie mafiotă Salvatore „Sally” Tomata, actualmente la Sing Sing, unde ispășește o pedeapsă de cinci ani pentru corupție politică... O'Shaughnessy, un preot răspopit, cunoscut printre altele în cercurile criminale drept „Părintele” sau „El Padre”, are cazier încă din 1934, când a fost condamnat la doi ani închisoare pentru înființarea unui fals azil psihiatric în Rhode Island, denumit Mănăstirea. Domnișoara Golightly, care nu are cazier judiciar, a fost arestată în apartamentul ei luxos, situat într-un cartier foarte șic în partea de est a orașului...

Deși biroul Procurorului Districtual n-a dat publicității nici o declarație oficială, surse de încredere afirmă că blonda și frumoasa actriță, nu demult văzută constant în compania multimilionarului Rutherford Trawler, a servit de „liaison” între Tomata, deținut la Sing Sing, și omul lui de încredere O'Shaughnessy... Dându-se drept o rudă a lui

83

Tomato, domnișoara Golightly e acuzată că i-a făcut vizite săptămânale la Sing Sing, cu care prilej Tomato îi încredința mesaje orale codificate, pentru a le transmite lui O'Shaughnessy. Prin această legătură, Tomato, presupus a fi născut la Cefalu, în Sicilia, în 1874, a reușit să mențină controlul asupra sindicatului internațional al drogurilor, cu ramificații în Mexico, Cuba, Sicilia, Tanger, Teheran și Dakar. Biroul Procurorului Districtual a refuzat să dea amănunte asupra acestor acuzații sau chiar să le verifice... Anunțați dinainte, numeroși reporteri au fost de față când cei doi acuzați au sosit la comisariatul de pe strada 67 Est, pentru a fi inculpați oficial. O'Shaughnessy, un bărbat roșcovan și solid, a refuzat să comenteze și a lovit un fotograf în plex. În schimb, domnișoara Golightly, cu aspect fragil deși îmbrăcată ca un băiețoi, în pantaloni și jachetă de piele, a părut oarecum indiferentă: „Nu mă întrebați despre ce e vorba, le-a spus ea reporterilor, parce-que je ne sais pas, mes cheres (pentru că nu știu, iubiiților). Da, l-am vizitat pe Sally Tomato. Aveam obiceiul să mă duc să-l văd în fiecare săptămână. Care e problema? Sally crede în Dumnezeu, ca și mine... Apoi, un subtitlu: „RECUNOAȘTE CĂ E DROGATĂ”: Domnișoara Golightly a zâmbit când un reporter a întrebat-o dacă folosește și ea droguri. „Am încercat nițică marijuana. Nu e nici pe jumătate atât de vătămătoare cum e coniacul. E și mult mai ieftină. Deși eu prefer coniacul, din păcate. Nu, domnule Tomato nu mi-a pomenit niciodată de droguri. Sunt furioasă să văd că nemerniciiăștia continuă să-l persecute. E un om sensibil, o persoană credincioasă. Un bătrânel adorabil.

Există o eroare absolut grosolană în acest articol: Holly n-a fost arestată în „luxosul ei apartament”, ci în camera mea de baie. Încercam să-mi alin durerile provocate de cursa călare, cufundat în apă fierbinte, în care pusesem săruri Epsom; ca o infirmieră atentă, Holly se așezase pe

84

marginea căzii, așteptând să mă ungă pe spate cu ulei calmant Sloan și să mă vâre în pat. Am auzit o bătaie la ușa de la intrare. Cum nu era încuiat, Holly a strigat „Intră”. Și a intrat Madame Sapphia Spanella, urmată de un cuplu de detectivi în civil, un bărbat și o femeie cu cozi groase galbene, prinse colac în jurul capului.

- Uite-o \ Femeia pe care-o caută poliția! a tunat Madame Spanella, dând buzna în camera de baie și arătând cu degetul spre Holly, apoi spre goliciumea mea. Uitați-vă ce curvă e!

Detectivul bărbat părea stânjenit de Madame Spanella și de situație; dar pe figura însoțitoarei lui se citi o plăcere grosolană - își trânti mâna pe umărul lui Holly și, cu un glas surprinzător, de copil mic, îi spuse:

- Hai, fătuc. Mergi cu noi.

La care Holly îi răspunse cu răceală:

- la-ți labele de culegătoare de bumbac de pe umărul meu, lesbiană bătrână, toantă și nesimțită! lucrul care a înfuriat-o pe cucoană: a pocnit-o pe Holly al naibii de tare. Atât de tare, încât i s-a smucit capul și sticla cu ulei i-a zburat din mână și s-a făcut țandări pe podea; am sărit din cadă ca să iau parte la încăierare, am călcat pe cioburi și aproape că mi-am retezat degetele de la picioare. Gol și lăsând pe jos o dără de urme sângerânde, am urmărit acțiunea până la intrare. Holly a reușit să-mi dea instrucțiuni în timp ce detectivii o împingeau pe scări:

- Te rog nu uita, dă-i pisicii de mâncare.

Firește, am crezut că Madame Spanella e de vină: chemase poliția de mai multe ori, ca să se plângă de Holly. Nu mi-a trecut prin minte că afacerea ar putea să aibă asemenea proporții până seara, când Joe Beli mi-a vânturat ziarul în fața ochilor. Era prea agitat ca să vorbească normal; se învârtea prin cameră, lovindu-și pumnii unul de celălalt, în timp ce eu citeam articolul.

85

- Crezi că așa e? zise el. A fost amestecată în mizeria asta?

- Mda, așa cred.

Vârî în gură o pastilă împotriva acidității și mă fulgeră din priviri, în timp ce zdrobea tableta de parcă mi-ar fi ronțăit oasele.

- Și pretinzi că-i ești prieten. Ce ticălos!

- Stai o clipă. N-am spus că e amestecată conștient. Nu e. Dar de făcut, a făcut treaba asta, a dus mesaje și, mă rog ...

Zise:

- Văd că iei lucrurile cu mult calm, nu-i așa? lisuse, ar putea lua zece ani de închisoare. Sau mai mult. îmi smulse ziarul din mână. - Îți știi pe prietenii ei. Tipii ăia bogați. Hai jos la bar, să le dăm telefon. Fata va avea nevoie de avocați mai buni decât cei pe care mi-ar da mie mâna să-i angajez.

Eram prea îndurerat și zguduit ca să mă pot îmbrăca singur: a trebuit să mă ajute Joe Beli. Când am ajuns în barul lui, m-a vârat în cabina telefonică, cu un martini triplu și cu un pahar de coniac plin de fise. Dar n-am știut cui să-i telefon. Jose era la Washington și habar n-aveam cum să dau de el acolo. Rusty Trawler? Nu canalia aia! Dar ce alți prieteni de-ai ei cunoșteam? Poate că avusese dreptate când îmi spusese că n-avea nici unul, nici unul adevărat.

Am cerut numărul Crestview 5-6958 din Beverly Hills, pe care îl căpătasem de la serviciul de informații când am în-

trebat de numărul lui O.J. Berman. Persoana care a răspuns mi-a comunicat că domnul Berman se află într-o ședință de masaj și nu poate fi deranjat; regret, încercați mai târziu.

Joe Beli a luat foc, mi-a spus că ar fi trebuit să insist, că era o chestie de viață și de moarte; a insistat să încerc să-l găesc pe Rusty.

Mai întâi am vorbit cu majordomul domnului Trawler, domnul și doamna Trawler, m-a anunțat el, își luau cina, și am putea să-i lăsăm lui mesajul? Joe Beli urlă în receptor:
86

- E foarte urgent, domnule. De viață și de moarte.

Urmarea a fost că m-am pomenit vorbind, sau mai bine zis ascultând-o pe fosta Mag Wildwood.

- Nu vă e rușine? a spus ea. Soțul meu și cu mine vom da în judecată pe oricine va încerca să lege numele noastre de cel al fetei ăsteia re..re..revoltătoare și de..de..degenerare. Am știut întotdeauna că e o drogată și că n-are morală nici cât o cățea în călduri. Locul ei e la pușcărie. Iar soțul meu e sută la sută de acord cu mine. O să dăm în judecată pe oricine...

În timp ce închideam telefonul, mi-am amintit de bătrânul doctor din Tulip, statul Texas; dar nu, lui Holly nu i-ar fi plăcut deloc dacă l-aș fi sunat, era în stare să mă omoare dacă făceam asta.

Am telefonat din nou în California; linia telefonică era ocupată, și a tot fost ocupată, așa că atunci când O.J. Berman a venit la telefon, băusem atâta martini, că a trebuit să-mi spună el de ce-l caut.

- E vorba de puștoaică, nu-i așa? Am aflat deja. Am și vorbit cu Iggy Fitelstein. Iggy e cel mai bun avocat din New York. I-am spus, Iggy, ocupă-te de asta, trimite-mi nota de plată, dar să nu spui la nimeni cine te-a angajat, îi datorez ceva puștoaiței. Mă rog, nimic serios, dacă vrei să știi. E o țicnită. O impoșoare. Dar una autentică. Oricum, i-au pus o cauciune de numai zece mii de dolari. Nu-ți face griji, Iggy are s-o scoată de la închisoare chiar în seara asta, nu m-aș mira dacă între timp a și ajuns acasă.

Dar nu era acasă, și nu se întorsese nici a doua zi dimineață, când m-am dus să-i dau de mâncare pisicii. Cum n-aveam cheia apartamentului ei, am folosit scara de incendiu și am intrat pe fereastră. Pisica era în dormitor și nu era singură: un tip se afla acolo, aplecat asupra unui geamantan.

87

Am crezut amândoi că celălalt e spărgător și ne-am uitat stânjeniți unul la altul, în timp ce intram pe fereastră. Tipul avea un chip frumușel, păr dat cu briantină și semăna întrucâtva cu Jose; în plus, îndesa în geamantan hainele pe care Jose le ținea la Holly, pantofii și costumele cu care-și bătea ea capul, pe care le ducea tot timpul la curățătorie sau la croitor. Sigur că nu mă înșel, l-am întrebat:

- V-a trimis domnul Ybarra-Jaegar?

- Sunt vărul lui, a răspuns el cu un rânjă prudent și cu un accent abia inteligibil.

- Unde e Jose?"

A repetat întrebarea, ca și cum ar fi tradus-o într-o altă limbă.

- Ah, unde e ea? Ea așteaptă, zise el și, cu aerul că mă concediază, începu din nou să împacheteze.

Așadar, diplomatul avea de gând s-o șteargă. Nu m-am mirat, și nici nu mi-a părut rău deloc. Și totuși, ce

chestie jalnică.

- Ar merita să fie biciuit.

Vărul chicoti. Sunt sigur că a înțeles ce-am zis. A închis geamantanul și a scos o scrisoare.

- Vărul meu mi-a cerut să las asta aici pentru colega lui de cameră. Vrei să i-o dai?

Pe plic era mângălit: Pentru domnișoara Holly Go-lightly. Prin bunăvoință.

M-am așezat pe patul lui Holly, am strâns la piept pisica ei și am suferit pentru ea, la fel de rău cum avea să sufere și ea.

- Da, am să fac acest serviciu.

Și l-am făcut, deși nu aveam nici un chef. N-am avut însă curaj să distrug scrisoarea, și nici tăria s-o țin în buzunar atunci când Holly, foarte pe departe, m-a întrebat dacă nu cumva am vreo veste de la Jose. S-a întâmplat

88
peste două zile, dimineța; stăteam la căpătâiul patului ei, într-o încăpere care mirosea a iod și a țucal, o cameră de spital. Holly stătea acolo din noaptea arestării ei.

- Ei, scumpule, mă întâmpină ea, în timp ce mă apropiam în vârful picioarelor de ea, cu un carton de țigări Picayune și un buchețel de violete de toamnă. - Am pierdut moștenitorul. Nu arăta a mai mult de doisprezece ani; părul ei deschis, de culoarea cremei de vanilie, era pieptănat peste cap, iar ochii ei, pentru o dată lipsiți de ochelarii de soare, erau limpezi ca apa de ploaie; greu de crezut cât fusese de bolnavă.

Cu toate acestea, fusese.

- Hristoase, era cât pe ce să dau ortul popii. Nu-i de glumă, grășana aproape că mă înșfăcase. Făcea mare tîmbălău. Cred că nu ți-am povestit niciodată despre grășană, dar n-am aflat nici eu de existența ei decât după ce-a murit frate-meu. M-am întrebat atunci unde a plecat, ce înțeles avea moartea lui Fred; și atunci am văzut-o, era acolo în încăpere cu mine și îl ținea pe Fred în brațe, o drăcoaică roșie grasă și rea, legănându-se în balansoar cu Fred în poală și rîzînd ca o fanfară. Ce bătaie de joc! Dar asta-i singurul lucru pe care-l avem în față, prietene, o comediantă care așteaptă să-ți dea aceeași veche replică. Acum înțelegi de ce am înnebunit și am spart totul?

Cu excepția avocatului angajat de OJ. Berman, eram singura persoană care avea dreptul s-o vadă. Împărțea camera cu alte paciente, trei dame care semănau între ele de parcă erau gemene și care, cercetându-mă cu un interes nu lipsit de amabilitate, dar total, făceau presupuneri vorbind în șoaptă pe italienește. Holly mi-a explicat.

- Își închipuie că tu ești iubitul din cauza căruia am ajuns în noroi. Tipul care m-a nenorocit. Și, la sugestia mea de-a le corecta greșeala, a zis: Nu pot. Nu vorbesc englezește. Nici nu mă gândesc să le stric distrația.

Atunci m-a întrebat de Jose.

89

În clipa când a zărit scrisoarea, s-a uitat cruciș la ea; buzele i s-au întins într-un zâmbet forțat, care a îmbătrânit-o nespuse de mult.

- Scumpule, mi-a cerut, vrei să cauți în sertarul ăla și să-mi dai poșeta? O fată nu trebuie să citească asemenea lucruri fără să se fi rujat mai înainte.

Uitându-se în oglinda din pudrieră, s-a pudrat și a alun-

gat cu fardurile orice vestigiu al vârstei de doisprezece ani. Și-a pictat buzele cu roșu dintr-un tub și și-a colorat obrajii din alt tub; și-a conturat ochii cu creionul, și-a dat cu rimei albastru pe gene și s-a parfumat pe gât cu colonie 4711; și-a pus cerceii cu perle și ochelarii de soare; astfel blindată, și după o scurtă dezaprobare a condiției mizerabile în care se găseau unghiile ei, a deschis scrisoarea și și-a lăsat privirea să alerge pe rânduri, în timp ce zâmbetul ei de piatră devenea din ce în ce mai mic și mai rece. În cele din urmă, mi-a cerut o țigară Picayune. A tras din ea o dată.

- Are un gust infect. Dar divin, spuse ea și îmi aruncă scrisoarea. - Poate că are să-ți fie de folos dacă ai să scrii vreodată o poveste de dragoste despre o jigodie. Nu te zbârli, citește-o cu voce tare. Aș vrea s-o aud și eu.

Începea cu: „Scumpa mea micuță”...

Holly mă întrerupse imediat. Dorea să știe ce părere am despre scris. N-aveam nici o părere: un scris înghesuit, foarte citeț, fără nimic deosebit:

- Țsta-i el, în carne și oase. Încuiat și constipat, declară ea. Dă-i drumul mai departe.

- Scumpa mea micuță, te-am iubit fiindcă am știut că nu ești ca celelalte fete. Dar încearcă să înțelegi disperarea mea când am descoperit, într-un mod atât de brutal și de public, cât ești de diferită de femeia pe care un bărbat cu credința și cariera mea s-ar simți îndemnat s-o ia de nevastă. Sincer, sufăr din pricina situației rușinoase în care te afli în împrejurările actuale și nu mă lasă inima să

90

adaug condamnarea mea la condamnarea generală care te lovește. Așa încât sper ca nici pe tine să nu te lase inima să mă condamni. Trebuie să-mi apăr familia și numele și, când e vorba de aceste instituții, devin laș. Iartă-mă, fetiță frumoasă. Nu mai sunt alături de tine. Am plecat acasă. Sper ca Domnul să fie întotdeauna cu tine și copilul tău. Fie ca Domnul să nu se poarte cu tine ca - Jose."

- Ce părere ai?

- Într-un fel mi se pare onest. Chiar emoționant.

-Emoționanți Talmeș-balmeșul ăsta....

- Dar în fond spune că e laș. Iar din punctul lui de vedere, trebuie să înțelegi...

Holly nu voia însă să recunoască fățiș că înțelege; dar figura ei mărturisea adevărul, în ciuda deghizamentului cosmetic.

- în regulă, nu e jigodie fără motiv. Nu e o jigodie super-mare, o jigodie King Kong, ca Rusty sau ca Benny Shacklett. Dar, oh, fir-ar să fie, spuse ea și își vârî pumnul în gură ca un copil mic care plânge, l-am iubit. Jigodia.

Doamnele din trioul italian și-au imaginat că e o crise între îndrăgostiți și au atribuit vina pentru suspinele lui Holly celui care considerau că o merită, adică mie; au început să țâțâie dezaprobator din limbă la adresa mea. Am fost măgulit, mândru că cineva putea să-și închipuie că lui Holly îi păsa de mine. S-a liniștit când i-am oferit o altă țigară, înghiți în sec și spuse:

- Domnul să te binecuvânteze, fraiere. Binecuvântat să fii pentru că ești un călăreț atât de prost. Dacă n-ar fi trebuit să fac pe Calamity Jane1, acum aș aștepta să se nască larva, într-un azil pentru mame nemăritate. De la efortul fizic mi s-a tras. Dar am vârât la merde în toată secția de poliție, spunând că e din cauză că m-a pocnit madam

Lesbi. Da, dom'le, îi pot da în judecată din mai multe motive, inclusiv arestarea abuzivă.

Până în acel moment evitasem să pomenim de cele mai sinistre încurcături ale ei, iar faptul că vorbea în glumă despre ele mi s-a părut cumplit și jalnic, pentru că scotea la iveală incapacitatea ei de a înțelege realitățile sumbre pe care le avea în față.

- Ascultă, Holly, i-am spus, gândindu-mă că trebuie să mă arăt tare, matur, ca un fel de unchi. Ascultă, nu putem trata situația ca pe o glumă. Trebuie să vedem ce se poate face.

- Ești prea tânăr ca să fii atât de înțepat. Prea mic. Și apropo, ce te privește pe tine?

- Nu mă privește. Dar ești prietena mea și îmi fac griji. Vreau să știu ce ai de gând să faci.

Își frecă nasul și-și aținti privirile în tavan.

- Azi e miercuri, nu? Așa că presupun că-am să dorm până sâmbătă, să trag un schluffen bun. Sâmbătă dimineață am să trec pe la bancă. Apoi am să mă opresc acasă ca să iau o cămașă de noapte sau două și rochia de la Mainbocher². După care, am să mă reped la aeroportul Idlewild. Unde, după câte știi, am un bilet perfect valabil pentru un zbor perfect valabil. Și pentru că îmi ești un prieten atât de bun, am să-ți dau voie să-mi faci semne de adio cu mâna. Te rog, încetează să mai dai așa din cap.

- Holly, Holly, nu poți să faci asta.

- Et pourquoi pas ? N-am să alerg cu limba scoasă după Jose, dacă asta îți închipui, în ceea ce mă privește, nu mai e decât o umbră de la capătul lumii. Dar de ce să ratez un bilet de avion absolut valabil? Și plătit, pe deasupra, în plus, n-am fost niciodată în Brazilia.

1 Somn (corect în limba germană schlaffen - a dormi).

Casă de mode foarte luxoasă.

3 Și de ce nu? (în limba franceză în text).

92

- Ce fel de pilule ți-au dat aici? Nu pricepi că ești acuzată într-o afacere penală? Dacă te prind că violezi cauțiunea, au să te bage la zdup. Și chiar dacă reușești să pleci, n-ai să te mai poți întoarce niciodată.

- Mare brânză. Oricum, căminul e locul unde te simți ca acasă, îl caut încă.

- Nu, Holly, asta e o nebunie. Ești nevinovată. Trebuie să stai aici și să-ți dovedești nevinovăția.

- Tra, la, la, zise ea și îmi suflă fumul în față. Era totuși emoționată; făcuse ochii mari, ca și mine, la gândul atâtor imagini înfiorătoare: celule de fier, coridoare de oțel cu uși care se închid în urmă, una câte una.

- La dracu', zise ea și își stinse țigara. Am multe șanse să nu mă prindă. Cu condiția ca tu să-ți ții la bouche ferme¹. Ascultă. Nu mă disprețui, scumpule, își puse mâna peste a mea și mi-o strânse, cu o sinceritate subită și totală. Nu prea am de ales. Am discutat asta cu avocatul meu. O, nu i-am spus nimic despre Rio, e în stare să anunțe el însuși poliția decât să riște să-și piardă comisionul, ca să nu mai vorbesc de banii pe care i-a dat O.J. pentru cauțiune. Fie inima lui O.J. binecuvântată, dar, o dată, în California, l-am ajutat să câștige mai mult de zece miare la poker, într-un singur pot, așa că suntem chit. Nu, uite care e problema: po-

lițaii nu vor decât să mă-nghesuie de câteva ori pe gratis și apoi să fiu martoră la proces împotriva lui Sally, nimeni n-are intenția să mă dea pe mine-n judecată, n-au nici cea mai mică umbră de dovadă împotriva mea. Mă rog, poate c-oi fi eu depravată până-n fundul sufletului, dar de venit ca martor împotriva unui prieten, n-am să vin. Nici dacă mi s-ar demonstra c-a otrăvit o mănăstire întreagă. Eu mă sor oamenii după felul cum s-au purtat cu mine, și bătrânul Sally, mă rog, n-a fost chiar cinstit-cinstit față de mine, să

1 Gura închisă (corect în franceză la bouche fermee).

93

spunem că a profitat oarecum de situație, dar același Sally e un tip corect și mai degrabă o las pe grāsana să mă ia mai devreme, decât să-i ajut pe oamenii legii să-l înhațe. Apropiind oglinda pudrierii de obraz și întinzându-și rujul pe buze cu degetul mic încovoiat, spuse: - Și, ca să fiu sinceră, asta nu-i tot. Prea multă lumină de reflectoare nu face bine la tenul unei fete. Chiar dacă juriul mă decorează cu Purple Heart¹, nu mai am viitor în cartier; tot ei trag sforile peste tot, de la La Rue și până la Perona's Bar and Grill și, crede-mă pe cuvânt, aș fi la fel de binevenită ca ciurma. Și dacă ai trăi, ca mine, de pe urma unor talente speciale, atunci scumpule, ai pricepe ce fel de faliment m-ar paște. Uf, uf, nici n-aș vrea să mă gândesc că aș ajunge atât de rău încât să trebuiască să dansez pe la Roseland, frecându-mă de tot soiul de mitocani din West Side. În timp ce distinsa madam Trawler își fățâie dosul pe la Tiffany. N-aș fi în stare să suport asta. Mai degrabă grāsana, oricând.

O infirmieră intră fără zgomot în cameră și mă informă că orele de vizită se încheiaseră. Holly încercă să protesteze, dar infirmiera o făcu să tacă, vârandu-i un termometru în gură. Pe când mă pregăteam să plec, scoase termometrul și-mi spuse:

- Fă-mi un serviciu, scumpule. Telefonează la ziarul Times, sau unde crezi tu că e cazul, și fă-mi rost de lista primilor cincizeci de bogătași din Brazilia. Nu glumesc. Primii cincizeci de pe lista bogătașilor; indiferent de rasă sau culoare. Și alt serviciu: caută prin apartament și vezi poate găsești medalia sfântului Cristofor, pe care mi-ai dat-o. O să am nevoie de ea în călătorie.

Cerul era roșu în seara aceea de vineri, tuna, iar sâmbăta, ziua plecării, orașul se legăna sub torente de ploaie

1 Inima purpurie, importantă medalie militară americană.

94

diluviană. Prin văzduh ar fi putut înota și rechinii, așa că era puțin probabil ca un avion să poată să-l străbată.

Holly însă, ignorând convingerea mea plină de încântare că avionul nu va pleca, și-a continuat pregătirile, lăsând, trebuie să spun, greul pe seama mea. Căci hotărâse că nu era prudent din partea ei să vină acasă. Și avea dreptate; clădirea era supravegheată de poliție, de reporteri și de alte persoane interesate pe care n-aveam de unde să le știm, uneori doar un bărbat, alteleori mai mulți care dădeau târcoale pe-acolo. Așa încât Holly se duse de la spital la bancă și de-acolo direct la barul lui Joe Beli.

- Nu crede că a fost urmărită, mi-a spus Joe Beli când mi-a adus un mesaj de la Holly, care voia să se întâlnească cu mine la bar cât mai curând, cel mai târziu într-o jumătate de oră, și să-i aduc acolo: - Bijuteriile. Ghitara. Periuța de

dinți și așa mai departe. Și o sticlă de coniac vechi de o sută de ani; zice că e ascunsă în fundul coșului cu rufe murdare. A, da, și pisica. Dar, la naiba, zise Joe, nu știu dacă e bine s-o ajutăm sau nu. Ar trebui apărută împotriva ei însăși. Pe mine unul mă bătea gândul să informez poliția. Poate că dacă mă duc la bar și îi pregătesc niște băuturi, aș putea s-o îmbăt destul cât s-o fac să se lase păgubașă.

împiedicându-mă și alunecând pe scara de incendiu dintre apartamentul lui Holly și al meu, bătut de vânt, obosit și ud până la os (și de asemenea zgâriat până la os, căci pisica nu privea cu ochi buni evacuarea ei pe o vreme atât de nemiloasă), am reușit să fac o treabă rapidă și competentă, adunând posesiunile cu care Holly avea să plece. Am găsit până și medalia sfântului Cristofor. Totul era grămadă în mijlocul camerei mele, o piramidă sfâșietoare de suporturi, pantofi de dans și tot felul de lucruri de nădejde pe care le-am împachetat în singurul geamantan al lui Holly. Mai rămăseseră o mulțime pe dinafară, și a trebuit să le vâr în pungă de hârtie. Nu vedeam cum urma să transport pisica; până mi-a venit ideea s-o bag într-o față de pernă.

95

Nu contează de ce, dar o dată am mers pe jos de la New Orleans la Nancy's Landing, în Mississippi, adică vreo cinci sute de mile. A fost floare la ureche în comparație cu drumul până la barul lui Joe Beli. Ghitara s-a umplut cu apă de ploaie, apa a muiat pungile, pungile s-au rupt și sticlulele cu parfum s-au vărsat pe trotuar, perlele s-au rostogolit în canal, în timp ce vântul mă lua pe sus și pisica mă zgâria și miorlăia; dar mai rea decât toate era frica, mă speriasem, eram la fel de laș ca și Jose: străzile acelea bântuite de furtună păreau pline de prezențe invizibile, așteptând să mă prindă, să mă închidă fiindcă ajutam o femeie în afara legii.

Femeia în afara legii a spus:

- Ai întârziat, băiete. Ai adus coniacul?

Pisica, eliberată, a sărit și s-a cocoțat pe umărul lui Holly; coada i se învârtea ca o baghetă dirijând o rapsodie. Holly părea și ea pătrunsă de muzică, un fel de taratata sonor de bon voyage. Destupă sticla de coniac și zise:

- Asta urma să facă parte din zestrea mea. Ideea era ca, la fiecare aniversare, soțul meu și cu mine să bem o dușcă. Dar Dumnezeu a hotărât altfel. Domnule Beli, adu-te rog trei pahare.

- N-ai nevoie decât de două, îi spuse el. N-am să beau în cinstea prostiilor tale.

Cu cât îl lingusea mai mult („Ah, domnule Beli. O doamnă nu se topește în fiecare zi. Nu vrei să ciocnești un pahar cu ea?”), cu atât mai morocănos era:

- Nu vreau să fiu amestecat în chestia asta. Dacă vrei să te duci la dracu', atunci fă-o de una singură. Fără ajutorul meu. O declarație inexactă, pentru că, la câteva secunde după ce-a terminat de vorbit, o limuzină cu șofer a tras în fața barului. Holly, prima care a observat-o, a pus paharul cu coniac pe tejghea și a înălțat sprâncenele, ca și cum s-ar fi așteptat să-l vadă coborând din ea pe Procurorul Districtual în persoană. Și eu am crezut la fel. Iar când am văzut că Joe

96

Beli se înroșește la față, n-am putut să nu-mi spun: „Dumnezeule, Joe a chemat poliția.” Dar Joe a anunțat plin de jenă:

- Nu-i nimic. E un Cadillac dintr-alea de la Carey. Eu l-am închiriat. Ca să te ducă la aeroport.

S-a întors cu spatele la noi și a început să aranjeze florile din vază. Holly a spus:

- Bunule, dragule domn Beli. Uită-te la mine.

Dar Joe a refuzat s-o facă. A smuls florile din vază și le-a aruncat în direcția ei; n-au nimerit-o și s-au răspândit pe jos.

- La revedere, a spus el; apoi, ca și cum ar fi fost gata să vomite, s-a repezit la closet. Am auzit cum înclua ușa.

Șoferul limuzinei era un tip stilat, care a acceptat bagajele noastre improvizate cu multă politețe, și a rămas cu același chip ca de piatră atunci când limuzina a pornit prin ploaia care se rărea, iar Holly și-a scos hainele de pe ea, costumul de călărie pe care nu avusese când să-l schimbe, și s-a luptat să intre într-o rochie strâmtă, neagră. N-am vorbit; discuția nu putea decât să ducă la ceartă; iar Holly părea prea preocupată ca să-i ardă de conversație. Fredona încet, numai pentru ea, bea coniac, se apleca tot timpul înaintea ca să se uite prin parbriz, ca și cum ar fi căutat o adresă, sau, mi-am zis, ca și cum ar fi vrut să ia cu ea o ultimă amintire a unei scene pe care nu vroia s-o uite. Nici vorbă însă de așa ceva.

- Oprește aici, i-a ordonat ea șoferului și limuzina a tras la trotuar pe o stradă din Harlemul Spaniol. Un cartier sălbatic, pestriț, arțăgos, plin de afișe cu vedete de cinema și cu Sfânta Fecioară. Gunoii pe trotuare, coji de fructe și ziare putrezite spulberate de vânt, căci vântul încă sufla tare, deși ploaia se mai liniștise și cerul începuse să se însenineze.

Holly se dădu jos din mașină și luă pisica cu ea. O legănă în brațe, apoi o scarpină în cap și îi spuse:

- Ce zici? Asta mi se pare un loc ideal pentru un tip dur ca tine. Lăzi de gunoi. O groază de șobolani. O mulțime de

97

pisici vagaboande cu care să te înhăitezi. Așa că întinde-o! spuse ea și îi dădu drumul din brațe; și cum pisica nu mișca, ridicându-și fața de bandit spre ea și privind-o întrebător cu ochii galbeni de pirat, Holly bătu din picior: - Am spus s-o întinzi. Pisica se frecă de piciorul ei. - Am spus să te cari de aici! strigă ea, sări înapoi în mașină și trânti ușa: Dă-i drumul, spuse ea șoferului, dă-i drumul, dă-i drumul.

Eram uluit.

- Zău că ești. Ești o ticăloasă.

Am mers cam până la colțul următor înainte ca ea să răspundă.

- Ți-am spus. Ne-am întâlnit într-o zi lângă râu; asta-i tot. Suntem amândouă independente. Nu ne-am făcut niciodată nici o promisiune. Niciodată nu... spuse ea și vocea i se sparse, un tic nervos și o paloare bolnăvicioasă îi apărură pe față. Mașina se oprise la stop. Holly deschise ușa și o luă la fugă pe stradă. Am fugit după ea.

Pisica însă nu mai era la colțul străzii unde o lăsasem. Nu era nimeni acolo, cu excepția unui bețiv care urina și a două călugărițe negre, care conduceau un grup de copii ce cântau cu glasuri de îngeri. Alți copii ieșiră în pragul ușilor și femeii se aplecară pe ferestre ca să o urmărească pe Holly, care alerga în sus și-n jos pe stradă, strigând:

- Hei, pisică. Unde ești? Vino-ncoace, pisică. Și a ținut-o tot așa până când un băiețuș bubos ieși la vedere, leghănând în mână un cotoi bătrân, pe care-l ținea de ceafă:

- Vreți o pisică nostimă, don' șoară? Dați un dolar pe ea.

Limuzina ne urmase. Holly mă lăsă s-o trag spre ea.

Lângă portieră, șovăi; se uită dincolo de mine, dincolo de băiatul care tot îi mai oferea pisica („O jumate de dolar. Do-uăzeci de cenți, douăzeci de cenți nu-i mult.”), se cutremură, și trebui să mă apuce de braț ca să se țină pe picioare.

- Iisuse Dumnezeule, aparțineam unul altuia. Era a mea.

Atunci i-am făcut o promisiune, i-am spus c-am să mă întorc și am să-i găsesc pisica.

98

- Am să am grijă de el, îți făgăduiesc.

A zâmbit. Zâmbetul acela nou, lipsit de veselie.

- Dar cu mine ce-o să se întâmple? spuse ea în șoaptă și se cutremură din nou. Mi-e foarte frică, amice. Da, în sfârșit mi s-a făcut frică. Pentru că s-ar putea ca asta să meargă așa la nesfârșit. Să nu știi că ceva îți aparține decât după ce te-ai descotorosit de acel lucru. Dracii roșii nu înseamnă nimic pe lângă asta. Grăsana nu înseamnă nimic. Dar asta înseamnă. Mi-e gura atât de uscată încât n-aș putea să scuipe nici dacă viața mea ar depinde de asta. Intră în limuzină și se lăsă pe perne. - Hai să mergem, îi spuse șoferului.

TOMATA LUI TOMATO A DISPĂRUT. Și: ACTRIȚA AMESTECATĂ ÎN AFACEREA DE DROGURI PRESUPUSĂ A FI VICTIMA GANGSTERILOR. La scurt timp după aceea, presa a relatat: **ACTRIȚA DISPĂRUTĂ A FOST VĂZUTĂ LA RIO.** După toate aparențele, autoritățile americane n-au făcut nici un efort s-o aducă înapoi și în curând scandalul s-a stins, ajungând să fie menționat doar în treacăt la rubrica faptelor diverse. O singură dată a mai apărut o știre, reînviind o clipă afacerea: în ziua de Crăciun, când Sally Tomato a murit de un atac de inimă la Sing Sing. Lunile au trecut, apoi iarna, și nici un cuvânt de la Holly. Proprietarul casei i-a vândut bunurile abandonate, patul cu acoperitoare de satin alb, tapiseria, prețiosul ei scaun gotic; un nou chiriaș s-a mutat în apartament, îl chema Quaintance Smith și dădea petreceri pentru tineri domni la fel de zgomotoși ca și cei de pe vremea lui Holly, deși în acest caz Madame Spanella nu se plângea, de fapt îl adora și îi procura fleici de vacă ori de câte ori avea un ochi învinețit, în primăvară a sosit o carte poștală: era mângălită cu creionul și semnată cu un sărut desenat cu rujul de buze: Brazilia a fost oribilă, dar Buenos Aires e formidabil. Nu chiar Tiffany, dar pe-aproape. Sunt încurcată cu un

99

Șenor divin. Dragoste? Așa cred. În orice caz, caut o casă unde să locuiesc (Șenor are nevastă și 7plozi), am să-ți dau adresa atunci când am s-o aflu și eu. Miile tendresse.

Dar adresa, presupunând c-a existat vreodată, n-a fost trimisă niciodată, lucru care m-a întristat, pentru că erau atât de multe lucruri despre care vroiam să-i scriu: că am vândut două povestiri, că am citit unde are loc divorțul celor doi soți Trawler, că aveam să mă mut din casa de piatră pentru că era bântuită. Dar vroiam mai ales să-i spun despre pisică, îmi îndeplinisem promisiunea: o găsisem. Mi-au trebuit săptămâni de căutare, în care, după orele de lucru, am rătăcit pe străzile Harlemlui spaniol; de multe ori a fost alarmă falsă: câte-o blană tigrată trecând fulgerător și care, la o cercetare mai atentă, se dovedea a nu fi el. Dar într-o zi de iarnă, o după amiază de duminică, rece și însorită, l-am găsit, înconjurat de ghivece de flori și încadrat de perdele curate de dantelă, ședea la geamul unei camere care părea caldă și plăcută. M-am întrebat ce nume o fi având, căci eram sigur că dobândise în sfârșit

unul, eram sigur că a ajuns în locul de care aparținea.

Colibă africană sau cine știe ce altceva, sper că și Holly și-a găsit locul ei.

CASA FLORILOR

Otilie ar fi trebuit să fie cea mai fericită fată din Port-au-Prince. Așa cum i-a spus Baby, uită-te la toate calitățile tale. Ca de pildă? a răspuns Otilie, căci era vanitoasă și îi plăceau mai mult complimentele decât carnea de porc sau parfumul. Felul cum arăți, a spus Baby. Ai piele frumoasă și de culoare deschisă, ochi aproape albaștri și o față nostimă și atrăgătoare. Nu există fată pe stradă care să aibă clienți mai statornici ca ai tăi, oricare din ei dispus să-ți cumpere câtă bere poți bea. Otilie recunoscuse că e adevărat și continuă zâmbind să-și enumere bogățiile: am cinci rochii de mătase și o pereche de pantofi verzi de satin, am trei dinți de aur în valoare de treizeci de mii de franci, și poate domnul Jamison sau altcineva are să-mi dea o brățară nouă. Dar vai, Baby, suspină ea, și nu reuși să-și ascundă nemulțumirea.

Baby era prietena ei cea mai bună; mai avea o prietenă, pe Roșită. Baby era ca o roată, rotundă și mereu de-a rostogolul; inelele ei ieftine îi lăsaseră urme rotunde, verzi pe degetele groase, dinții îi erau înnegriți ca lemnul ars și când râdea o puteai auzi de pe mare, cel puțin așa pretindeau marinarii. Roșită, cealaltă prietenă, era mai înaltă și mai puternică decât majoritatea bărbaților; noaptea, când aveau clienți, se sclifosea, fandosindu-se și vor-

103

bind peltic, cu voce de păpușică prostituată; în timpul zilei însă umbla în galop, cu pași mari, și vorbea cu o voce de bariton, milităroasă. Ambele prietene ale lui Otilie erau din Republica Dominicană și considerau că acesta e un motiv destul de întemeiat pentru a se simți superioare celor născuți în această țară mai închisă la culoare. Nu le păsa că Otilie era indigenă. Ești deșteaptă, îi spunea Baby, și cu siguranță că Baby aprecia deșteptăciunea. Otilie se temea adeseori că prietenele ei aveau să descopere într-o bună zi că nu știe nici să scrie, nici să citească.

Casa unde trăiau și munceau era dărăpănată, îngustă ca o clopotniță și împodobită cu balcoane fragile, acoperite de bougainvillea. Deși pe dinafară nu scria pe nicăieri, casa se numea Champs Elysees. Proprietăreasa, o invalidă care arăta ca o fată bătrână, înfoliată, o conducea din camera ei de la etaj, unde stătea încuiată, legănându-se într-un balansoar și bând între zece și douăzeci de Coca-Cola pe zi. În total, avea opt femei care lucrau pentru ea; cu excepția lui Otilie, nici una nu avea mai puțin de treizeci de ani. Seara, când aceste doamne se adunau pe verandă, flecărind și vânturându-și evantaiile de hârtie ca pe niște fluturi de noapte nebuni, Otilie părea o încântătoare copilă visătoare, înconjurată de surori mai mari și urâte.

Mama ei murise și tatăl ei, proprietarul unei plantații, se întorsese în Franța, așa încât fata fusese crescută sus pe munte de către o familie de țărani grosolani, ai căror fii, încă de la o vârstă fragedă, se culcaseră cu ea în locșoare înverzite și umbroase. Cu trei ani în urmă, când avea paisprezece ani, coborâse pentru prima oară în piața din Port-au-Prince. Fusese o călătorie de două zile și o

noapte, pe care o făcuse pe jos, cărând în spinare un sac de grâu greu de cinci kilograme; ca să mai ușureze povara, lăsase să se scurgă un pic de grâu, apoi încă un pic, 104

astfel încât, atunci când ajunsese la piață, sacul era aproape gol. Otilie începuse să plângă gândindu-se cât aveau să fie de furioși membrii familiei când se va întoarce fără nici un ban pentru grâu. Lacrimile ei n-au ținut însă mult; un bărbat foarte drăguț a ajutat-o să le usuce. I-a cumpărat o felie de nucă de cocos și a dus-o în vizită la vara lui, proprietărea casei Champs Elyse'es. Lui Otilie nu-i venise să creadă ce noroc dăduse peste ea; muzica de la tonomat, pantofii de satin și bărbații care glumeau îi păreau la fel de minunați și de ciudați ca și becul din camera ei, pe care nu se mai sătura să-l aprindă și să-l stingă, în curând, a devenit fata cea mai căutată de pe stradă, proprietărea a putut să ceară preț dublu pentru ea, iar Otilie a ajuns vanitoasă: stătea ore întregi în fața oglinzii. Nu se mai gândea decât rareori la munte. Și totuși, după trei ani, păstrase mult din pecetea munților: vântul lor părea încă să adie în jurul ei, șoldurile ei tari și înalte nu se moleșiseră, iar tălpile îi rămăseseră aspre ca pielea de șopârlă.

Când prietenele ei vorbeau despre dragoste, despre bărbații pe care îi iubiseră, Otilie se întrista. Ce simți când ești îndrăgostită? a întrebat ea. Ah, a răspuns Roșită, dând ochii peste cap; te simți ca și cum ți s-ar fi presărat piper pe inimă, ca și cum prin vine ți-ar înnota niște peștișori mititei. Otilie clătinase din cap. Dacă Roșită spunea adevărul, atunci ea nu fusese niciodată îndrăgostită, căci nu se simțise niciodată astfel în compania bărbaților care veneau la casă.

Acest lucru a tulburat-o atât de mult, încât în cele din urmă s-a dus să vadă un hogan care locuia pe dealurile de deasupra orașului. Spre deosebire de prietenele ei, Otilie nu-și prinsese în pioaneze tablouri creștine pe pereții camerei; nu credea în Dumnezeu, ci în zei: ai hranei, ai luminii, ai morții, ai sărăciei. Hoganul era în le-

105

gătură cu acești zei; păstra secretele lor pe altarul lui, le auzea vocile în zăngănitul unei tigeve de dovleac și era capabil să le concentreze puterea într-o băutură fermentată. Vorbind în numele zeilor, hoganul îi transmise un mesaj: trebuie să prinzi o albină sălbatică, a zis el, și s-o ții în pumnul strâns. Dacă albina nu te înțeapă, să știi c-ai găsit dragostea.

În drum spre casă, s-a gândit la domnul Jamison. Era un bărbat trecut de cincizeci de ani, un american de la o întreprindere de lucrări publice. Brățările de aur care clincheteau la încheieturile mâinilor ei erau dăruite de el și Otilie, în timp ce trecea pe lângă un gard plin cu caprifoi, se întrebă dacă, în fond, nu era îndrăgostită de domnul Jamison. Albine negre împodobeau caprifoiul. Cu un gest brusc, prinse una care moțăia. Durerea veni ca o lovitură, aruncând-o la pământ; rămase acolo în genunchi, plângând până deveni greu de spus dacă înțepătura o rănise în mână sau în ochi.

Era prin martie și toată lumea nu se mai gândea decât la carnaval. La Champs Elysees, doamnele își coseau costumele. Otilie stătea cu mâinile în sân, căci hotărâse să

nu poarte nici un fel de costum, în zilele sărbătorești de sfârșit de săptămână, când tobele băteau la răsăritul lunii, Otilie stătea la fereastra ei și se uita distrată la grupurile de cântăreți care dansau și își croiau drum cu ajutorul tobelor; asculta fluierăturile și râsetele lor și n-avea nici un chef să li se alăture. Parc-ai avea o mie de ani, i-a spus Baby și Roșită a adăugat: Otilie, de ce nu vii cu noi la luptele de cocoși?

Nu vorbea de lupte de cocoși obișnuite. Din toate colțurile insulei, concurenții sosiseră, aducând cu ei cele mai fioroase păsări. Otilie își spuse c-ar trebui să meargă, la

106
urma urmei, și își atârnă în urechi cercei cu perle. Când au sosit, spectacolul începuse; într-un cort uriaș, o mare de oameni găfâiau sau urlau, în timp ce o altă mulțime, cei care nu reușiseră să intre, se înghesuiau pe dinafară. Intrarea la spectacol nu era o problemă pentru doamnele de la Champs Elysées. Un prieten polițist le-a croit drum prin mulțime și le-a găsit locuri pe o bancă de lângă ringul de luptă. Oamenii de la țară din jurul lor păreau stingheriți într-o companie atât de elegantă. Se uitau timizi la unghiile lăcuite ale lui Baby, la pieptenii încrustați cu strasuri din părul Rositei și la luciul cerceilor cu perle ai lui Otilie. Totuși, luptele erau pasionante și în curând doamnele au fost date uitării. Pe Baby o supăra asta și își plimba ochii prin jur, în căutarea privirilor aruncate în direcția ei. Brusc, îi dădu un cot lui Otilie. Otilie, zise ea, ai un admirator. Uită-te la băiatul ăla, se holbează la tine de parcă ai fi o băutură rece.

La început, Otilie a crezut că e cineva cunoscut, căci o privea ca și cum ar fi trebuit să-l recunoască; dar de unde să-l știe, când nu cunoscuse niciodată un bărbat atât de frumos, cu picioare atât de lungi și cu urechi atât de mici? Putea să-și dea seama că băiatul era de la munte: pălăria lui de pai, țărănească, și albastrul decolorat al cămășii lui groase o lămuriseră pe loc. Avea pielea cafenie, lucioasă precum coaja de lămâie, netedă ca o frunză de guavă, iar capul i se înălța tot atât de semeț ca și cel al cocoșului negru și roșu pe care îl ținea în brațe. Otilie era obișnuită să zâmbească îndrăzneț bărbaților; de data asta, însă, zâmbetul ei se destramă, lipindu-i-se de buze ca niște firimituri de prăjitură.

În cele din urmă, veni pauza. Arena fu curățată și toți cei care reușiră să intre se înghesuiră să danseze și să bată din picioare, în timp ce o orchestră de tobe și vioi cânta melodii de bălci, în acel moment, tânărul se apropie de

107

Otilie. Fata râse la vederea cocoșului cocoțat pe umărul lui, ca un papagal, întinde-o, zise Baby, ofensată că un țărănoi avea tupeul s-o invite pe Otilie la dans, iar Roșită se ridică amenințătoare, ca să se așeze între tânăr și prietena ei. El se mulțumi să zâmbească, spunând: Te rog, madame, aș vrea să vorbesc cu fiica dumitale. Otilie se simți ridicată pe sus, își simți șoldurile frecându-i-se de ale lui în ritmul muzicii și nu se supăra deloc, îi îngădui s-o ducă acolo unde era înghesuiala mai mare. Roșită zise: Ai auzit? A crezut că sunt mama ei. Iar Baby, încercând s-o consoleze, îi răspunse posomorâtă: La urma urmei, la ce te aștepți? Sunt de la țară amândoi. Când are să se întoarcă, hai să ne prefacem că n-o cunoaștem.

Se întâmplă însă ca Otilie să nu se întoarcă la prietenele ei. Royal, acesta era numele tânărului, Royal Bonaparte îi spuse că nu mai vrea să danseze. Trebuie să mergem într-un loc liniștit, zise el, dă-mi mâna și am să te duc eu. Ei i se păru ciudat, dar nu se simțea ciudat în preajma lui, căci munții erau încă aproape sufletului ei, iar el era de la munte. Ținându-se de mână și cu cocoșul strălucitor legănându-se pe umărul lui, au ieșit din cort și au pornit-o agale pe un drum alb, apoi pe o potecă unde păsări de soare zburăteau prin verdeața salcâmlor aplecați.

M-am întristat, spuse el, fără să arate întristat, în satul meu, Juno e campion, dar cocoșii de aici sunt puternici și răi, și dacă îl las să se lupte, am să mă aleg doar cu un cocoș mort. Așa încât am să-l duc acasă și am să spun că a câștigat. Otilie, vrei să prizezi niște tutun?

Otilie priză cu voluptate. Tutunul îi amintea de copilărie și, oricât de grei fuseseră acei ani, nostalgia o atinse cu bagheta ei fermecată. Royal, spuse ea, stai o clipă, vreau să-mi scot pantofii.

Royal nu purta pantofi; picioarele lui aurii erau subțiri și ușoare, iar urmele pe care le lăsau în praf semănau cu

108
cele ale unui animal delicat. Cum se face că te-am găsit aici, Otilie, zise el, în toată lumea asta, unde nimic nu-i bun, unde romul e prost iar oamenii sunt hoți? De ce te găsec aici, Otilie?

Fiindcă trebuie să-mi urmez drumul, ca și tine, și aici era un loc pentru mine. Lucrez într-un fel de...hotel.

Noi avem propriul nostru loc, zise el. Toată coasta unui deal, iar în vârful dealului se află casa mea răco-roasă. Otilie, vrei să vii să stai acolo?

Nebunule, spuse Otilie, tachinându-l, nebunule, și o rupse la fugă printre copaci, iar el alergă după ea, cu brațele deschise ca și cum ar fi ținut o plasă. Cocoșul Juno își desfăcu aripile, cântă și zbură la pământ. Frunzele aspre și mușchiul ca o blană îi gădilară tălpile lui Otilie, în timp ce sălta printre umbre și luciri; deodată, trecând printr-un vâl de ferigi curcubeu, căzu, cu o țeapă în talpă. Tresări când Royal îi scoase țeapă din talpă; el sărută locul rănit, buzele lui se mutară pe mâinile ei, pe gâtul ei și Otilie se simți și ea ca o frunză luată de vânt. Trăgea în piept mi-reasma lui, mirosul întunecat și curat, ca rădăcinile lucrurilor, ale mușcatelor, ale copacilor mari.

Ajunge acum, îl implora ea, deși nu simțea că e de ajuns; numai după un ceas cu el, simți că inima o lasă. Royal era tăcut acum, capul lui cu păr des odihnea pe inima ei, și ea goni țânțarii care se adunau pe ochii lui somnoroși, îl ușui pe Juno, care țopăia fudul în jurul lor și cucuriga spre cer.

În timp ce zăcea acolo, Otilie zări vechiul ei dușman, albinele. Tăcute, în șir ca furnicile, albinele intrau și ieșeau, târându-se, dintr-o rădăcină despăcată, nu departe de locul unde se aflau ei. Se desfăcu încet din brațele lui Royal și îi culcă încetișor capul pe pământul moale. Mâna îi tremura când o așeză în calea albinelor, dar prima care trecu pe-acolo ajunse în palma ei, și când Otilie închise

109

pumnul, nu încercă s-o înțepe. Numără până la zece, ca să fie sigură, și deschise pumnul, iar albina, descriind spirale, se înălță spre cer cu zumzet vesel.

Proprietărea le sfătui pe Baby și pe Roșită: Lăsați-o în pace, lăsați-o să plece, are să se întoarcă în câteva săptămâni. Le vorbea cu calmul învinsului: pentru a o convinge pe Otilie să rămână în casă, îi promisese cea mai frumoasă odaie, un dinte nou de aur, un aparat de fotografiat Kodak și un ventilator electric, dar Otilie rămăsese de neclintit și continuase să-și împacheteze lucrurile într-o cutie de carton. Baby încerca s-o ajute, dar plângea atât de tare, că Otilie trebui s-o oprească: toate lacrimile astea care cădeau pe lucrurile unei viitoare mirese nu puteau să-i aducă decât ghinion. Rositei îi spuse: Ar trebui să fii fericită pentru mine, în loc să stai acolo și să-ți frângi mâinile.

La nu mai târziu de două zile după luptele de cocoși, Royal săltă pe umăr cutia Otiliei și plecă împreună cu fata, prin amurg, spre munte. Când se răspândi zvonul că Otilie nu mai era la Champs Elysees, clienții își mutară interesul în altă parte; alții, deși credincioși vechiului stabiliment, se plânseră de atmosfera mohorâtă; în unele seri abia dacă mai venea câte cineva care să ofere doamnelor o bere. După o vreme începură să-și dea seama că, la urma urmei, Otilie nu avea să se mai întoarcă. După șase luni, proprietărea spuse: Otilie a murit.

Casa lui Royal era ca o casă de flori: wisteria învelea acoperișul, o perdea de viță sălbatică umbrea ferestrele, iar la ușă înfloreau crini. De la ferestre se putea vedea, în depărtare, sclipirea ștearsă a mării, căci casa era cocoțată

110
sus pe deal. Aici, soarele ardea fierbinte, dar umbra era rece. Înăuntru, casa era veșnic întunecată și răcoroasă, iar ziarele roz și verzi, lipite pe pereți, foșneau. Casa nu avea decât o singură cameră, cu o sobă, o oglindă șchioapă pusă pe o masă cu marmură și un pat mare de alamă, destul de mare cât să încapă în el trei bărbați grași.

Otilie nu dormea însă în acest pat larg. Nu avea voie nici măcar să se așeze pe el, întrucât era proprietatea bunicii lui Royal, Bătrâna Bonaparte. Vlăguită, noduroasă, cu picioare strâmbe ca ale unui pitic și pleșuvă ca un vultur, Bătrâna Bonaparte era foarte respectată prin împrejurimi ca făcătoare de farmece. Multora le era frică să treacă prin umbra ei. Până și Royal se temea de ea, și se bălbâi când îi spuse că a adus acasă o nevastă. Făcându-i semn lui Otilie să se apropie, bătrâna o ciupi peste tot, lăsându-i urme vineții, și apoi își informă nepotul că nevasta lui e prea slabă; avea să moară la prima naștere.

În fiecare noapte, tânăra pereche aștepta întâi ca Bătrâna Bonaparte să adoarmă, ca să facă dragoste. Uneori, întinsă pe salteaua de paie luminată de lună, pe care dormeau, Otilie era sigură că Bătrâna Bonaparte e trează și îi pândește. Odată zări chiar un ochi urduros, cu o steluță de lumină în el, lucind în beznă. Nu folosea la nimic să se plângă lui Royal, el se mulțumea să râdă: ce era rău în faptul că o bătrână, care văzuse atâtea în viață, dorea să mai vadă ceva în plus?

Fiind îndrăgostită de Royal, Otilie renunță să se mai plângă și încercă să nu-i poarte pică Bătrânei Bonaparte. Multă vreme a fost fericită. Nu ducea lipsa prietenilor din Port-au-Prince sau a vieții de acolo; cu toate acestea, păstra cu sfințenie amintirile din acele zile: cu ajutorul unui coșuleț de croitorie, primit de la Baby ca dar de nuntă, își

cârpea rochiile de mătase, ciorapii verzi de mătase, pe care acum nu-i mai purta deloc, fiindcă nu avea unde să se

111

ducă îmbrăcată astfel: la cafeneaua din sat nu se adunau decât bărbați, ca să privească luptele de cocoși. Când femeile doreau să se întâlnească, o făceau la râu, unde-și spălau rufe. Otilie era prea ocupată pentru a suferi de singurătate. Când se crăpa de ziuă, aduna frunze de eucalipt ca să facă focul și să pregătească mesele. Găinile trebuiau hrănite, capra trebuia mulsă și mai avea și datoria să se ocupe de Bătrâna Bonaparte, care scâncea după atenție. De trei, patru ori pe zi umplea o găleată cu apă de băut și i-o ducea lui Royal la locul unde muncea, la plantațiile de trestie de zahăr, cam la o jumătate de kilometru mai jos de casa lor. Nu o supăra faptul că în timpul acestor vizite Royal se purta cam aspru cu ea. Știa că o face doar pentru a se fuduli față de ceilalți bărbați care lucrau la câmp și care rânjeau la ea ca niște pepeni despicați. Noaptea însă, când Royal sosea acasă, Otilie îl trăgea de urechi și se îmbufna că se poartă urât cu ea, până când, în bezna curții unde scânteiau licuricii, el o strângea în brațe și îi șoptea vorbe care o făceau să zâmbească.

Erau căsătoriți de vreo cinci luni când Royal începu să facă unele lucruri pe care nu le făcuse niciodată înaintea nunții. Și alți bărbați se duceau la cafenea seara sau își petreceau toată duminica la luptele de cocoși, și Royal nu pricepea de ce Otilie se plânge de asta; dar ea îi răspunde că el nu are nici un drept să se poarte astfel cu ea, și că dacă ar iubi-o cu adevărat n-ar lăsa-o singură zi și noapte, cu bătrâna aceea răutăcioasă. Te iubesc, zise el, dar un bărbat trebuie să aibă și el distracțiile lui. În unele nopți, distracțiile țineau până când luna ajungea în mijlocul cerului. Otilie nu știa niciodată la ce oră o să vină Royal acasă, și zăcea pe saltea făcându-și griji și gândindu-se că nu poate să doarmă fără să simtă brațele lui în jurul ei.

Dar chinul cel mai mare venea de la Bătrâna Bonaparte. Era pe cale s-o scoată pe Otilie din minți. Dacă

112

fata gătea, putea fi sigură că baba afurisită avea să apară și să se bage în treabă în jurul mașinii de gătit și, când nu-i plăcea ce era de mâncare, lua o înghițitură și apoi o scuipa pe podea, îi făcea toate mizeriile care-i treceau prin cap: făcea pipi în pat, insista să-și aducă capra în cameră, răsturna sau spârgea tot ce atingea, și i se plângea lui Royal, zicând că o femeie care nu reușește să țină casa curată pentru soțul ei nu e bună de nimic. Se ținea toata ziua după Otilie, iar ochii ei roșii, nemiloși, se închideau foarte rar. Dar cel mai rău dintre toate, lucrul care a făcut-o pe Otilie s-o amenințe cu moartea, a fost obiceiul bătrânei de-a răsări deodată lângă ea și de a o ciupi atât de tare, încât îi lăsa urme și vânătăi. Dacă mai faci asta o dată, dacă mai îndrăznești, am să iau cuțitul ăla și am să ți-l înfig în inimă. Bătrâna Bonaparte știa că Otilie vorbește serios și, deși încetă s-o mai ciupească, găsi alte glume proaste: de pildă, își făcu obiceiul să se plimbe prin curte și să calce în picioare un anume loc, prefăcându-se că nu știe că Otilie încropise o mică grădină de zarzavat acolo.

Într-o zi s-au petrecut două lucruri cu totul neobișnuite. Din sat a venit un băiat cu o scrisoare pentru Otilie.

La Champs Elysees soseau din când în când cărți poștale trimise de marinari sau de alți călători care petrecuseră momente plăcute în compania ei, dar asta era prima scrisoare pe care o primise vreodată. Cum nu știa să citească, primul ei impuls a fost să rupă scrisoarea în bucățele: n-avea nici un rost s-o țină pe-acolo și să se gândească tot timpul la ea. Exista firește și posibilitatea ca într-o bună zi să învețe să citească; așa că se duse și o ascunse în coșulețul de croitorie.

Când deschise coșulețul, făcu o descoperire sinistrală: înăuntru, asemeni unui ghem, se afla capul tăiat al unei pisici galbene. Așadar, baba mizerabilă se apucase iar de

113

glume proaste. Vrea să-mi facă farmece, își spuse Otilie, cătuși de puțin speriată. Apucă delicat capul de o ureche, îl duse la mașina de gătit și îi dădu drumul într-o oală care fierbea. Bătrâna Bonaparte își supse dinții și declară că supa pe care i-o pregătise Otilie a fost deosebit de gustoasă.

A doua zi de dimineață, cu puțin înainte de masa de prânz, Otilie dădu în coșuleț peste un șarpe mic și verde, pe care îl tocă mărunț și îl presără peste o porție de tocană. Capacitatea ei de a inventa era pusă la încercare în fiecare zi: avu parte de păianjeni de pus la fiert, de o șopârlă de copt la cuptor, de un piept de vultur hoitar de gătit la tavă. Bătrâna Bonaparte ceru mai multe porții din fiecare fel. Cu priviri agitate și strălucitoare, ochii ei o urmăreau pe Otilie, ca să vadă dacă farmecele au efect. Nu arăți prea bine, Otilie, spuse ea, amestecând un dram de dulceață în oțetul vocii. Mănânci cât o furnică. De ce nu ieși o farfurie din supa asta delicioasă?

Pentru că, răspunse Otilie foarte calmă, nu-mi place să mănânc vulturi hoitari în supă, nici păianjeni în pâine, nici șerpi în tocană. N-am poftă de astfel de lucruri.

Bătrâna Bonaparte înțelese; cu venele umflate de furie și cu limba înțepenită, redusă la tăcere, se ridică în picioare clătănându-se, apoi se prăbuși peste masă. Până seara muri.

Royal chemă bocitoare. Sosiră din sat, de pe dealurile din jur și, urlând ca niște câini la lună, asediază casa. Bătrânele se dădeau cu capul de pereți, bărbații gemeau până nu mai știau de ei: era arta durerii, și cei care mimau cel mai bine jalea erau foarte admirați. După înmormântare, au plecat toți acasă, mulțumiți că au făcut treabă bună.

Casa era acum a lui Otilie. Fără Bătrâna Bonaparte, fără ochii ei în ceafă și fără mizeria ei de curățat, Otilie avea mai mult timp liber, dar nu știa ce să facă cu el. Se

114

întindea pe patul mare de aramă, pierdea vremea în fața oglinzii; plictiseala îi zumzăia în cap și, ca să scape de sunetul ei ca un bâzâit de muscă, începu să cânte melodiile învățate de la tonomatul din Champs Elysees. În amurg, așteptându-l pe Royal, își aducea aminte că la ora aceasta prietenele ei din Port-au-Prince trâncăneau pe verandă, pândind apariția farurilor rotitoare ale vreunei mașini; dar când îl zărea pe Royal urcând obosit cărarea, cu cuțitul de tăiat trestie legănându-i-se la șold ca o semilună, își uita de gânduri și alerga fericită să-l întâmpine.

Într-o noapte, în timp ce se odihneau în pat, pe jumătate adormiți, Otilie simți dintr-o dată o altă prezență în

cameră. Chiar acolo, la picioarele patului, zări, așa cum zărise și altădată, un ochi care o spiona; astfel află că ceea ce bănuia de câtăva vreme era adevărat: Bătrâna Bonaparte murise, dar nu plecase din casă. O dată, când era singură în cameră, auzise un hohot de râs, iar altă dată, în curte, văzuse cum capra se uită la cineva care nu era acolo, mișcând din urechi așa cum făcea când bătrâna o mângâia pe cap.

Nu mai clătina patul, zise Royal și Otilie, arătând ochiul cu degetul, îl întrebă în șoaptă dacă îl vede și el. Când Royal îi răspunse că visează, Otilie se repezi la ochi și scoase un țipăt simțind că găsește numai aer. Royal aprinse lampa. O strânse pe Otilie în brațe și îi netezi părul în timp ce ea îi povestea despre ce descoperise în coșulețul de lucru și ce făcuse cu lucrurile acelea. Făcuse ceva rău? Royal nu știa, nu era treaba lui să-i răspundă, dar era de părere că Otilie trebuie pedepsită. Dar de ce? Pentru că așa voia bătrâna și altfel n-avea s-o lase niciodată în pace. Era singura soluție la farmece.

În consecință, a doua zi dimineața, Royal aduse o frânghie și îi propuse lui Otilie s-o lege de un copac din curte. Trebuia să rămână acolo până se însera, fără apă și

115

mâncare, și toți cei care aveau să o vadă aveau să știe că e pedepsită.

Otilie se vâri însă sub pat și refuză să iasă de acolo. Am să fug de-acasă, scânci ea. Royal, dacă mă legi de copacul ăla bătrân, am să fug de-acasă.

Atunci va trebui să vin să te aduc înapoi și asta are să fie și mai rău pentru tine.

O înșfacă de gleznă și o trase de sub pat, în timp ce ea urla. Tot drumul până-n curte, Otilie se agăță de orice, de ușa, de vița sălbatică, de barba caprei, dar nimic n-a putut s-o țină pe loc și nimic nu l-a putut împiedica pe Royal s-o lege de copac. Făcu trei noduri la frânghie și plecă la lucru, sugându-și mâna acolo unde îl mușcase ea. Otilie îl blestemă cu toate vorbele grele auzite vreodată, până când tânărul dispăru după deal. Capra, Juno și găinile se adunară să se holbeze la umiliința ei. Otilie se lăsă la pământ și își scoase limba la ele.

Pentru că era pe jumătate adormită, Otilie a crezut ca visează când, conduse de un copil din sat, Baby și Roșită, călcând strâmb pe tocurile lor înalte și cărând umbrele fantezi, se împleticiră în sus pe cărare, strigând-o pe nume. Cum erau niște personaje de vis, probabil că nu aveau să se mire că o găsesc legată de un copac.

Dumnezeule, ai înnebunit? zbieră Baby, păstrând distanța, ca și cum ar fi fost sigură că asta se întâmplase.

Clipind și chicotind, Otilie îi zise: Mă bucur că te văd. Roșită, dezleagă, te rog, frânghia, ca să vă pot îmbrățișa.

Deci așa te tratează bruta, zise Roșită, desfăcând nodurile. Stai să dau eu ochii cu el. Auzi, să te bată și să te lege în curte ca pe un câine.

O, nu, răspunse Otilie, Royal nu mă bate niciodată.

Azi se întâmplă să fiu pedepsită.

116

N-ai vrut să ne ascuți, zise Baby, și uite ce-ai pățit. Bărbatul ăsta va trebui să dea socoteală de multe, adaugă ea, făcând un gest amenințător cu umbrela.

Otilie își îmbrățișa prietenele și le sărută. Nu-i așa că-i

o casă frumoasă? zise ea, conducându-le. Ca și când ai avea un vagon de flori și ți-ai construi o casă din ele; mie așa mi se pare. Haideți înăuntru, nu mai stați în soare, înăuntru e răcoare și miroase frumos.

Roșită adulmecă de parcă mirosul nu era deloc plăcut și cu vocea ei profundă declară că da, e mai bine să nu stea la soare, că uite cum a bătut-o în cap pe Otilie.

Mare noroc ai avut c-am venit, zise Baby, scormonind în poșeta ei uriașă. Poți să-i mulțumești domnului Jamison pentru asta. Madame a spus c-ai murit și, când n-ai răspuns la scrisoare, am crezut și noi la fel. Dar domnul Jamison, cel mai cumsecade om de pe lume, a închiriat o mașină pentru mine și pentru Roșită, cele mai scumpe și mai apropiate prietene ale tale, ca să venim aici și să vedem ce s-a întâmplat cu Otilie a noastră. Otilie, am adus în poșetă o sticlă de rom, așa că adu niște pahare ca să bem împreună.

Manierele străine și elegante, toaletele strălucitoare ale doamnelor de la oraș îl amețiseră pe ghid, un băiețel, ai cărui ochi negri și curioși le spionau la fereastră. Otilie era și ea impresionată, căci trecuse mult timp de când nu mai văzuse buze rujate și nu mai mirosise vreo sticlă de parfum, în timp ce Baby turna romul, își scoase pantofii de satin și cerceii cu perle. Dumnezeuule, spuse Roșită când Otilie termină cu împopoțonatul, nu există bărbat pe lume care nu ți-ar cumpăra un butoi întreg de bere. Când te gândești că o minunăție ca tine trebuie să sufere departe de cei care o iubesc.

N-am suferit atât de mult, zise Otilie. Doar uneori.

Taci din gură, zise Baby. Nu e nevoie acuma să vorbești despre asta. Hai scumpo, dă-mi din nou paharul tău.

117

Un toast în cinstea vremurilor de odinioară ca și a celor care vor veni. Astă-seară domnul Jamison are să cumpere șampanie pentru toată lumea. Madame o să i-o lase la jumătate preț.

O, spuse Otilie, invidiindu-și prietenele. Ei, tare-ar fi vrut să știe ce spuneau oamenii despre ea, o mai țineau minte?

Otilie, nici nu poți să-ți închipui, zise Baby, bărbați cu totul necunoscuți au venit și au întrebat unde e Otilie, fiindcă au auzit de tine hăt departe, la Havana și la Miami. Cât despre domnul Jamison, nici nu se uită la noi, celelalte fete, ci se mulțumește să vină și să stea pe verandă, unde bea de unul singur.

Mda, zise Otilie, a fost întotdeauna bun cu mine.

Soarele începea să coboare spre asfințit, și sticla de rom se golise pe trei sferturi. O undă de ploaie cu tunete scâldase un moment dealurile care acum, văzute prin fereastră, sclipeau ca niște aripi de libelulă, iar briza încărcată de parfumul florilor ude plutea prin încăperea, mișcând zările verzi și roz de pe pereți. S-au spus multe povești, unele nostime, câteva triste. Era ca în serile când discutau în amurg la Champs Elysees și Otilie se simți fericită că e din nou alături de fete.

Se face târziu, zise Baby, și am promis că ne întorcem înainte de miezul nopții. Otilie, vrei să te ajutăm la împachetat?

Deși ea nu înțelesese că prietenele ei se așteaptă să vină cu ele, romul pe care-l băuse o făcu să ia lucrul în serios și se gândi zâmbind: I-am spus c-am să plec de acasă. Numai că, spuse ea cu voce tare, n-aș avea nici măcar o

săptămână să mă bucur de libertate, fiindcă Royal are să vină să mă ia înapoi.

Cele două prietene râseră auzind-o.

Proastă mai ești, zise Baby, aș vrea să-l văd pe Royal după ce l-or lua în târbacă oamenii noștri.

118

Nu vreau să-i facă nimeni vreun rău lui Royal, zise Otilie. În plus, are să fie și mai furios când o să ne-ntoarcem acasă.

Dar, Otilie, n-ai să te mai întorci acasă cu el, zise Baby.

Otilie chicoti și se uită de jur împrejur prin cameră, ca și cum ar fi văzut ceva invizibil pentru ceilalți.

Firește c-am să mă întorc, zise ea.

Baby dădu ochii peste cap de uimire, își scoase evantaiul și începu să-l vânture.

Asta-i cea mai mare nebunie pe care am auzit-o vreodată, șuieră ea printre buzele strânse. Nu ți se pare asta cea mai mare nebunie pe care ai auzit-o vreodată, Roșită?

E din pricină că Otilie a suferit atât de mult, spuse Roșită. Draga mea, de ce nu te întinzi pe pat în timp ce noi o să-ți împachetăm lucrurile?

Otilie le urmări în timp ce îngrămădeau lucruri pe pat. Luară pieptenii și agrafile și făcură sul ciorapii de mătase. Otilie își scoase rochia ei frumoasă, ca și cum s-ar fi pregătit să pună o alta și mai frumoasă; dar își puse în schimb rochia ei veche. Apoi, cu mișcări liniștite, ca și cum le-ar fi ajutat pe prietenele ei, puse toate lucrurile la locul lor. Baby bătu din picior văzând ce se întâmplă.

Ascultă, zise Otilie, dacă tu și Roșită sunteți prietenele mele, am să vă rog să faceți cum vă spun: legați-mă de copac în curte, așa cum eram atunci când ați venit, în felul acesta, nici o albină n-are să mă mai înțepe vreodată.

E beată moartă, zise Baby; dar Roșită îi spuse să tacă din gură. Cred, zise ea suspinând, că Otilie e îndrăgostită. Dacă Royal o vrea înapoi, ea are să plece cu el și, dacă așa stau lucrurile, mai bine ne întoarcem acasă și îi spunem lui Madame că Otilie a murit.

Da, zise Otilie, căci dramatismul situației îi făcea plăcere, spune-i c-am murit.

119

Așa că s-au dus în curte; acolo, răsuflând din greu și cu ochii la fel de mari ca luna de zi care se vedea pe cer, Baby declară că ea nu vrea să ia parte la legarea lui Otilie, ceea ce o obligă pe Roșită s-o facă de una singură. La plecare, Otilie a fost cea care a plâns cel mai tare, deși se bucura să le vadă că se duc, fiindcă știa că, de îndată ce prietenele ei au să plece, n-avea să se mai gândească la ele. Împleticindu-se pe tocurile lor înalte în timp ce coborau cărarea, cele două femei se întoarseră să-i facă semn cu mâna, dar Otilie n-avea cum să le răspundă, așa că uită de ele chiar înainte să-i iasă din raza vederii.

Mestecând foi de eucalipt ca să-și parfumeze respirația, Otilie simți răcoarea amurgului care făcea să palpitate aerul. Luna de zi se îngălbeni și mai mult și păsările zburară în cuiburile lor din bezna pomilor.

Deodată, auzindu-l pe Royal pe cărare, Otilie își încruși picioarele, își lăsă capul să cadă și își dădu ochii peste cap. Văzută de la distanță, avea să pară răpusă de o moarte violentă și jalnică. Apoi, auzind cum pașii lui Royal se iu-

țesc, se gândi, fericită: Asta are să-l sperie bine de tot.
CHITARA CU DIAMANTE

Între orașul cel mai apropiat și ferma închisorii se întind douăzeci de mile. Numeroase păduri de pini o despart de oraș, iar deținuții care lucrează în aceste păduri crestează pini ca să picure rășina. Până și închisoarea, cu zidurile ei acoperite cu sârmă ghimpată, ca o iederă, e tot într-o pădure la capătul unui drum de pământ roșu, bătătorit. Clădirea adăpostește o sută nouă albi, nouăzeci și șapte de negri și un chinez. Cele două dormitoare mari de lemn, vopsite în verde și acoperite cu carton gudronat, sunt ocupate, unul de albi, iar celălalt de negri și chinezi, în fiecare dormitor se află un godin uriaș și borțos. Iernile sunt totuși friguroase pe aici, iar noaptea, când pini acoperiți cu chiciură tremură și luna revarsă o lumină ce îngheață totul, oamenii stau treji în paturile înguste de fier, iar în ochi le dansează culorile focului din sobă.

Paturile cele mai apropiate de godin sunt ale unor oameni importanți - cei ce sunt respectați sau temuți de toți. Domnul Schaeffer e unul dintre ei. Domnul Schaeffer, pentru că astfel i se spune în semn de respect deosebit, e deșirat și slăbănog. Are păr roșcat, pe cale să încăruntască, și o față blândă și pioasă. E slab de i se văd coastele, iar ochii au o culoare stinsă și mohorâtă. Domnul Schaeffer știe să scrie, să citească și chiar să adune o co-

123

Ioană de cifre. Dacă cineva primește o scrisoare, vine cu ea la domnul Schaeffer. Cele mai multe dintre scrisori sunt triste și pline de doleanțe. Foarte des, domnul Schaeffer inventează vești mai vesele și nu citește ce este scris în scrisoare, în dormitor mai există doi oameni care știu să citească. Și totuși, unul dintre ei își aduce scrisorile la domnul Schaeffer, care e atât de binevoitor încât niciodată nu-i citește ce scrie cu adevărat. Domnul Schaeffer nu primește nici un fel de scrisori, nici chiar de Crăciun. Se pare că nu are prieteni în afara închisorii, de fapt nici înăuntrul ei. Altădată n-a fost așa.

Într-o duminică de iarnă, acum câteva ierni, domnul Schaeffer stătea pe treptele dormitorului și cioplea o păpușă de lemn. E foarte îndemânic. Păpușile lui, făcute din bucăți separate, sunt prinse cu bucăți de sârmă suplă. Măinile și picioarele li se mișcă, iar capul se poate întoarce. Când termină aproape o duzină de păpuși, directorul fermei le duce la oraș, unde sunt vândute la magazinul universal. Domnul Schaeffer își scoate astfel banii de bomboane și tutun.

În duminica aceea, în timp ce stătea pe trepte și cioplea degetele unei mâini micuțe, în curtea închisorii a intrat un camion, din care s-a dat jos un băiat tânăr, prins cu cătușele de mâna directorului închisorii. O dată coborât, a început să clipească la soarele palid al iernii. Domnul Schaeffer de-abia s-a uitat la băiat. Avea pe atunci cincizeci de ani, iar șaptesprezece și-i petrecuse la fermă. Sosierea unui nou deținut nu-i putea trezi nici un interes. Duminică e zi liberă la închisoare, iar câțiva dintre deținuții care lăncezeau în curte s-au îngrămădit în jurul camionului. Pick Axe și Goober s-au oprit apoi să vorbească cu domnul Schaeffer.

- Noul venit e străin. Din Cuba. Are însă părul galben,

spuse Pick Axe.

124

- Directorul zice că-i cuțitar, spuse Goober, care era și el cuțitar. A tăiat un marinar la Mobile.

- Doi marinari, interveni Pick Axe. N-a fost decât o încâierare într-o cârciumă. Nici nu i-a rănit foarte rău.

- Cu alte cuvinte, dacă i-a tăiat de tot urechea unuia, asta înseamnă că nu l-a rănit rău? Directorul zice că i-au dat doi ani.

- Are o chitară bătută cu pietre scumpe, spuse Pick Axe.

Se făcuse prea întuneric ca să mai lucreze. Domnul Schaeffer prinse membrele păpușii și, ținând-o de mâinile ei mici, o așeză pe genunchi, își răsuci o țigară, în lumina asfințitului, pini păreau albaștri, iar fumul de țigară plutea în aerul rece al înserării, îl văzu pe director traversând curtea. Noul pușcăriaș, un băiat blond, venea alene la un pas în urmă. Ducea o chitară bătută cu diamante de sticlă, care aruncau sclipiri de stele, iar noua lui uniformă îi venea prea mare, ca un costum de carnaval.

- Ți-am adus pe cineva, Schaeffer, spuse directorul, oprindu-se pe treptele dormitorului. Directorul nu era un om rău. Uneori îl invita pe domnul Schaeffer în biroul său și discutau despre ce citiseră în ziare. - Tico Feo, spuse el, ca și cum ar fi fost numele unei păsări sau al unui cântec, dânsul e domnul Schaeffer. Dacă o să fii prieten cu el, are să-ți meargă bine.

Domnul Schaeffer ridică privirea spre băiat și zâmbi. Îi zâmbi mai mult decât intenționase, căci ochii băiatului erau ca două fășii de cer - albaștri ca o seară de iarnă - iar părul auriu semăna cu coroanele de pe dinții directorului. Avea o față de om cu umor, mobilă și inteligentă. Privindu-l, domnului Schaeffer îi venură în minte zilele de sărbătoare și de petrecere.

- Parcă-i sora mea mică, spuse Tico Feo, mângâind păpușa domnului Schaeffer. Vocea lui, cu accent cuba-

125

nez, era moale și dulce ca o banană. - Și ea mi se așeza pe genunchi.

Domnul Schaeffer se simți deodată cuprins de timiditate. Se înclină în fața directorului și se topi în umbrele curții. Rămase acolo nemișcat, șoptind numele stelelor de seară, în timp ce înfloreau deasupra lui. Deși stelele erau singura lui bucurie, în seara aceea nu-i aduseră nici o mângâiere. Nu-i mai amintiră că tot ce ni se întâmplă se pierde în strălucirea nesfârșită a eternității. Privindu-le, gândul îi fugi la chitara cu diamante și la sclipirea ei lumească.

Se poate spune despre domnul Schaeffer că în viața lui săvârșise un singur lucru într-adevăr rău: omorâse un om. Împrejurările în care s-a comis fapta nu au importanță, deși trebuie spus că omul își merita soarta, dar domnul Schaeffer fusese condamnat la nouăzeci și nouă de ani și o zi. Multă vreme, de fapt ani de-a rândul, nu se mai gândise la viața lui dinainte de a veni la închisoare. Amintirea acelor zile semăna cu o casă pustie plină de mobile putrezite, în noaptea asta, însă, avea impresia că prin toate odăile moarte și lugubre s-au aprins lămpi. Senzația începuse să pună stăpânire pe el din clipa când îl văzuse pe Tico Feo venind prin întuneric cu splendida lui chitară. Până

atunci nu se simțise singur. Acum, dându-și seama de singurătatea lui, revenise la viață. Nu voia să revină la viață, căci însemna să-și reamintească de râurile învolburate, pline de pești și de părul unei doamne scâldat în soare.

Domnul Schaeffer lăsă să-i cadă capul. Lumina crudă a stelelor îi adusesese lacrimi în ochi.

Dormitorul e de obicei o încăpere mohorâtă, cu un aer stătut, mirosind a oameni nespălați și înțepenită în lumina celor două becuri fără abajur. O dată însă cu venirea lui Tico Feo, se părea că în odaia friguroasă se petrecuse un fenomen tropical, căci atunci când domnul Schaeffer con-

126
teni să contemple stelele și se întoarse, dădu peste un spectacol sălbatic și straniu. Așezat turcește pe un pat, Tico Feo ciupea corzile chitarei cu degetele lungi și agile și cânta un cântec vesel cum e clinchetul monezilor. Deși cuvintele erau în spaniolă, unii încercau să-l acompanieze, iar Pick Axe și Goober dansau împreună. Charlye și Wink dansau și ei, dar separat. Era plăcut să auzi oamenii răzând și când, în cele din urmă, Tico Feo lăsă din mână chitara, domnul Schaeffer îl felicită și el.

- Meriți, îi spuse, să ai o chitară atât de frumoasă.

- O chitară cu diamante, spuse Tico Feo, plimbându-și mâna peste sclipirile ei de bălci. Mai de mult am avut una cu rubine. Dar mi s-a furat. Sora mea lucrează la Havana, într-o... cum se cheamă, unde se fac chitare. Așa făcui rost de asta.

Domnul Schaeffer îl întrebă dacă are multe surori, iar Tico Feo, rânjind, ridică în aer patru degete. Apoi, îngustându-și ochii albaștri, cu o expresie lacomă, spuse:

- Nu-mi dați și mie, domnule, niște păpuși pentru cele două surori mai mici? Vă rog.

În seara următoare, domnul Schaeffer îi aduse păpușile. Deveni apoi cel mai bun prieten al lui Tico Feo. Erau nedespărțiți. Se ajutau tot timpul.

Tico Feo avea optsprezece ani și lucrase doi ani pe un vas de transport în Marea Caraibilor. Când fusese mic, mersese la o școală condusă de călugărițe și purta și acum la gât o cruciuliță de aur. Avea și mătănii, învelite într-o basma verde, de mătase, în care se mai aflau trei obiecte de preț: o sticlă de colonie O seară la Paris, o oglindă de buzunar și o hartă a lumii, scoasă de Rând McNally. Împreună cu chitara, acestea erau singura lui avere și nu îngăduia nimănui să se atingă de ele. Se părea că cel mai mult ține la hartă. Noaptea, înainte de a se stinge lumina, o desfăcea și îi arăta domnului Schaeffer locurile pe unde

127

trecuse. Galveston, Miami, New Orleans, Mobile, Cuba, Haiti, Puerto Rico, insulele Sfintei Fecioare, ca și cele unde voia să se ducă. Dorea să meargă, de fapt, aproape pretutindeni, dar mai ales la Madrid și, mai mult decât la Madrid, la Polul Nord. Pe domnul Schaeffer, dorința asta îl fascina și în același timp îl îngrozea, îl durea să și-l închipuie pe Tico Feo călătorind pe mare și vizitând locuri îndepărtate. Uneori se uita la prietenul său cu un aer protector și-și spunea: „Nu-i decât un visător leneș”.

Tico Feo era într-adevăr leneș. După acea primă seară, trebuia rugat insistent să cânte la chitară. La revărsatul zorilor, când venea paznicul să-i scoale pe deținuți, lovind în godin cu ciocanul, Tico Feo se smiorcăia ca un copil.

Uneori făcea pe bolnavul, gema și se freca pe burtă, dar nu-i mergea, fiindcă directorul închisorii îl trimitea la muncă împreună cu ceilalți. Tico Feo și domnul Schaeffer lucrau în aceeași echipă, la șosea. Săpatul pământului cleios și înghețat, căratul largilor încărcate cu pietre sparte erau o muncă grea. Paznicul trebuia să strige mereu la Tico Feo, căci își petrecea mai toată vremea sprijinindu-se de ce-i venea la îndemână.

În fiecare amiază, după ce se împărțeau gamelele cu mâncare, cei doi prieteni stăteau împreună, în gamela domnului Schaeffer se găsea întotdeauna câte ceva bun, căci îi dădea mâna să cumpere de la oraș mere și acadele, îi plăcea să le dăruiască prietenului său, care se bucura foarte mult, iar domnul Schaeffer își spunea: „Ești în plină creștere. O să treacă mult timp până-ai să devii matur”.

Nu toți îl iubeau pe Tico Feo. Din gelozie, sau din motive mai subtile, unii puneau pe seama lui istorii destul de urâte. Tico Feo însă nu părea să-și dea seama de toate acestea. Când oamenii se strâneau în jurul lui, iar el cânta, acompaniindu-se la chitară, simțea că e iubit. Cei mai

128
mulți țineau la el. Așteptau plini de speranțe ceasul dintre masa de seară și ora stingerii.

- Tico, dă drumul la muzică, ziceau.

Nimeni nu observa că apoi se așternea o tristețe și mai adâncă. Somnul îi abandona. Fugea ca un iepure de casă, iar ei rămâneau cu privirea ațintită melancolic la lumina focului care trosnea în dosul ușiței de tuci a godinului. Doar domnul Schaeffer le înțelegea sentimentele tulburi, căci le încerca și el. Prietenul său reușise să-i readucă în minte râurile pline de pești și doamne cu părul scăldat în lumina soarelui.

În curând, lui Tico Feo i se acordă cinstea de a ocupa un pat lângă godin, alături de domnul Schaeffer. Domnul Schaeffer știuse de la bun început că prietenul său minte sfruntat. Nu căuta însă adevărul în poveștile pline de aventuri, cuceriri și întâlniri cu oameni celebri, pe care le spunea Tico Feo. Îi plăceau mai ales întâmplările simple, ca acelea din reviste, și îi creștea inima auzind vocea cu accente tropicale a prietenului său șoptind pe întuneric.

Cu excepția faptului că nu făceau dragoste împreună și că nici nu se gândeau la așa ceva, deși astfel de lucruri se mai întâmplau în închisoare, păreau doi îndrăgostiți. Dintre anotimpuri, primăvara e cea mai răscolitoare. Tulpinile ies prin crusta pământului înghețat, frunzele proaspete izbucnesc pe vechile crăci moarte, iar vântul aproape ațipit răzbate prin această verdeață renăscută. Cu domnul Schaeffer se petrecea același fenomen, o eliberare, o destindere a mușchilor înțepeniți.

Era pe la sfârșitul lui ianuarie. Cei doi prieteni stăteau pe treptele dormitorului, fiecare cu o țigară în mână. O lună subțire și galbenă ca o bucată de coajă de lămâie se arcuia deasupra lor, iar în lumina ei, fire subțiri de gheață străluceau pe pământ, ca urmele argintii ale unor melci.

129

De mai multe zile Tico Feo se retrăsese în sine - tăcut ca un hoț care pândește din umbră. Degeaba îi spunea:

- Tico, dă drumul la muzică.

Se mulțumea să te privească inexpressiv.

- Spune o poveste, zise domnul Schaeffer, care se simțea nervos și neputincios când nu mai putea stabili o legătură cu prietenul său. Povestește-mi cum a fost când te-ai dus la cursele de cai de la Miami.

- N-am fost niciodată la cursele de cai, răspunse Tico Feo, recunoscând astfel una dintre minciunile cele mai sfruntate despre sute de dolari și o întâlnire cu Bing Crosby. Și nici nu părea să-i pese. Scoase un pieptene și începu să-l plimbe posac prin păr. Cu câteva zile mai înainte, pieptenul fusese obiectul unei certe înfiorătoare. Wink, unul dintre deținuți, prelinse că Tico Feo îl furase, la care acuzatul, drept răspuns, îl scuipase în față. Până să apuce domnul Schaeffer să-i despartă, se încăieraseră de-a binelea.

- E pieptenele meu. Spune-i! îi ceruse Tico Feo domnului Schaeffer.

- Nu, nu-i pieptenul prietenului meu, rostise el ferm, iar răspunsul îi uimise pe toți cei interesați.

- O, spusese Wink, dacă-l vrea atât de mult, dă-l dracului, n-are decât să și-l păstreze, ticălosul!

Mai târziu, cu o voce nedumerită și nesigură, Tico Feo îi spusese:

— Te-am crezut prietenul meu.

„Sunt prietenul tău”, își spusese domnul Schaeffer, deși nu rosti nimic.

- N-am fost niciodată la cursele de cai, și nici ce ți-am povestit despre văduvă nu-i adevărat.

Trase vârtos din țigară, până când vârful ei străluci. Apoi îl privi pe domnul Schaeffer cu o expresie lacomă.

- Ascultă, ai ceva bani, domnule?

130

- Vreo douăzeci de dolari, răspunse ezitând Schaeffer, temându-se de ce va urma.

- Nu-i mare lucru douăzeci de dolari, spuse Tico, fără să fie însă dezamăgit. Nu contează, o să reușim. La Mobile am un prieten, Frederico. O să ne găsească el o slujbă pe un vapor. N-o să fie nici o greutate, adăugă, de parcă ar fi spus că vremea s-a răcit.

Domnului Schaeffer i se strânse inima. Nu mai putea să vorbească.

- Nimeni de-aici n-aleargă destul de repede ca să-l poată prinde pe Tico. El aleargă cel mai iute.

- Gloanțele aleargă și mai iute, spuse domnul Schaeffer cu o voce care de-abia se mai auzea. Sunt prea bătrân, repetă el, iar sentimentul bătrâneții îl covârși ca o greață.

Tico Feo nu-l asculta.

- Apoi, lumea largă. Lumea largă, el mundo, prietene. Se ridică și se scutură ca un cal tânăr. Toate păreau că se apropie de el - luna și țipetele ascuțite ale bufnițelor. Respirația lui rapidă se transforma în aburi.

- Mergem la Madrid? Poate mă-nvață cineva și mă fac toreador. Ce crezi, domnule?

Domnul Schaeffer nu-l asculta.

- Sunt prea bătrân. Sunt îngrozitor de bătrân.

În săptămânile următoare, Tico Feo se ținu scai de el - lumea largă, el mundo, prietene. Domnul Schaeffer dorea să se ascundă. Se pitea în latrină și își strângea capul în mâini. Cu toate astea, îl cuprinsese o neliniște, se simțea ispitit. Dacă totuși reușea să fugă cu Tico prin păduri

și să ajungă la mare? Se vedea pe un vapor, el care nu văzuse niciodată marea, el, a cărui viață fusese adânc înrădăcinată în pământ. Murise unul dintre pușcăriași și din curte se auzea cum îi făceau coșciugul. Cu fiecare cui bătut, domnul Schaeffer își spunea: „Asta-i pentru mine, e al meu.”

131

Tico Feo nu fusese niciodată într-o dispoziție mai bună. Se vântura de colo-colo, cu grația vioaie a unui dansator sau a unui gigolo, și glumea cu toți. În dormitor, după cină, sub degetele lui, din corzile chitarei izbucneau sunete ca niște rachete luminoase, îi învăță pe oameni să strige ole, iar unii dintre ei își aruncau șepcile în sus.

După ce munca de la șosea se termină, domnul Schaeffer și Tico Feo au fost duși înapoi în pădure. De ziua sfântului Valentin, luară masa de prânz sub un pin. Domnul Schaeffer comandase la oraș o duzină de portocale și acum le curăța încet, desfăcându-le coaja în spirală. Feliile mai succulente le dădea prietenului său, care era mândru cât de departe poate scuipa sâmburii - la cel puțin trei metri.

Era o zi friguroasă și frumoasă, fâșii din razele de soare zburau în jurul lor ca fluturii, iar domnul Schaeffer, căruia îi plăcea să creșteze pinii, se simțea amețit și fericit. Atunci Tico Feo spuse:

- Asta nu-i în stare să prindă o muscă în gură. Se refera la Armstrong, un om cu un rât de porc mistreț, ce stătea jos cu pușca proptită între picioare. Era cel mai tânăr paznic și ultimul venit la închisoare.

- Nu știi, spuse domnul Schaeffer. îl urmărise pe Armstrong și observase că, asemenea multor oameni greoi pe care nu dădeai doi bani, noul paznic putea să se miște cu o ușurință remarcabilă. - Cred că te înșeli.

- Poate că-l înșel eu, spuse Tico Feo, și scuipă un sâmbure de portocală în direcția lui Armstrong. Paznicul se încruntă la el, apoi suflă într-un fluier. Era semnalul de reîncepere a lucrului.

La un moment dat, după-amiază, cei doi prieteni se reîntâlniră: agățau în cuie de trunchiul a doi copaci alăturați gălețile de rășină. Aproape de ei, mai jos, un pârâu repede își croia drum prin pădure.

132

- În apă nu rămâne nici un miros, spuse Tico Feo cu grijă, ca și cum și-ar fi amintit de ceva auzit demult. Fugim prin apă. Până la noapte ne suim într-un copac. Da, domnule?

Domnul Schaeffer continua să bată cuie, deși îi tremura mâna. Se lovi deodată cu ciocanul peste degetul mare. Se întoarse și-l privi năucit pe prietenul său. Fața domnului Schaeffer nu trăda nici o durere, și nu-și vârî degetul în gură, așa cum ar fi făcut oricare altul.

Ochii albaștri ai lui Tico Feo păreau că se umflă ca niște bășici, apoi, cu o voce mai lină decât foșnetul vântului prin înaltul pinilor, spuse:

- Măine.

Domnul Schaeffer vedea numai privirea lui Tico Feo.

- Măine, domnule?

- Măine, răspunse domnul Schaeffer.

Primele culori ale dimineții se întinseră pe zidurile

dormitorului, iar domnul Schaeffer, care se odihniise foarte puțin, știi că Tico Feo e treaz. Cu ochi oboșiți de crocodil, urmări în patul de alături mișcările prietenului său. Tico Feo deznodă baticul în care se aflau comorile lui. Mai întâi scoase oglinda de buzunar. Lumina ei de meduză îi tremură pe față. Un timp se admiră cu o încântare plină de seriozitate, își pieptănă, apoi își netezi părul ca și cum s-ar fi pregătit să meargă la o petrecere, își atârnă măștiile de gât. Nu deschise nici sticla de colonie și nici nu desfăcu harta, în cele din urmă, își acordă chitara, în vreme ce alții se îmbrăcau, el rămase pe marginea patului și își acordă chitara. Ciudat, căci ar fi trebuit să știe că n-o să mai cânte la ea niciodată.

Țipetele stridente ale păsărilor urmăreau oamenii prin pădurea cufundată în ceața dimineții. Mergeau în șir, unul câte unul, în grupuri de cincisprezece, iar în coada fiecărui grup se afla un paznic. Domnul Schaeffer transpira de

133

parcă ar fi fost zăpușeală, și nu putea ține pasul cu prietenul său, care mergea în față trosnind din degete și fluierând la păsări.

Stabiliseră un semnal. Tico Feo urma să strige:

- Pauză! și să se prefacă apoi că se duce în dosul unui copac pentru anumite nevoi. Domnul Schaeffer nu cunoștea însă momentul ales de prietenul său.

Paznicul Armstrong fluieră, iar oamenii ieșiră din rând și se împrăștiară fiecare la treburile lui. Domnul Schaeffer, deși lucra cât putea de bine, avea grijă să-i poată vedea atât pe Tico Feo cât și pe gardian. Armstrong se așeză pe un buștean și începu să mestece cu strâmbături o bucată de tutun. Pușca îi era îndreptată spre soare. Paznicul avea ochii înșelători, ochi de măsluitor. Nu-ți puteai da seama încotro se uită.

La un moment dat, un deținut ceru voie să meargă în dosul unui copac. Deși domnul Schaeffer recunoscu imediat că nu e vocea prietenului său, panica îl strânse de gât ca un ștreang. Pe măsură ce se scurgea dimineața, urechile îi zumzăiau atât de tare, încât se temea că nu are să mai audă semnalul.

Soarele se urcă în înaltul cerului. „Nu-i decât un vizitor leneș. N-o să fugă niciodată”, își spuse domnul Schaeffer, îndrăznind să creadă o clipă cele gândite.

- Mai întâi să mâncăm, spuse Tico Feo, practic, așezând gamelele pe malul de deasupra pârâului. Mâncară în tăcere, de parcă fiecare ar fi avut pică pe celălalt, iar când terminară, domnul Schaeffer simți cum mâna prietenului său i-o strânge pe a lui, o încleștare plină de afecțiune.

- Domnule Armstrong, o pauză...

Lângă pârâu, domnul Schaeffer văzuse un arbore cu rășină dulce și se gândi că în curând o să vină primăvara și o să poată mesteca rășină. O piatră ascuțită îi tăie palma în timp ce se lăsa de pe malul alunecos în apă. Se îndreptă

134

de șale și începu să alerge. Avea picioare lungi și se ținea aproape de Tico Feo, improșcau în jurul lor arteziene reci. În fața și în spatele lor, prin pădure, strigătele oamenilor răsunau stins, ca ecoul vocilor într-o cavernă. Răsunară trei împușcături, trase în sus, ca și cum paznicul ar fi ochit un stol de găște sălbatice.

Domnul Schaeffer nu văzu bușteanul căzut de-a latul

râului. Credea că mai aleargă, dar picioarele i se bălăbăneau în aer. Se simțea ca o broască țestoasă răsturnată.

În timp ce se zbătea, i se păru că zărește deasupra fața prietenului său, contopindu-se cu cerul alb al iernii - era atât de îndepărtată, de calculată. Fața trecu pe deasupra lui o singură clipă, rapidă ca un colibri, și totuși în acea clipă domnul Schaeffer înțelese că Tico Feo nu voise să-l vadă și pe el scăpat, nu crezuse niciodată că va reuși, și își aminti că odată își spusese că o să treacă multă vreme până când prietenul său are să devină om în toată firea. Când l-au găsit, domnul Schaeffer zăcea încă în apa adâncă de-o șchioapă, ca și cum ar fi plutit nepăsător pe apele unui râu într-o după-amiază de vară.

De atunci au trecut trei ierni, și fiecare a părut cea mai aspră și cea mai lungă. Două luni de ploi neconținute au săpat șanțuri adânci în drumul de lut ce duce la închisoare. Se ajunge acolo mai greu ca niciodată, iar ca să pleci e și mai greu. Pe ziduri au fost fixate două reflectoare ce ard în noapte ca ochii unei bufnițe uriașe. Alte schimbări n-au mai avut loc. Domnul Schaeffer, de pildă, arată aproape la fel, atât doar că părul i-a albit mult, merge șchiopătând din cauza gleznei. Directorul însuși a spus că domnul Schaeffer și-a rupt glezna încercând să-l prindă pe Tico Feo. În ziare a apărut chiar și o fotografie a domnului Schaeffer, cu subtitlul A încercat să prevină o evadare. Domnul Schaeffer se simțise adânc jignit de acest articol, nu fiindcă știa că ceilalți deținuți râdeau de

135

el, ci fiindcă se gândea că o să-l vadă Tico Feo. În orice caz, a tăiat articolul din ziar, și îl păstrează într-un plic, împreună cu alte știri despre prietenul său. O domnișoară bătrână afirmase că Tico Feo dăduse buzna la ea în casă și o sărutase. Fusese semnalat de două ori în apropierea orașului Mobile, iar în cele din urmă s-a emis opinia că ar fi părăsit țara.

Dreptul domnului Schaeffer asupra chitarei n-a fost contestat niciodată de nimeni. Acum câteva luni a fost adus în dormitor un nou deținut. Se spunea că știe să cânte frumos la chitară, iar domnul Schaeffer a fost convins să i-o împrumute. Dar cântecele lui sunau fals, ca și cum Tico Feo, acordându-și chitara în acea dimineață din urmă, o blestemase. Chitara se află acum sub patul domnului Schaeffer, iar diamantele ei de sticlă au început să se îngălbenească. Uneori, noaptea, mâna domnului Schaeffer o caută prin beznă, iar degetele lui se plimbă pe coarde: apoi lumea largă.

1

O AMINTIRE DE CRĂCIUN

1

Închipuiți-vă o dimineață pe la sfârșitul lui noiembrie. Zorii unei dimineți de iarnă, acum mai bine de douăzeci de ani. Închipuiți-vă o bucătărie încăpătoare, într-o casă veche, într-un orașel de provincie. Obiectul cel mai de seamă din cameră e un godin negru uriaș. O masă mare, rotundă, și două scaune balansoar, așezate în fața căminului, completează mobilierul. Trosnind în cămin, focul și-a început astăzi activitatea sezonieră.

La fereastra bucătăriei stă o femeie cu părul cărunt, tăiat scurt. Poartă pantofi de tenis și un pulover. E o femeie micuță și neastâmpărată ca o găinușă. Din cauza unei boli

lungi din tinerețe, s-a gheboșit jalnic. Fața ei uimitoare, bronzată de soare și de vânt, aduce cu a lui Lincoln. Aceleași trăsături neregulate, dar delicată și cu oase fine. Ochii de culoarea sherry-ului privesc timid.

- Dumnezeule! exclamă, iar respirația ei aburește geamul bucătăriei, a venit vremea plăcintelor cu fructe.

Mie mi se adresează. Am șapte ani, iar ea peste șaiszeci. Suntem veri foarte îndepărtați și locuim împreună de când țin minte, în casă mai stau și alte rude. Deși dispun de putere asupra noastră și ne fac deseori să plângem, noi nu-i prea băgăm în seamă. Suntem prieteni nedespărțiți. Ea îmi spune Buddy, în amintirea unui băiețel, odinioară

139

prietenul ei cel mai bun. Acest Buddy a murit prin 1880. Pe atunci prietena mea era copil și așa a rămas.

- Am știut-o înainte de a mă da jos din pat, spune ea întorcându-se de la fereastră, cu un entuziasm plin de hotărâre în priviri. - Ceasul de la Tribunal a bătut atât de rece și de limpede. Nu se mai aude nici o pasăre cântând. Au plecat desigur spre țări mai calde. Buddy, nu te mai îndopa cu biscuiți! Adu trăsurica! Ajută-mă să-mi găsesc pălăria! Avem de copt treizeci de prăjituri!

Veșnic același lucru, într-o dimineață de noiembrie, ca și cum ar inaugura oficial perioada sărbătorilor de Crăciun din acel an, prilej de a-și înflăcăra imaginația și stărni văpaia din inimă, prietena mea anunță: „A venit vremea plăcintelor cu fructe! Adu trăsurica! Ajută-mă să-mi găsesc pălăria!”

Pălăria a fost găsită. E din pai, rotundă ca o roată de căruță și împodobită cu trandafiri de catifea, ofiliți de soare. Pălăria a aparținut odinioară unei rude mai în pas cu moda. Împingem împreună trăsurica, de fapt un cărucior hodorigit, ieșim cu el din grădină și intrăm în livada cu nuci. E căruciorul meu, adică a fost cumpărat pentru mine când m-am născut. E din răchită și s-a cam stricat, iar roțile îi tremură ca picioarele unui bețiv. Ne slujește însă cu credință. Primăvara plecăm cu el în pădure și îl umplem cu flori, ierburi și ferigi pentru ghivecele de la intrare. Vara îl încărcăm cu tot felul de fleacuri pentru un picnic la iarbă verde, cu bețe de undiță din trestie de zahăr, și îl împingem la malul unui pârâu, îi găsim și iarna o folosință, la transportul lemnului de foc din curte în bucătărie, sau ca pat cald pentru Queenie, micul și dragul nostru șoricar, care a supraviețuit la răpciugă și la mușcăturile a doi șerpi cu clopoței. Queenie aleargă acum alături de noi.

Peste trei ore ne întoarcem în bucătărie și cojim o grămadă de nuci, doborâte de vânt și aduse cu căruciorul. Ne

140

doare spatele, fiindcă am stat aplecați ca să le strângem. Sunt greu de găsit, căci se ascund prin iarba înghețată și înșelătoare. Cele din pom au fost mai toate scuturate și vândute de proprietarii livezii, care nu suntem noi. Craac! Cojile plesnesc cu un huriu vesel și cu mici tunete. Grămada aurie de miez dulce, uleios și ivoriu se înalță în castrolul de lapte. Queenie ne imploră să-i dăm să guste, iar prietena mea îi aruncă din când în când câte o bucățică. Ține totuși morțiș ca noi să nu ne atingem de ele.

- Nu trebuie, Buddy. Dacă începem să le mâncăm, nu ne mai oprim. Iar cele pe care le avem, de-abia ne ajung pentru treizeci de prăjituri.

În bucătărie se întunecă, inserarea transformă geamul într-o oglindă, în timp ce lucrăm lângă cămin, la lumina focului, imaginile noastre reflectate pe geam încep să se amestece cu luna care urcă pe cer. În cele din urmă, când luna a ajuns în înaltul bolții, zvârlim în foc ultimele coji de nuci, scoatem un suspin de ușurare și le privim cum se aprind. Căruciorul s-a golit, dar castronul e plin ochi.

Luăm masa de seară (pâine prăjită, rece, șuncă, și gem de mure), și discutăm programul de a doua zi. Mâine vom începe operațiile care îmi plac cel mai mult, și anume cumpărăturile. Cireși, lămâi, ghimbir, vanilie, conserve de ananas din Hawaii, fructe cojite și stafide, alune, whisky și, oh! multă făină, unt, ouă, condimente și mirodenii. O să ne trebuiască un ponei care să tragă căruciorul acasă.

Mai înainte însă de a începe cumpărăturile, se ridică problema banilor. N-avem nici unul un sfanț. Afară de puținii gologani, primiți uneori de la cei din casă (zece cenți sunt considerați o groază de bani), mai scoatem câte ceva din diverse ocupații, cum ar fi de pildă vânzarea bu-

141

lendrelor vechi, a murelor culese de noi, a borcanelor cu gem făcut în casă, a compotului de piersici și a buchetelelor de flori pentru nunți și înmormântări. O dată am câștigat premiul al șaptezeci și nouălea, în valoare de cinci dolari, oferit la un campionat național de fotbal. Asta nu înseamnă că ne-am pricepe cumva la fotbal, dar jucăm și noi la toate concursurile de care auzim. Momentan ne-am pus speranțele în marele premiu de cincizeci de mii de dolari, oferit aceluia care găsește un nume unei noi mărci de cafea. (Noi am sugerat A.M., iar după o ușoară ezitare, căci prietena mea a considerat că poate ar fi un sacrilegiu, am schimbat în A.M. Amin!). La drept vorbind, singura noastră afacere într-adevăr rentabilă a constituit-o muzeul de curiozități și monștri, pe care l-am deschis acum vreo două veri într-o magazie din dos. „Curiozitățile” constau într-un aparat stereoscopic cu diapozitive, la care puneam vederi din Washington și New York. Aparatul ne fusese lăsat de o rudă venită în vizită. Când a descoperit la ce-l foloseam, s-a înfuriat groaznic. „Monstruozitățile” erau reprezentate de un pui de găină cu trei picioare, scos de una din găinile noastre. Toți vecinii veniseră să-l vadă. Adulții plăteau la intrare cinci cenți, iar copiii doi. Până la închiderea muzeului, survenită ca urmare a morții atracției principale, am strâns douăzeci de dolari, bătuți pe muchie.

În fiecare an reușim să facem economii pentru Crăciun - fondul prăjiturilor cu fructe. Banii îi ținem ascunși într-o veche punguță de mărgelă, sub o scândură ce se poate scoate din dușumea exact sub o oală de noapte de sub patul prietenei mele. Punguța e rareori luată din ascunzătoarea ei sigură, și numai ca să depunem ceva, sau sâmbăta, când avem nevoie de bani. Căci sâmbăta prietena mea îmi dă zece cenți să mă duc la cinema. Ea n-a fost niciodată și nici n-are de gând.

142

- Mai bine îmi spui tu, Buddy, despre ce-a fost vorba. Mi-l închipui mai bine. În afară de asta, o persoană de vârsta mea trebuie să-și menajeze ochii. Când o să po- goare Domnul, vreau să-l văd bine.

În afară de faptul că n-a fost la cinematograf, prietena mea n-a luat niciodată masa la un restaurant, n-a călătorit mai departe de cinci mile de casă, n-a primit și nici n-a trimis vreo telegramă, n-a citit decât Biblia și pagina de umor a ziarelor, n-a folosit cosmetice, n-a blestemat, n-a voit răul nimănui, n-a spus intenționat nici o minciună și nici n-a lăsat vreun câine flămând. Iată și câteva din lucrurile pe care le-a făcut și le mai face încă: a omorât cu grebla cel mai mare șarpe cu clopoței văzut vreodată în ținut (avea șaisprezece inele), prizează tutun (în ascuns), îmblânzește colibri (încercați și o să vedeți ce greu e), până când păsările ajung să se legene pe degetele ei, spune povești cu fantome (amândoi credem în fantome), atât de înfiorătoare încât îți îngheață sângele chiar și în luna iulie, vorbește singură, se plimbă prin ploaie, a crescut cele mai frumoase camelii din orășel, cunoaște un leac bun pentru orice boală, folosit de indieni pe vremuri, iar pe deasupra o alifie miraculoasă de scos negii.

După masa de seară ne retragem în camera noastră, unde prietena mea se culcă într-un pat roz, culoarea ei favorită. Patul e acoperit cu un macat pestriț. Cuprinși de sentimentul plăcut al conspirativității, scoatem pe furiș punguța de mărgele din ascunzătoarea secretă și o deșertăm pe cuvertura bălțată. Dolari în bancnote, strânși sul și verzi ca bobocii din luna mai, monezi întunecate de cincizeci de cenți, destul de grele ca să țină închiși ochii unui mort, monezi frumoase de zece cenți, cele mai vesele și singurele care zornăie cu adevărat, monezi de cinci și de douăzeci și cinci de cenți, patinate de timp ca pietricelele din pârau, dar mai ales o grămadă respingătoare de mo-

143

nezi de un cent, răspândind un miros amar. Vara trecută, ceilalți din casă s-au angajat să ne dea câte un cent pentru douăzeci și cinci de muște omorâte. Ce masacu a avut loc în august! Câte muște moarte n-au intrat pe porțile raiului! N-a fost totuși o muncă de care să ne mândrim, în timp ce numărăm monezile de un cent, avem din nou impresia că numărăm muștele omorâte. Nici unul dintre noi n-are apăsătură la socoteli. Numărăm încet, pierdem șirul și o luăm de la început. După socoteala făcută de ea avem douăsprezece dolari și șaptezeci și trei de cenți. După a mea, exact treisprezece dolari.

- Sper din tot sufletul c-ai greșit, Buddy. Ar fi culmea ghinionului să avem tocmai treisprezece dolari. Prăjiturile au să iasă prost. Sau numărul treisprezece are să omoare pe cineva. Pentru nimic în lume nu m-aș da jos din pat într-o zi de treisprezece. Și era adevărat, întotdeauna își petrecea ziua de treisprezece în pat.

Atunci, ca să fim siguri, luăm o monedă de un cent și o zvârlim pe geam.

Dintre materialele folosite la prăjiturile noastre cu fructe, cel mai scump și totodată și cel mai greu de obținut e whiskey-ul. Legile statului interzic vânzarea lui. Toată lumea știe însă că poți cumpăra o sticlă de la domnul Haha Jones, așa că a doua zi, după ce terminăm cu cumpărăturile mai banale, ne îndreptăm spre localul domnului Haha, lângă râu, o rușinoasă (ca să cităm opinia publică) cârciumă, unde se dansează și se mănâncă pește fript. Mai fusesem pe acolo în același scop, dar atunci trașasem cu soția lui Haha, o indiană brunetă, cu pielea cum

e iodul, cu păr oxigenat, lucios ca alama, și veșnic moartă de oboseală. Pe bărbatul ei nu-l văzusem niciodată. Auzisem însă că e și el indian. Un uriaș cu obrazul brăzdat de cicatrice, rămase de la tăieturile de brici. Lumea îl botezase Haha fiindcă era posac și nu râdea niciodată. Pe când

144
ne apropiem de cârciuma lui (o baracă mare, împodobită pe dinafară și pe dinăuntru cu șiraguri de becuri ce răs-pândesc o lumină orbitoare, pentru a crea o atmosferă de veselie ieftină; localul e așezat pe malul nămolos al râului, unde mușchiul se întinde printre ramurile pomilor ca o ceață cenușie) încetinim pasul. Queenie încetează și ea să se mai zbenguie și se ține strâns de noi. În cafeneaua lui Haha au fost uciși oameni, alții au fost tăiați în bucăți sau pocniți la cap. Luna viitoare se va judeca la Tribunal un astfel de proces. Firește, întâmplări ca acestea se petrec noaptea, când becurile colorate aruncă umbre nebunești, iar gramofonul urlă din răspuțeri. Queenie latră, iar prietena mea strigă:

- Doamnă Haha, doamnă Haha, e cineva acasă? Pași. Ușa se deschide. Ne sare inima. Apare chiar domnul Haha Jones. E într-adevăr uriaș. Are într-adevăr cicatrice. Într-adevăr nu zâmbește. Se uită crunt la noi, înalță din sprâncene ca Satana și întreabă:

- Ce vreți cu Haha?

O clipă, înlemniți de teamă, nici nu apucăm să-i răspundem. Prietena mea își recapătă în curând graiul și reușește să îngaime:

- Dacă sunteți drăguț, domnule Haha, am vrea o sticlă de un litru din cel mai bun whisky pe care îl aveți.

Ochii i se holbează și mai abitir. N-o să vă vină să credeți. Haha înalță iar sprâncenele, ba chiar râde.

- Care din voi trage la măsă?

- Avem nevoie de el ca să facem prăjituri cu fructe, domnule Haha.

Asta îi potolește râsul. Se încruntă.

- E păcat să stricați bunătate de whisky pe-așa ceva.

Dispare totuși în cârciuma lui întunecată și revine după câteva clipe cu o sticlă, fără nici o etichetă și plină cu o băutură galbenă ca margaretele, învârtește sticla în mână

145

ca să ne arate cum scânteie băutura în lumina soarelui, apoi spune: Doi dolari.

Îi plătim în monezi de zece, de cinci și de un cent. Deodată în timp ce vântură monezile în mână ca pe niște zaruri, vedem că fața i se îmblânzește.

- Uite ce-i, ne propune el, vârând banii la loc în pungulița de mărgelă, mai bine trimiteți-mi și mie o prăjitură dintr-alea cu fructe.

- Ascultă, îmi spune prietena mea în timp ce ne îndreptăm spre casă, să știi că-i un om foarte cumsecade, în prăjitura lui o să punem o ceașcă de stafide mai mult.

Godinul negru, îndopat cu cărbune și lemne, strălucește ca un dovreac luminat pe dinăuntru. Bătătorul de ouă se învârtește, lingurile frământă untul și zahărul din castroane, vanilia parfumează aerul, iar ghimbirul răspândește un miros de mirodenii. Aroma bunătăților ce se tolesc ne zgândărește nasul, umple bucătăria, se răspândește prin casă, și se pierde apoi afară în lume, împreună cu fumul din coș. În patru zile am sfârșit treaba. Treizeci

și una de prăjituri îmbibate cu whisky se răsfată la soare pe pervazurile ferestrelor și pe rafturi.

Pentru cine sunt prăjiturile?

Pentru prieteni. Dar nu neapărat pentru vecinii care ne sunt prieteni. De fapt, cele mai multe sunt făcute pentru persoane întâlnite doar o singură dată sau poate deloc. Oamenii care ne-au impresionat profund, ca președintele Roosevelt, reverendul și doamna J.C. Lucey, misionarii baptiști din Borneo, care au ținut la noi conferințe iarna trecută. Sau pentru tocilarul scund care trece prin orașel de două ori pe an. Sau pentru Abner Packer, șoferul cursei de ora șase, de la Mobile, cu care ne salutăm zilnic când trece cu autobuzul ce huruie și stârnește nori de praf. Sau pentru domnul și doamna Wiston, tână pereche din California, a căror mașină s-a defectat într-o după

146
amiază în fața casei noastre și în compania cărora am petrecut o oră plăcută, trâncănind pe verandă (tânărul domn Wiston ne-a fotografiat, asta fiind singura noastră poză). Deoarece timiditatea prietenei mele nu dispăre decât în prezența străinilor, cunoștințele vagi ni se par prietenii cei mai buni. Asta-i părerea mea. Pe de altă parte, albumul în care ținem scrisorile de mulțumire, scrise pe hârtie cu emblema Casei Albe, veștile din California și din Borneo, ca și cărțile poștale de un cent, trimise de tocilar, ne dau sentimentul că scăpăm din bucătăria cu vedere meschină asupra cerului și că intrăm în contact cu o lume plină de evenimente.

Craca unui smochin, goală ca în decembrie, se freacă de geam. Bucătăria e pustie, plăcintele au dispărut. Ultimele le-am dus azi la poștă, iar costul timbrelor ne-a golit pungă. Suntem lefteri. Ne cam întristăm, dar prietena mea insistă să sărbătorim evenimentul cu cele două degete de băutură rămase în sticla de la Haha. Queenie primește o lingură de whisky într-o ceașcă de cafea (îi place cafeaua tare și cu aromă de cicoare). Restul de băutură o turnăm în două borcănașe de jeleu. Ideea de a bea whisky curat ne cam înspăimântă. Gustul lui ne face să ne strâmbăm și să luăm mutre acre. Începem să cântăm, dar fiecare alt cântec. Din cântecul meu nu știu decât: Hai vino, hai vino în orașul întunecat, la balul înfumuraților! Știu însă să dansez. Mi-am și pus în gând să ajung dansator de profesie și vedetă de cinema. Umbra mea dansează și se întinde pe pereți. Vacarmul face să tremure vesela. Chicotim de parcă ne-ar gădila mâini nevăzute. Queenie se dă peste cap, scurmă aerul cu labele, iar pe botul ei negru se lățește un rânjel. Mă cuprinde o căldură, ca cea a butucilor ce trosnesc în cămin. Mă simt fără nici o grijă, liber ca vântul pe coș. Prietena mea valsează în jurul godinului. A ridicat tivul rochiei ei sărăcăcioase din stambă înflorată, și

147

îl ține ca la o rochie de bal. Arată-mi drumul spre casă, cântă ea, iar pantofii de tenis i se hârșăie zgomotos pe dușumea. Arată-mi drumul spre casă.

Intră două rude. Foarte supărate. Priviri pline de reproș. Limbi șfichiuitoare. Ascultați ce au de spus, în cuvinte ce se rostogolesc, se încălesc, formând o melodie plină de mânie:

- Un copil de șapte ani! Mirosind a whisky! Ai înnebunit? Să-i dai de băut unui copil de șapte ani! Drumul

pierzaniei! O ții minte pe verișoara Kate? Dar pe unchiul Charley? Dar pe cumnatul unchiului Charley? Rușine! Ce scandal! Roagă-te, cere iertare Domnului!

Queenie se vâra sub godin. Prietena mea se uită fix la pantofi. Bărbia îi tremură. Apoi își ridică tivul fustei, își suflă nasul în el și fuge în camera ei. Târziu, după ce tot orașul s-a culcat și nu se mai aud decât bătăile pendulei și sfârâitul focului ce se stinge, prietena mea hohotește cu fața într-o pernă, care s-a umezit ca batista unei văduve.

- Nu mai plânge, îi spun și mă așez la picioarele patului ei. În ciuda cămășii mele de noapte din flanel gros, tremur tot. Cămașa de noapte miroase încă a siropul de tuse pe care l-am luat iarna trecută. - Nu mai plânge, o implor, și o trag de degetele de la picioare, iar apoi o gâdil la tălpi, ești prea bătrână ca să plângi.

- De-asta plâng, fiindcă sunt într-adevăr prea bătrână. Bătrână și caraghioasă, spune ea între sughituri.

- Nu ești caraghioasă. Ești nostimă. Nimeni nu-i mai nostim ca tine. Dacă nu încetezi cu plânsul, mâine dimineață ai să fii atât de obosită, încât n-o să putem tăia nici un pom.

Se ridică în capul oaselor. Queenie sare în patul ei (unde nu i se dă voie) și începe să-i lingă obrazii.

- Ascultă, Buddy, știu eu un loc unde putem găsi pomi foarte frumoși. Și ilice. Cu boabe mari cât ochii tăi. E un-

148
deva departe, în fundul pădurii. Mai departe decât am fost noi vreodată. De-acolo ne aducea tătucul pomii de Crăciun, îi căra în spinare. Asta acum vreo cincizeci de ani. De-abia aștept să se facă odată dimineață.

Dimineața. Chiciura înghețată poleiește iarba. Soarele, rotund ca o portocală și portocaliu ca luna în nopțile de caniculă, se leagănă la orizont și topește chiciura pădurilor argintate de iarnă. Se aude țipătul unui curcan sălbatic. Un purcel sălbătic grohăie prin tufișuri, în curând, la marginea unui râuleț repede și adânc până la genunchi, suntem nevoiți să părăsim căruciorul. Queenie trece prima prin pârâu și înoată spre malul celălalt, lătrând în semn de protest împotriva curentului iute și a apei reci, prevestitoare de pneumonii. O urmărim ținând deasupra capului pantofii și echipamentul (o secure și un sac de pânză groasă), încă o milă. Înfruntăm ghimpii care se răzună nemilos pe noi, plantele agățătoare și scaieții ce se prind de hainele noastre, și ace de pin ruginite, împetrițate de ciuperci strălucitoare și pene lepădate de păsări. Ici și colo o sclipire, o bătaie din aripi, o izbucnire de triluri ne reamintesc că nu toate păsările au zburat spre sud. Cărarea șerpuieste tot timpul printre pete de soare de culoarea lămâii și prin tuneluri întunecate de viță sălbatică. Un alt pârâu. O armada de păstrăvi pistruiați, deranjată, împroașcă apa înjur, iar broaștele mari cât o farfurie se saltă pe burtă. La un stăvilar lucrează niște castori. Pe malul celălalt, Queenie se scutură de apă și tremură. Prietena mea se înfioară și ea, dar nu de frig, ci de entuziasm, își înalță capul și trage în piept aerul tare al pinilor. Unul dintre trandafirii jerpeliți de pe pălăria ei pierde o petală.

- Aproape c-am ajuns. Simți mirosul, Buddy? Întrebă ca și cum ne-am fi apropiat de ocean.

E într-adevăr un fel de ocean. Largi întinderi, scăldate în parfumul pinilor și pline de ilice, cu frunze ascuțite.

Boabele lor roșii și strălucitoare seamănă cu niște clopoței chinezești. Ciori negre se reped la ele țipând. După ce ne-am umplut sacul cu destule crenguțe verzi cu bobite roșii, ca să ne ajungă pentru ghirlandele cu care vrem să împodobim vreo zece ferestre, pornim să alegem pomul.

- Trebuie să fie de două ori mai înalt ca un băiat, ca să nu poată fura steaua din vârf, cugetă prietena mea.

Alegem unul de două ori mai înalt ca mine. O namilă curajoasă și falnică, care rezistă la treizeci de lovituri de secure, până se prăbușește trosnind și țipând sfâșietor, îl târâm ca pe un vânat și o pornim cu el pe lungul drum spre casă. La fiecare câțiva metri renunțăm la luptă și ne așezăm jos gâfâind. Ne-a cuprins însă energia vânătorilor ce se întorc triumfători. Această energie, ca și parfumul viril și rece al pomului ne îmbărbătează, ne dau forța să pornim din nou. La apusul soarelui, pe drumul de argilă roșie ce duce spre oraș, primim o droaie de complimente. Prietena mea e însă șireată și nu intră în vorbă cu cei în-tâlniți, care îi laudă comoara cocoțată în cărucior.

- Ce pom frumos. De unde l-ai luat?

- De acolo, murmură ea vag. La un moment dat se oprește o mașină și nevasta trândavă a domnului morar se apleacă pe geam și scâncește:

- Vă dau douăzeci de cenți pe pomul ăsta. De obicei prietena mea se sfiește să refuze. De data asta însă clatină imediat din cap:

- Nici pentru un dolar.

Nevasta domnului morar stăruie.

- Auzi colo, un dolar! Cincizeci de cenți. Ultimul preț. Ce Dumnezeu, soro, n-ai decât să-ți aduci alt pom.

Prietena mea se gândește o clipă și îi răspunde politicos.

- Mă îndoiesc. Nu există niciodată două lucruri la fel.

Acasă, Queenie se întinde lângă foc și doarme până a doua zi, sforăind zgomotos ca un om mare.

150

Într-un cuțar din pod e o cutie plină cu bucățele de hermină (rămase de la capa unei doamne bizare, care a stat cu chirie pe vremuri la noi), ghemuri de beteață încurcate și îngălbenite de vreme, o stea de argint, o bucată de sfoară având prinse pe ea becuri în formă de lumânare, stricate și fără îndoială primejdioase. Ornamente destul de frumoase, dar insuficiente, căci prietena mea ar vrea ca pomul nostru să strălucească mai tare ca vitraliile bisericii baptiste și să se încovoie sub povara albă a podoabelor. N-avem însă bani ca să putem cumpăra de la magazinul cu preț unic splendorile de cinci și zece cenți, fabricate în Japonia. Așa că facem ce-am făcut întotdeauna. Ne petrecem zile întregi la masa din bucătărie, cu foarfeci, creioane și mormane de hârtie colorată. Eu fac schițe, iar prietena mea le taie cu foarfecul. O droaie de pisici, de pești (fiindcă sunt ușor de desenat), niște mere, niște pepeni verzi, câțiva îngeri cu aripi, tăiați din foițele de poleială strânse de la bomboane. Podoabele le agățăm cu ace de siguranță. Ca efect suprem întindem pe crăcuțe puf de bumbac, adunat anume încă din august. Prietena mea îl admiră când e gata și își încăleștează mâinile.

- Să fim drepti, Buddy, nu-i așa că-i atât de frumos că-ți vine să-l mănânci?

Queenie încearcă să înhațe un înger.

După ce împletim ghirlande de ilice și împodobim cu ele toate ferestrele de la stradă, ne apucăm să pregătim darurile pentru membrii familiei: baticuri pentru doamne, iar pentru domni un sirop preparat în casă din lămâie, lemn dulce și aspirină, pentru a fi luat „la primele simptome ale unei răceli și după vânatoare”. Când vine însă clipa să ne facem unul altuia cadouri, ne despărțim ca să lucrăm în taină. Aș vrea să-i cumpăr un cuțit cu perle bătute pe mâner, un aparat de radio, o jumătate de kilogram de vișine în ciocolată (am gustat o dată împreună câteva și de atunci

151

1

ea se jură că „Aș putea să trăiesc numai din ele, Buddy, zău așa... să știi că nu glumesc”), în loc de toate astea îi fac un zmeu. Ea ar vrea să-mi dea o bicicletă (mi-a spus-o de mai multe milioane de ori. „O, Buddy de ce nu pot să-ți dau o bicicletă? E destul de greu să trăiești fără să ai un lucru pe care ți-l dorești. Mă doare însă și mai rău că nu pot să-ți fac cadou ce-ți place ție. într-o bună zi, însă, Buddy, am să reușesc. Am să-ți fac rost de-o bicicletă. Nu mă întreba cum. Poate c-am s-o fur), în schimb, sunt destul de sigur că-mi face un zmeu, la fel ca anul trecut sau ca acum doi ani. Cu trei ani în urmă ne-am dăruit unul altuia câte o praștie. Un zmeu nou mă încântă, fiindcă suntem neîntrepuți la înălțatul lui și studiem vântul ca marinarii. Prietena mea e și mai îndemânică decât mine și poate înălța zmeul chiar atunci când nu suflă nici o boare de vânt care să miște norii.

În după amiaza Crăciunului, adunăm cinci cenți și ne ducem la măcelar să-i cumpărăm lui Queenie darul tradițional, un os de vacă bun de ros. Osul, învelit în hârtie colorată, e pus sus în pom, lângă steaua de argint. Queenie știe. Se ghemuiește la piciorul pomului și privește drept în sus, hipnotizată de lăcomie. Când vine vremea să mergem la culcare, refuză să se clinească. Și eu trec prin aceleași emoții. Dau la o parte cu piciorul cuverturile și sucesc perna, de parcă ar fi o noapte fierbinte de vară. Undeva se aude un cocoș, dar chemarea lui e falsă, căci soarele se află încă de cealaltă parte a lumii.

- Buddy, nu dormi? Prietena mea mă strigă din camera de alături. Peste o clipă sade pe patul meu. În mână ține o lumânare. - Nu pot să dorm deloc, declară ea. Mîntea îmi fuge ca argintul viu, sare ca un iepure. Buddy, crezi că doamna Roosevelt o să servească prăjitura noastră la masă? Ne ghemuim în pat, și îmi strânge mâna în semn de afecțiune. - Mi se pare că mâna ta era mult mai mică.

152

Nu-mi place deloc să te văd crescând. Când ai să crești mare, o să mai fîm prieteni? O încredințez că vom fi întotdeauna. - Sunt foarte necăjită, Buddy. Am vrut atât de mult să-ți dau o bicicletă. Am încercat să-mi vînd cameea pe care mi-a dat-o tata. Buddy... ezită, ca și cum ar fi fost stingherită. Ți-am mai făcut un zmeu. Atunci îi mărturisesc că și eu i-am făcut unul. Ne bufnește răsul.

Lumânarea a ars până la capăt. Se stinge și atunci apare lumina stelelor. Stelele se învârtesc la fereastră ca niște colindători, dar treptat melodia se destramă odată cu revărsatul zorilor. Poate că am ațipit, dar zorile se revărsă peste noi ca un duș rece. Ne trezim de-a binelea și ne fățăm prin casă așteptând să se scoale și ceilalți. Prietena mea scapă

dinadins un ceainic pe dușumeaua bucătăriei. Eu dansez bătând din călcâie în fața ușilor închise. Unul câte unul, cei din casă apar cu un aer de parcă ar vrea să neucidă. E însă Crăciunul, așa că nu le dă mâna. Mai întâi luăm un mic dejun grozav. Tot ce-ți poate trece prin minte, de la clătite și veveriță friptă până la mămăligă prăjită și faguri de miere. Așa că toți sunt bine dispuși, afară de mine și de prietena mea. De fapt ne perpelim de nerăbdare să ajungem la cadouri. Aproape că nu mai putem mânca.

Ce dezamăgire! Ce credeți că primesc? Șosete, o cămașă pentru „școala de duminică”, niște batiste, un pulover larg și un abonament pe un an la Micul Păstor, o revistă religioasă pentru copii. Fierb de furie. Zău așa.

Prietena mea a primit cadouri mai acătării: o pungă cu nuci e darul cel mai prețios. E totuși foarte mândră de șalul alb de lână, împletit de sora ei cea măritată. Spune însă că cel mai mult îi place zmeul făcut de mine, care, orice s-ar spune, e foarte frumos, deși nu chiar atât de frumos ca cel făcut de ea. Albastru, împodobit cu stele aurii și verzi, din acelea ce se dau ca premiu la purtare, în afară de asta, pe el e pictat numele meu, „Buddy”.

153

- Buddy, bate vântul.

Bate vântul și o luăm imediat la goană pe o câmpie din dosul casei, unde Queenie a dat fuga să-și îngroape osul (și unde peste o iarnă va fi îngropată și Queenie). Ne croim drum prin iarba deasă și înaltă până la piept și înălțăm zmeiele. În timp ce înnoată prin aer, simțim cum smucesc sfoara ca niște pești aeri. Mulțumiți și dogoriți de soare, ne tolănim în iarbă, cojim nucile și privim cum joacă zmeiele noastre, în curând, am uitat de șosete și de puloverul prea mare. Sunt fericit de parcă aș fi câștigat marele premiu de cincizeci de mii de dolari la concursul pentru găsirea unui nume pentru o marcă nouă de cafea.

- Vai de mine, ce proastă sunt! strigă prietena mea, tresărind, ca o femeie ce-și amintește prea târziu că are biscuiți în cuptor. Știi la ce m-am gândit întotdeauna? Întrebă ea cu tonul cu care ar comunica o descoperire și zâmbind nu către mine, ci către un punct undeva, dincolo de mine. M-am gândit întotdeauna că, pentru a-l vedea pe Domnul, omul trebuie să fie ori bolnav ori pe moarte. Mi-am închipuit că la venirea Domnului ai să te simți ca atunci când te uiți la fereastra bisericii baptiste, cu geamurile ei frumos colorate, prin care se revarsă soarele, strălucind atât de tare încât nici nu-ți dai seama când se întunecă. E o mare consolare când te gândești că asemenea strălucire te scutește de orice fel de teamă de fantome. Sunt sigură însă că eu n-am să trăiesc astfel de clipe. Sunt sigură că în cele din urmă îți dai seama că Domnul ți s-a arătat demult. Asta e... Mâna ei descrie un cerc într-un gest care cuprinde norii, zmeiele, iarba și pe Queenie scurmând țărâna peste osul ei. - Oamenii L-au văzut pe Domnul în toate lucrurile. Mă simt mulțumită să știu că mor, păstrând în ochi ziua de azi.

E ultimul nostru Crăciun împreună.

154

Viața ne desparte. Acei care Știu mai Bine au hotărât că locul meu e într-o școală militară. Așa că urmează o jalnică suită de închisori în sunet de goarnă, de tabere de

vară unde trompetele mă trezesc în zori. Am un nou cămin. Dar ce contează? Căminul meu a rămas acolo unde e prietena mea, iar acolo nu mă mai duc niciodată.

Ea a rămas acasă, găsindu-și de lucru pe la bucătărie. Singură cu Queenie. Apoi singură de tot. („Dragă Buddy”, îmi scrie cu scrisul ei lăbărțat, ciudat și greu de citit, „ieri calul lui Jim Macy a lovit-o rău pe Queenie. Slavă Domnului că n-a suferit mult. Am învelit-o cu un cearceaf de Olandă Fină și am dus-o cu căruciorul pe pășunea lui Simpson, să fie alături de toate Oasele pe care le-a îngropat...”), în fiecare noiembrie, câțiva ani de-a rândul, prietena mea a continuat să coacă singură prăjituri cu fructe. Făcea doar câteva. Firește, mie mi-o trimitea totdeauna pe „cea mai bună”, în fiecare scrisoare puneă și o monedă de zece cenți, învelită în hârtie igienică. „Du-te la un film și scrie-mi și mie despre ce e vorba”. Treptat, însă, în scrisorile ei începe să mă confunde cu celălalt prieten, cu acel Buddy mort în 1880. Rămâne la pat tot mai des și nu numai în zilele de treisprezece, într-o dimineață de noiembrie, o dimineață de iarnă, când păsările au plecat și pomii s-au desfrunzit, n-a mai avut putere să exclame:

- O, Doamne, a venit vremea prăjiturilor cu fructe!

Și știu când s-a întâmplat. O telegramă nu face decât să confirme vestea pe care în taina sufletului meu am și primit-o, și simt cum în mine se rupe ceva, ceva de neînlocuit, scăpând ca un zmeu a cărui sfoară s-a rupt. Iată de ce acum, în această dimineață de decembrie, în timp ce mă plimb pe terenul de joc al școlii, caut tot timpul cu privirea pe cer, ca și cum m-aș aștepta să văd două zmeie rătăcite, înălțându-se grăbite spre rai, ca două inimi.

CUPRINS

MIC DEJUN LA TIFFANY.....	7
CASA FLORILOR.....	101
CHITARA CU DIAMANTE.....	121
O AMINTIRE DE CRĂCIUN...	..1 37

IN CURS DE APARIȚIE

ÎN LIBRĂRII:

Truman Capote, Cu sânge rege

Truman Capote, Harfa de iarbă